

సంపుటి : 72 సంచిక : 47 పుటలు : 32

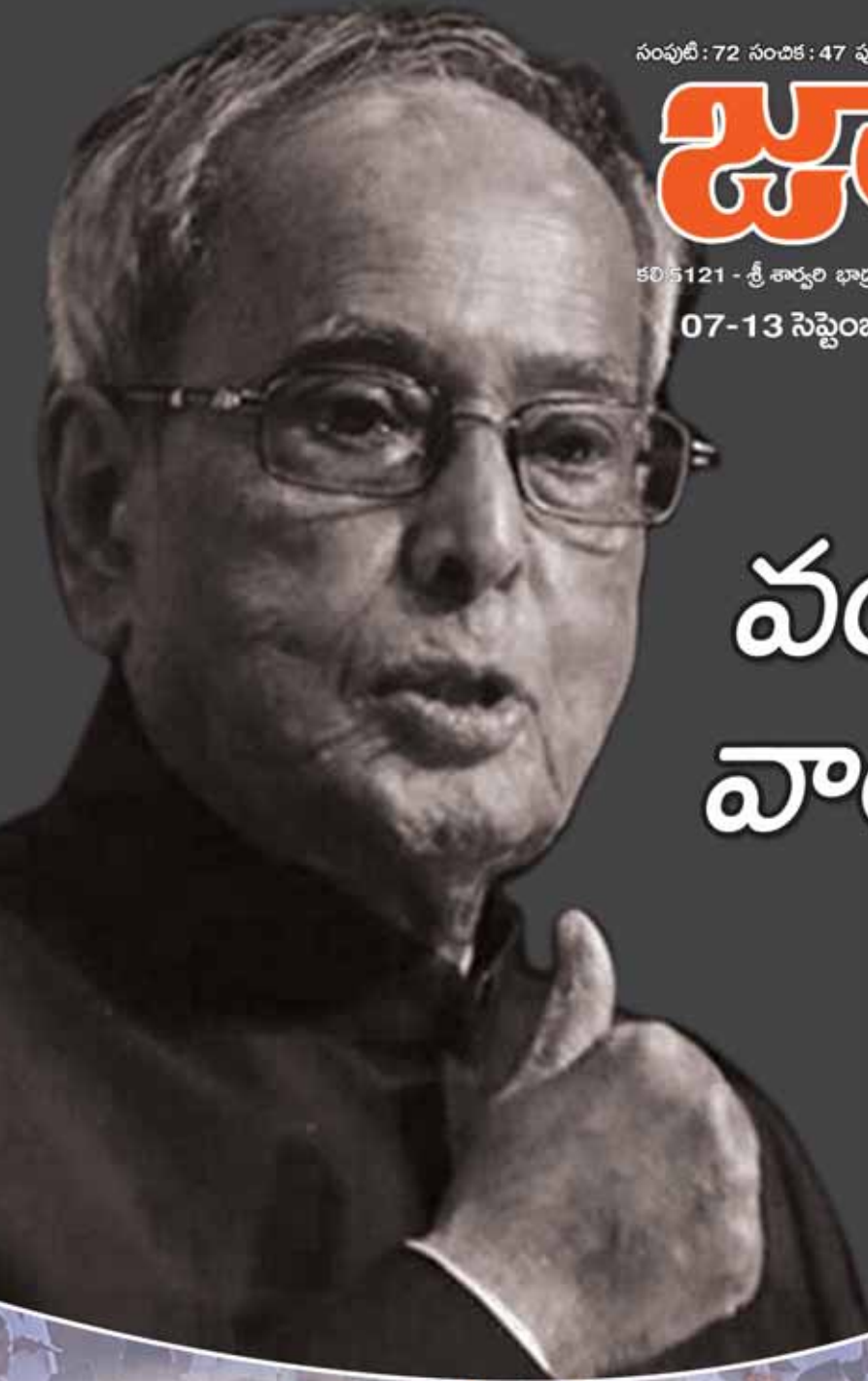
జాగృతి

కలి 5121 - శ్రీ శార్వరి భార్యపద బహుళ పంచమి

వెల: ₹15/-

07-13 సెప్టెంబర్ 2020

వంగ దేశ వారసత్వం

జాగృతి చందాను చెల్లించడానికి పక్కనున్న క్యూఆర్.కోడ్ను మీ మొబైల్ తో స్కాన్ చేయండి. లేదా <http://payit.cc/14814> అని బ్రౌజర్ లో టైప్ చేయండి.

72 ఏళ్లుగా వెలువడుతున్న జాతీయ తెలుగు వారపత్రిక

MAHAVEER GROUP OF INSTITUTIONS

(AN ISO 9001-2008 CERTIFIED INSTITUTION)

Estd : 2001

Courses Offered :

B.Tech

ECE | EEE | CSE | IT | MECH. | CIVIL | AERO

PG

M.Tech

DE & CS | VLSI | PE & ES | CSE | SE | AMS

MBA

Counseling Code : MHVR

MAHAVEER

INSTITUTE OF SCIENCE & TECHNOLOGY

(Approved by AICTE, Affiliated to JNTUH, Hyderabad.)

Email: mist.admissions@gmail.com | website : mist.ac.in

Estd : 2009

Courses Offered :

Polytechnic

DECE | DEEE | DCME | DME | DCE

Counseling Code : MHVR

MAHAVEER

Institute of Science & Technology Polytechnic (2nd Shift)

(Approved by AICTE, Affiliated to SBTET Hyderabad.)

Email: mist.admissions@gmail.com | website : mist.ac.in

Estd : 2010

Courses Offered :

B.Tech

ECE | EEE | CSE | MECH.

Counseling Code : AARM

AAR MAHAVEER ENGINEERING COLLEGE

(Approved by AICTE, Affiliated to JNTUH, Hyderabad.)

Email: aarm.admissions@gmail.com | website : aarm.ac.in

Estd : 2014

Courses Offered :

B.Com

Computers & General

B.Sc

MSCs

MAHAVEER DEGREE COLLEGE

For Arts, Commerce & Science

(Approved by Telangana Govt. - Affiliated to Osmania University)

Email: mdc.admissions@gmail.com | website : mahaveerdegreecollege.com

Sponsored by **MAHAVEER EDUCATIONAL SOCIETY**

FOR NRI / MANAGEMENT SEATS

Ph: 040-29880079, 29880086, 29880089, 29880081, 29880087

Cell : 9542001907, 9849944411

Vyasapuri, Bandlaguda, Post : Keshavgiri, Hyderabad - 500 005.

జాగృతి చందా రెన్యూవల్ చేసుకునేవారికి

ప్రత్యేక తగ్గింపు

కరోనా కారణంగా చందా రెన్యూవల్ చేసుకొనేవారికి పత్యేక సౌకర్యం

1 సం॥ చందా రెన్యూవల్ చేసుకునే వారికి రూ.100/- (రూ. 650/-లకు బదులుగా రూ. 550/-లు),
5 సం॥ చందా రెన్యూవల్ చేసుకునేవారికి రూ.200/- (రూ.3000/-లకు బదులు రూ.2800/-లు) తగ్గింపు కలదు.
రెన్యూవల్ చేయునప్పుడు పాత మొబైల్ నెంబర్ తో పాటు చందా కోడ్ ను కూడా తప్పక రాయాలి.

1 సం॥ చందా రెన్యూవల్ రూ.550/-

కోసం పక్కనున్న క్యూఆర్ కోడ్ లేదా

<http://payit.cc/S8242> లింక్ ని ఉపయోగించండి

5 సం॥ చందా రెన్యూవల్ రూ.2800/-

కోసం పక్కనున్న క్యూఆర్ కోడ్ లేదా

<http://payit.cc/S8309> లింక్ ని ఉపయోగించండి

ఈ అవకాశం 2021 మార్చి ఆఖరి వరకు మాత్రమే.

1 సం. చందా రూ. 650/-

<http://payit.cc/S14814>

కొత్తగా 1 సం. చందా కట్టేవారికి రూ. 650/-,

5 సం.ల చందా కట్టేవారికి రూ. 3000/- లు మాత్రమే.

మీ చందాను చెల్లించడానికి పక్కనున్న క్యూఆర్ కోడ్

లేదా వాటి క్రింది లింక్ లను ఉపయోగించండి.

5 సం.ల చందా రూ. 3000/-

<http://payit.cc/S14813>

వివరాలకు : 040-27561453, 9959997013

పూర్తి వివరాలు
4వ పేజీలో..

దీపావళి సందర్భంగా

వాకాటి పాండురంగారావు స్మారక

కథల పోటీ

జాగృతి వారపత్రిక దీపావళి ప్రత్యేక సంచిక కోసం

సుప్రసిద్ధ కథా రచయిత స్వర్ణీయ వాకాటి పాండురంగారావు స్మారకార్థం

'కథల పోటీ-2020' ని ప్రకటిస్తూ కథా రచయితలకు ఆహ్వానం పలుకుతున్నది.

1. కథకులు సమకాలీనం, చారిత్రకం, సైన్స్ ఫిక్షన్ ఇతివృత్తంతో కూడిన కథలను పంపవచ్చు. ఇందులో భారతీయ సామాజిక జీవనమే నేపథ్యంగా ఉండాలి.
2. ప్రథమ, ద్వితీయ, తృతీయ బహుమతులతో పాటు, ఎనిమిది కథలకు రూ. 1000 చొప్పున ప్రోత్సాహక బహుమతి, సాధారణ కథకు స్వీకరించిన ప్రతి కథకు పారితోషికం ఉంటాయి.
3. కథ నిడివి 1500 పదాలకు మించరాదు. ఒక రచయిత మూడు కథలకు మించి పంపరాదు.
4. కథ తన సొంతమేనని, అనువాదం, అనుసరణ కాదని, బ్లాగుల్లోనూ, వెబ్ పత్రికల్లోనూ మరెక్కడా ప్రచురితం, ప్రసారం కాలేదనీ, పరిశీలనలో లేదనీ విడిగా హామీపత్రం జతచేయాలి. హామీపత్రంలో రచయిత పేరు, చిరునామా, ఇ-మెయిల్ ఐడీ, ఫోన్ నంబర్ తప్పక రాయాలి. కథ రాసిన పుటలలో ఎక్కడా రచయిత పేరు గానీ, ఇతర వివరాలేవీ ఉండరాదు.
5. బహుమతి పొందిన కథలను జాగృతి దీపావళి సంచికలో ప్రచురిస్తాం. కొన్నిటిని సాధారణ ప్రచురణకు స్వీకరించి, వీలును బట్టి ఆ తర్వాత రాబోయే సంచికలలో ప్రచురిస్తాం.
6. కథలను తెలుగులో అను ఫాంట్ లేదా యునికోడ్ ఫాంట్ లో డిడిపి చేసి jagriticompetition@gmail.comకు మెయిల్ చేయాలి. చేతి రాత అందంగా, న్యాయనిర్ణేతలకు అర్థమయ్యేలా ఉంటే స్కాన్ చేసి పంపినా పరవాలేదు. భాష అర్థంకాని, సరిగా స్కాన్ చేయని కథలు పోటీకి తీసుకోలేం.
7. కథను పోస్ట్ లేదా కొరియర్ ద్వారా పంపాలనుకుంటే 'జాగృతి వారపత్రిక, 3-4-228/4/1, జాగృతి భవన్, కాచిగూడ, హైదరాబాద్-500027'కు పంపొచ్చు. అయితే జాగృతికి కథల్ని చేర్చే బాధ్యత రచయితలదే. (కరోనా ప్రభావం దృష్ట్యా తప్పనిసరి అయితేనే ఈ విధానం వాడుకోగలరు.)
8. కథల ఎంపికలో రచయితల ఉత్తర, ప్రత్యుత్తరాలకు తావులేదు. సంపాదకునిదే అంతిమ నిర్ణయం.

ప్రథమ
ద్వితీయ
తృతీయ
బహుమతులు
వరుసగా
రూ.12,000
రూ.7,000
రూ. 5,000

రచనలు జాగృతికి చేరడానికి చివరి తేదీ : 07 సెప్టెంబర్, 2020

Printed & Published by **Nagol Sreenivas Reddy** on behalf of **Jagriti Prakashan Trust** and printed at Kala Jyothi Process Ltd, 1-1-60/5, Musheerabad, RTC 'X' Road, Hyderabad-500 020. And published at Jagriti Bhavan, 3-4-228/4/1, Lingampalli, Kachiguda, Hyderabad -500 027.

Editor : Dr. Goparaju Narayana Rao.

సంపాదక మండలితో సంప్రదింపుల కోసం

(ఉ॥ 11 నుండి సా॥ 6 గంటల మధ్య)

కె. దుర్గారెడ్డి	అసోసియేట్ ఎడిటర్	9959310103
కె. హరీష్	సబ్ ఎడిటర్	9959991304
డీఆర్ఎస్ సరేంద్ర	సబ్ ఎడిటర్	9441433188

డిజైనర్లు : సిహెచ్. కుమార్, జి. తుకారాం

జాగృతి చందా - సూచనలు

5 సం॥ల చందా రూ.3000, సంవత్సర చందా రూ.650, విడి ప్రతి రూ.15

- ◆ అడ్రసులో పేరు, ఇంటి నెం., గ్రామం, మండలం, జిల్లా, పిన్కోడ్, మొబైల్ నెం. సమగ్రంగా ఉండాలి. లేకుంటే కంప్యూటర్ ఆమోదించదు.
- ◆ తాత్కాలిక రసీదు చేరిన 15 రోజుల తర్వాత చందా నెం., ప్రారంభ తేది వివరాలు మీకు ఎస్.ఎం.ఎస్. చేస్తాము. ఆ వెంటనే సంచిత కూడా అందుతుంది. మీరు చందా నెం. నోట్ చేసుకోవాలి.
- ◆ పత్రిక అందకపోతే వెంటనే సంప్రదించగలరు. చిరునామా మారితే కార్యాలయానికి విధిగా తెలపండి.

చందా కట్టించే వారికి సూచనలు :

- ◆ చందాలు వసూలు చేసే పంపేవారు తమ పూర్తిపేరు, సెల్ నెం. రాయాలి.
- ◆ రశీదుపై చందాదారుని పూర్తి చిరునామా, పిన్కోడ్, సెల్ నెం., ఈమెయిల్ ఉండాలి. వివరాలు jagritiweeklysub@gmail.comకు మెయిల్ చేయాలి.
- ◆ బ్యాంకు ఖాతాలో నగదు వేసేవారు చార్జీలకింద మరో రూ.50 పంపాలి. ఆన్లైన్/చెక్ ద్వారా చెల్లిస్తే చార్జీలు ఉండవు. డబ్బు పంపాక 040-27561453 9959997013 సంబర్ధకు తెలియజేయాలి.
- ◆ మరిన్ని వివరాలకు చందాపుస్తకంలో మొదటి రసీదు వెనుక చూడగలరు.

చందా పంపవలసిన చిరునామా :

- ◆ 3-4-228/4/1, కాచిగూడ, హైదరాబాద్-500 027.

జాగృతి బ్యాంకు ఖాతా వివరాలు :

- ◆ A/c Name & No. Jagriti Prakashan Trust, 62170399960, SBI, Isamia Bazar Branch, IFSC : SBIN0005895, PAN : AAATJ3829L
- ◆ చెక్కు డిడిపై Jagriti Prakashan Trust అని అంగ్లంలో రాయాలి.

మార్కెటింగ్, సర్క్యులేషన్, వ్యాపార ప్రకటనల వివరాల కోసం

(ఉ॥ 11 నుండి సా॥ 6 గంటల మధ్య)

బి. నాగరాజు సర్క్యులేషన్ మేనేజర్ 040-27561453/9959997013

దేశంలో

మైనారిటీ వాదానికి గొంతు పెరుగుతున్నదంటే అర్థం, విభజనవాదానికి ప్రాచుర్యం కల్పించే పని ఎడాపెడా సాగుతున్నదనే. పౌర సవరణ చట్ట వ్యతిరేక అల్లర్ల నాటి షాహిన్ బాగ్ ఉదంతంతో పాటు, దేశంలో పలుచోట్ల వెలసిన ఉప షాహిన్ బాగ్ శిబిరాలు కూడా విభజనవాదుల నిర్వాకమేనని రుజువువుతోంది. ఇదంతా కొన్ని ముస్లిం వేర్పాటువాద సంస్థలూ, ఛాందసవాదులూ చేస్తున్న పని. ఇది బహిరంగ రహస్యం. మైనారిటీ వాదం పేరుతో దేశంలో విభజనవాద కోరలకు పదును పెట్టే పని భారత్ లోనే కాదు, ప్రపంచంలో పలు ముస్లిమేతర దేశాలలో కూడా శరవేగంగా సాగుతోంది. ఈ ఆగస్టు 11న బెంగళూరు నగరంలో జరిగిన దాడులూ, అనంతర పరిణామాలు కూడా వాటి కొనసాగింపేనని సిటిజన్స్ ఫర్ డెమాక్రసీ సంస్థ ఏర్పాటు చేసిన నిజ నిర్ధారణ సంఘం చెబుతోంది. సెప్టెంబర్ నాలుగో తేదీన ఈ కమిటీ ముఖ్యమంత్రి బీఎస్ యద్యూరప్పకు తన 49 పేజీల నివేదికను అందించింది. విశ్రాంత న్యాయమూర్తి జస్టిస్ శ్రీకాంత్ డి బాబలాది నాయకత్వంలో ఈ సంఘం పని చేసింది. ఆగస్టు 11 నాటి దాడుల వెనుక మహిళల ప్రమేయాన్ని కూడా కొట్టి పారేయలేమని నివేదిక పేర్కొనడం మరొక విశేషం.

బెంగళూరు నగరంలో, కేవల బైరసంద్ర అనే ప్రాంతంలో రాత్రివేళ ఒక్కసారిగా అల్లర్లు చెలరేగాయి. నవీన్ అనే వ్యక్తి ప్రవక్తకు వ్యతిరేకంగా వ్యంగ్య చిత్రం పోస్ట్ చేశాడన్న ఆరోపణతో పలువురు ముస్లింలు ఈ దాడులకు తెగబడ్డారు. వీటి వెనుక పీపుల్స్ ఫ్రంట్ ఆఫ్ ఇండియా (పీఎఫ్ఐ) అనుబంధ ఎస్ డిపీఐ ఉండని ఆనాడే ఆరోపణలు వెల్లువెత్తాయి. అరెస్టయిన వారిలో వారే అధికులు. పులకేశినగర్ శాసనసభ్యుడు అఖండ శ్రీనివాసమూర్తి ఇల్లు తగులబెట్టారు. ఆయన షెడ్యూల్డ్ కులాలకు చెందినవారు. కేజీ హల్లి, డీజే హల్లి పోలీసు స్టేషన్ల మీద దాడి జరిగింది.

నిజనిర్ధారణ సంఘం 'ఒక వర్గాన్ని' అని పేర్కొన్నప్పటికీ, ఆ ప్రాంతంలో ఉన్న హిందువులను భయభ్రాంతులను చేయడమే ఆ ముస్లిం

లోపలి పేజీలలో...

**ముఖపత్ర కథనం
వంగ దేశ వారసత్వం**

6వో

ధారావాహిక నవల

అంబారి - 14

- ఆకెళ్ల శివప్రసాద్

ధారావాహిక నవల

రాజగురువు -24

- పుట్టగంటి గోపీకృష్ణ

14వో

జాగృతి

సంపాదక్రియం

శాలివాహన 1941 శ్రీ శార్వరి భాద్రపద బహుళ పంచమి
7 సెప్టెంబర్ 2020, సోమవారం

మూకల ధ్యేయమని నివేదిక చెప్పదలుచుకున్నది. హిందువులను బెదిరించి ఆ ప్రాంతంలో ముస్లిం ప్రాబల్యం పెంచుకోవడమే ఈ దాడుల లక్ష్యమని నిజనిర్ధారణ సంఘం తేల్చింది. అలాగే ఈ దాడులు ఆకస్మికం కానే కాదనీ, ఒక పథకం ప్రకారమే జరిగాయని స్పష్టం చేసింది. ఆగస్టు 16న ముస్లిం మహిళలు రంగంలోకి దిగి అమాయకులైన తమ వారిని అరెస్టు చేశారని ఆరోపిస్తూ, వారిని విడిపించాలని నినాదాలు చేస్తూ పోలీసు స్టేషన్లలోకి

బెంగళూరు అల్లర్లు, నిజాలు

చొరబడే యత్నం చేశారని కూడా నివేదికలో చెప్పారు. ఇది ఇప్పుడు ముస్లిం వేర్పాటువాదులు అనుసరిస్తున్న వ్యూహం. ఈ ఫిబ్రవరిలో ఢిల్లీ దాడుల సమయంలోను, స్వీడన్‌లో (మాల్మో) జరిగిన దాడులలోను, లండన్‌లోని ఆక్సఫర్డ్ స్ట్రీట్‌లోను మతోన్మాదులు మహిళలను ముందుంచి నిరసనలు జరిపారని నివేదిక గుర్తు చేసింది. ఇప్పుడు ఇదే ఇస్లామిక్ ఉన్మాదుల ఆలోచనా విధానమని కూడా నివేదిక నిస్సంకోచంగా వ్యాఖ్యానించింది. పోలీస్ స్టేషన్లలోకి బలవంతంగా మహిళలు ప్రవేశించే యత్నం చేయడం,

అసత్య మాసద్ధమయ తమసోమా జ్యోతిర్గమయ మృత్యోర్మా అమృతంగమయ

- బృహదారణ్యకోపనిషత్

దానితో జరిగే అలజడుల ద్వారా ప్రభుత్వాల మీద ఒత్తిడి తేవడమే వారి వ్యూహమని సంఘం ఆరోపించింది. అల్లర్లు జరిగిన ప్రాంతంలో ఉన్న వాతావరణం, బాధితుల కథనాలను బట్టి చూస్తే అక్కడ ఉన్న ప్రముఖులైన హిందువులు, వారి ఇళ్లే లక్ష్యంగా ఈ దాడులు జరిగాయని చెప్పవలసి వస్తున్నదని కూడా సంఘం తెలియచేసింది. ధ్వంసమైన ఇళ్లు, వాహనాలు కూడా హిందువులవే. అల్లర్లు జరిగిన ప్రాంతంలోనే ఉండేవారు కొందరు కూడా ఈ దాడులకు తమ వంతు సాయం చేసిన సంగతి ఎఫ్ఐఆర్ ద్వారా కూడా తెలుస్తున్నది. వీరికి ఈ రగడ గురించి ముందే సమాచారం ఉంది. అందుకే ఢిల్లీ, స్వీడన్లలో జరిగిన దాడుల తరహాలోనే ఇవి జరిగాయని నిర్ధారణకు వచ్చినట్లు సంఘం పేర్కొన్నది.

సిటిజన్స్ ఫర్ డెమాక్రాసి ప్రజాస్వామిక విలువల పునరుద్ధరణ ధ్యేయంగా 2011లో ఏర్పడింది. ఇందులో అంతా బాధ్యతాయుతమైన ఉన్నత పదవులు నిర్వహించినవారే. జస్టిస్ బాబలాదితో పాటు మదన్ గోపాల్ (రిటైర్డ్ ఐఏఎస్), డాక్టర్ ఆర్. రాజు (రిటైర్డ్ ఐఎఫ్ఎస్), డాక్టర్ ప్రకాశ్ (రిటైర్డ్ ఐఆర్ఎస్) ఎంఎన్ కృష్ణమూర్తి (రిటైర్డ్ డిజిపీ), జర్నలిస్టులు ఆర్ కె మాటూ, సంతోష్ తిమ్మయ్య ఇంకా ప్రొఫెసర్ ఎం జయప్ప, ప్రొఫెసర్ హెచ్బీ అరవింద ఈ నిజ నిర్ధారణ సంఘంలో పనిచేశారు. నిజానికి ఈ అల్లర్ల మీద మీడియాలో జరగవలసినంత చర్చ జరగలేదు. దాడి మొత్తం ముస్లిం మతోన్మాదుల పని కాబట్టే ఆ వర్గం మీడియా నోరెత్తలేదని దేశం మొత్తం భావించే పరిస్థితి వచ్చింది. అల్లర్ల మీద మౌనం వహించి, వాటి వెనుక ఉన్నదెవరో మీడియా వెల్లడించింది. మీడియాకు ప్రజాస్వామ్యం, హక్కుల గురించి చిత్తశుద్ధి ఉంటే ఈ ధోరణి ఆపాలి. ప్రజాస్వామ్యం ఇచ్చిన హక్కుతోనే ప్రజాస్వామ్యాన్ని హత్య చేయడానికి జరుగుతున్న కుట్రను ఆ మీడియా గుర్తించాలి.

మైనారిటీల హక్కుల రక్షణ అంటే, మెజారిటీ హిందువులకు రక్షణ లేకుండా పోవడం కాదని దేశం గుర్తించాలి. మతోన్మాదులు ఇంతగా రెచ్చి పోయినా మేధావులు, తమ పార్టీకి చెందిన ఒక ఎన్ఎస్ ఎమ్మెల్యే మీద దాడి జరిగినా కాంగ్రెస్ ఇప్పటి దాకా ఎందుకు నోరెత్తలేదో నిలదీయాలి. ★

'ప్రజా జీవనంలో చర్చ కొనసాగుతూనే ఉండాలి!'	- 08
ఆధ్యాత్మికం	- 21
(అ)ప్రయోజనం (కథ)	- 22
సంప్రదాయం	- 25
'ప్రకృతిని కాపాడుకుందాం!' (వార్తావిశేషాలు)	- 26
మాగంటి రంగయ్య ఇకలేరు (నివాళి)	- 27
బాలజాగృతి	- 28
వారఫలాలు	- 30

కథ
తస్మాత్ జాగ్రత్త

- పోలాప్రగడ జనార్దనరావు (జెస్సీ)

18లో

ప్రత్యేక వ్యాసం
శ్రీరాముడి
కృతజ్ఞతాభావం

12లో

పాఠకులకు గమనిక:

సెప్టెంబర్ 14-20 సంచికతో జాగృతి వారపత్రిక మళ్లీ మీ ముందుకు అచ్చురూపంలో రాబోతున్నది. సాధ్యమైనంత వరకు ఇదే రూపంతో కొనసాగించాలన్నదే మా ఆశయం. ఆన్ లైన్‌లో కూడా పత్రికను ఆదరించినందుకు పాఠకులకు ధన్యవాదాలు.

- కుర్రా దుర్గారెడ్డి
అసోసియేట్ ఎడిటర్

ప్రణబ్ ముఖర్జీ కన్నుమూశారు. ఆయన మృతితో ఒక శకం ముగిసిందని వ్యాఖ్య వినిపించింది. మాజీ రాష్ట్రపతి, కేంద్ర మాజీ మంత్రి, వివిధ హోదాలలో చిరకాలం పనిచేసిన వ్యక్తి ప్రణబ్. అయినా, ఆ వ్యాఖ్య లాంఛనంగా వినిపించిందని అనుకోనక్కరలేదు. కాంగ్రెస్ లో ఆ తరహా నాయకుల తరం సమాప్తమైపోయిన మాట మాత్రం నిజం. పదవే ధ్యేయంగా రాజకీయాలు నడపడం, అధిష్టానం మెప్పు కోసం విపక్షాల మీద విచక్షణా రహితంగా విరుచుకుపడడం వంటి సాదా సీదా కాంగ్రెస్ నాయకుల లక్షణాలు ప్రణబ్ లో ఏనాడూ కనిపించలేదు. ఇతర ఆరోపణలు కూడా దాదాపు లేవు. బెంగాల్ లో మరుగున పడిన జాతీయతా భావాలకు ఆయన ప్రతినిధిగా కనిపిస్తారు. వివేకానంద, బిపిన్ చంద్రప్రసాద్, అరవింద్ ఫోర్స్, చిత్తరంజన్ దాస్, సుభాష్ చంద్రబోస్ వంటి వారి ఆశయాలను గౌరవించిన బెంగాలీ నేతగా, ఆచరించిన వ్యక్తిగా, భారతమాత పుత్రునిగా ఆయన కనిపించారు. వందేమాతరం, జనగణమన వంటి జాతీయగీతాలు జనించిన నేలలో పుట్టిన సంగతి ఆయన స్పృహలో మిగిలి ఉంది. అందుకే ఆయన మరణం భారతీయలందరినీ బాధించింది. అధ్యాపకునిగా, పత్రికా రచయితగా, రాజకీయవేత్తగా, రాష్ట్రపతిగా ఆయన చేసిన సేవలు నిరుపమానమైనవి.

వంగ దేశ వారసత్వం

బిదు దశాబ్దాల రాజకీయ అనుభవం ఆయనది. 1969లో రాజ్యసభ సభ్యునిగా మొదలైన ఆయన రాజకీయ జీవితం, 2012లో 13వ రాష్ట్రపతి పదవి వరకు సాగింది. ఆయన ఎప్పుడూ 'పీఎం ఇన్ వెయిటింగ్' (ప్రధాని పదవికి వేచి ఉన్న వ్యక్తి) అన్న మాటకే పరిమితమయ్యారని అంటూ ఉంటారు. ముగ్గురు ప్రధానుల వద్ద కీలక వ్యక్తి అనే హోదా వద్దనే ఆయన ఆగిపోయారన్నది కూడా ఉంది. ప్రధాని కావచ్చు, కాకపోవచ్చు. ప్రథమ పౌరుడిగా ఎన్నిక కావచ్చు. అది ప్రధాని పదవంతటి ప్రాముఖ్యం ఉన్న పదవి కాకపోవచ్చు. కానీ రాజకీయాలలో వ్యక్తిత్వం నిలుపుకోవడమే ఒక రాజకీయవేత్తకు జీవిత పర్యంతం ఎదురయ్యే సమస్య. వ్యక్తి పూజకు, వెన్నుముక లేని తనానికి, కుటుంబ విధేయతకు అగ్రతాంబూలం ఇచ్చే కాంగ్రెస్ పార్టీలో అయితే వ్యక్తిత్వాన్ని నిలుపుకుంటూ, అస్తిత్వాన్ని కాపాడుకుంటూ రాజకీయాలలో నిలబడం, ఉన్నత పదవులకు వెళ్లగలగడం అసిధారాప్రతమే. కత్తి వాడర మీద నడుస్తూనే, అస్తిత్వాన్ని కూడా నిలబెట్టుకున్నవారు కాంగ్రెస్ లో వేళ్ల మీద కనిపిస్తారు. ఇందిర హయాంలో కూడా ఆమె కరుణకు నోచుకుంటూనే, నిలబడ గలిగిన వారు ఇంకా తక్కువ. అలాంటివారిలో ప్రణబ్ కుమార్ ముఖర్జీ (డిసెంబర్ 11, 1935 - ఆగస్టు 31, 2020) ఒకరు. కాంగ్రెస్ లో వాతావరణం పూర్తిగా మారిపోయినా జ్ఞానం,

రాజకీయ పరిణతి, దూరదృష్టి, రాజనీతిజ్ఞత పట్ల విశ్వాసం వదులుకోని నాయకులు పీవీ, ప్రణబ్ వంటి కొందరే కనిపిస్తారు. ప్రణబ్ వ్యక్తిత్వం, నేపథ్యం, ఆయన స్వరాష్ట్రం వంటి నేపథ్యాలతో ప్రధాని అవకాశం దక్కకపోవడం ఆశ్చర్యం కాదు. కానీ రాష్ట్రపతి పీఠం కూడా ప్రణబ్ దాకు అంత సులభంగా ఏమీ దక్కలేదు. ఆయన 13వ రాష్ట్రపతి. నిజానికి నాడు అధికారంలో యూపీఏ చైర్ పర్సన్ సోనియా గాంధీ దృష్టిలో ఆ పదవికి ఉన్నవారిలో ప్రణబ్ కు అగ్ర తాంబూలం మాత్రం లేదని చెబుతారు. నాటి ఉపరాష్ట్రపతి హమీద్ అన్సారీని ఆ పదవిలో ప్రతిష్టించాలని ఆమె భావించారన్నది ఢిల్లీలో అందరికీ తెలిసిన విషయం. కానీ యూపీఏ భాగస్వామి సమాజ్ వాద్ పార్టీ, ఇతర ప్రాంతీయ పార్టీల కూడా ఆ ప్రయత్నానికి విముఖత వ్యక్తం చేశాయన్నది నిజం. ఇక్కడ సోనియా అపజయం కన్నా, దేశంలోని రాజకీయ పార్టీలలో ప్రణబ్ దాకు ఉన్న గౌరవ ప్రతిష్టలను పరిగణనలోనికి తీసుకోవాలి. ప్రధాని పదవి కోసం ప్రణబ్ ఆశించారా? ఇందులో దావరకం లేదు. ఆ పదవిని ఆశించినట్లు తన జ్ఞాపకాలు 'ది కొయిలిషన్ ఇయర్స్ - 1996-2012'లో ఆయన పేర్కొన్నారు. 2004లో యూపీఏ-1 సమయంలో మొదట సోనియా గాంధీ ప్రధాని అవుతారని అంతా భావించారు. కానీ అధి

సాధ్యపడలేదు. అప్పుడు కూడా ప్రణబ్ పేరు వినిపించింది. కానీ మన్మోహన్ సింగ్ ను సోనియా ఎంపిక చేశారు. ఈ అంశం మీద ప్రణబ్ ఆ పుస్తకంలో ఉదహరించారు. 'ఆ పదవికి నా పేరు వస్తుందని ఎందుకనుకున్నానంటే, ఉన్నతాధికారిగా, ఆర్థికమంత్రిగా, ఆర్థిక సంస్కర్తగా మన్మోహన్ సింగ్ తెలుసు. ఇక నాకు ఉన్న అపార అనుభవాన్ని బట్టి భావించాను.' అని రాశారు. నిజానికి రాజకీయాలలో తనకంటే తక్కువ అనుభవం ఉన్న సింగ్ వద్ద పనిచేయడం ఆయనకు ఇష్టం ఉండేది కాదు. ఇందులోనే మరొక ఉదాహరణ కూడా ఉంది. '2 జూన్ 2012 సాయంత్రం నేను సోనియా గాంధీని కలుసుకున్నాను. రాష్ట్రపతి ఎన్నికకు సంబంధించి పార్టీ పరిస్థితి గురించి మేం సమీక్షించాం. అప్పుడైన అభ్యర్థుల గురించి చర్చించాం. ఎంపిక చేసిన అభ్యర్థులకు మద్దతు కూడగట్టడం గురించి కూడా మాట్లాడుకున్నాం. ఆ చర్చ సమయంలోనే ఆమె చాలా నిక్కుచ్చిగా, ప్రణబ్ జీ! ఆ పదవికి మీరు ఎంతో తగినవారే. కానీ ప్రభుత్వ నిర్వహణలో మీరు పోషిస్తున్న తీలక పాత్రను మీరు మరచిపోకూడదు. కాబట్టి ప్రత్యామ్నాయంగా మరొక పేరు చెబుతారా? అన్నారామె. అందుకు సమాధానంగా, మేడమ్! నేను పార్టీ విధేయుడని. నా జీవితమంతా అధినాయకత్వం చెప్పినట్టే నడుచుకున్నాను. అంచేత ఎలాంటి బాధ్యత అప్పించినా నేను నిర్వహిస్తాను అన్నాను. ఈ మాటకు ఆమె నన్ను ఆశించింది. మన్మోహన్ సింగ్ ను రాష్ట్రపతి పదవి అభ్యర్థిగా నిలిపే ఆలోచన ఆమెకు ఉండవచ్చునన్న ఒక అన్నపూర్ణ ఊహతో నేను వెళ్లిపోయాను. అలాగే సోనియా కనుక సింగ్ ను రాష్ట్రపతి పదవికి ఎంపిక చేస్తే ప్రధాని పదవికి నన్ను ఎంపిక చేయవచ్చునని కూడా నేను ఆలోచించాను' అని రాసుకున్నారు. అర్హత, అనుభవం కలిగిన వారు పదవిని ఆశించడం అత్యాశకాబోదు. మొరార్జీదేశాయ్ నెహ్రూ, లాల్ బహదూర్, ఇందిర హయాంలో ప్రధాని పదవిని ఆశించారు. ఆయనకు అనుభవం ఉంది. పరిణతి ఉంది. పాలనా దక్షుడు. అయినా ఆయనను కామరాజ్ నాదార్, నిజలింగప్ప వంటివారు వెనక్కి లాగారు. దేశాయ్ వారి మీద పోటీ చేసి గెలవడం సాధ్యపడేది కాకపోవచ్చు. అయినా ఒక ప్రజాస్వామిక దేశంలో ఆ పదవికి పోటీ పడే హక్కు అందరిదీ అని భావించాలి. ప్రణబ్ వంటి అనుభవజ్ఞుడైన రాజకీయవేత్త కూడా సోనియా అంతరంగాన్ని నరికా అంచనా వేయలేదు. ఎందుకంటే ఆయన కాంగ్రెస్ మార్కు రాజకీయవేత్త కాదు. 2009లోనే మన్మోహన్ గుండె శస్త్రచికిత్స కోసం వెళ్లినప్పుడు, ఆ స్థానంలో ప్రణబ్ తాత్కాలిక బాధ్యతలు నిర్వహిస్తారని అధికారికంగా ప్రకటించలేదు. సింగ్ నిర్వహిస్తున్న ఆర్థిక వ్యవహారాల శాఖను చూస్తారనే ప్రకటించారు.

1984లో నాటి ప్రధాని ఇందిరాగాంధీ హత్యకు గురైనప్పుడు ప్రణబ్ కు తాత్కాలిక ప్రధాని అవకాశం వస్తుందని ఒక మాట బయటకు వచ్చింది. ఈ అంశం మీద రాజీవ్ గాంధీ ప్రణబ్ ను సలహా అడిగితే, మంత్రిమండలిలో అనుభవజ్ఞులకు ఆ స్థానం దక్కుతుందని చెప్పారని, అందుకు రాజీవ్ ఆగ్రహం తెచ్చుకున్నారని కూడా చెబుతారు. ఎందుకంటే రాజీవ్ అప్పటికి మంత్రి కాదు. మంత్రిమండలిలో సీనియర్ ప్రణబ్ ముఖర్జీ. ఈ మాట నచ్చకే, రాజీవ్ గాంధీ తన మంత్రిమండలిలో ప్రణబ్ కు స్థానం ఇవ్వలేదని చెబుతారు. మళ్లీ పీవీ నరసింహారావు ప్రధాని అయిన తరువాత ఆయన ప్రతిభ వెలుగులోకి వచ్చింది. మొదట ప్రణాళిక సంఘం ఉపాధ్యక్షునిగా, తరువాత విదేశ వ్యవహారాల మంత్రిగా ప్రణబ్ సేవలను పీవీ తీసుకున్నారు. 23 ఏళ్లు కాంగ్రెస్ వర్కింగ్ కమిటీ సభ్యునిగా ఉన్నప్పటికీ, 1982లోనే కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రిగా పనిచేసినప్పటికీ రాజీవ్ ఇచ్చిన గౌరవం అలాంటిది. అక్టోబర్, 2008లో అమెరికాతో చేసుకున్న అణు ఒప్పందం తన రాజకీయ జీవితంలో ఎంతో సంతృప్తిని ఇచ్చిన ఘట్టమని ఆయన నిర్వాహ మాటంగా చెప్పారు. యూపీఏ హయాంలో (2004-2012) ఆయన 90 మంత్రివర్గ సంఘాలకు నాయకత్వం వహించారు. ఆయన రాష్ట్రపతిగా ఉండగానే సాధారణ ప్రజలు కూడా రాష్ట్రపతి భవన్ ను సందర్శించే అవకాశం కల్పించారు. అజుల్ కనత్, అఫ్జల్ గురు, యాకూబ్ మెమన్ క్షమాభిక్షలను తిరస్కరించినది కూడా ప్రణబ్ ముఖర్జీయే. తను రాజకీయంగా ఎంత ఎదిగినా తన పూర్వీకుల స్వగ్రామం బీర్మామె వెళ్లి నవరాత్రిలలో అమ్మవారికి పూజ చేసే సంప్రదాయాన్ని విడిచి పెట్టలేదు. రాష్ట్రపతిగా పదవీ విరమణ చేసిన తరువాత ఆయన పూర్తిగా పుస్తక పఠనానికి పరిమితమయ్యారు.

ప్రణబ్ కు మార్చె షర్మిష్ట కాంగ్రెస్ పార్టీలో పనిచేస్తున్నారు. ఆర్ఎస్ఎస్ ప్రధాన కేంద్రం నాగ్ పూర్ వెళ్లాలన్న నిర్ణయం గురించి పునరాలోచించ వలసిందిగా ఆమె తండ్రిని కోరారని చెబుతారు. అందుకు ఆయన నిరాకరించారని వేరే చెప్పకూర్లేదు.

ఆయన (జూన్ 8, 2018) నాగ్ పూర్ వెళ్లారు. తృతీయ వర్ష శిక్షా వర్గ స్వయం సేవకులను ఉద్దేశించి మాట్లాడారు. అలాగే భారతరత్న పదవి విషయంలో మరొక సంగతి ప్రస్తావించుకోవచ్చు. ఆ అత్యున్నత పౌర పునస్కారం గురించి ప్రధాని నరేంద్రమోదీ ప్రణబ్ ను అడిగారు. తరువాత మీ అనుమతి కోసం రాష్ట్రపతి ఎదురు చూస్తున్నారని 2019 జనవరి 25న మోదీ ఫోన్ లో చెప్పారు. ప్రణబ్ సమ్మతించారు. అయినా ఎవరికీ చెప్పలేదు. నాక్కూడా చెప్పరా మీరు అంటూ షర్మిష్ట ముద్దుగా కోపగించారు. రాష్ట్రపతి ప్రకటన రావాలి కదా అన్నారుట ప్రణబ్. సాక్షాత్తు ప్రధాని ఫోన్ చేసి చెప్పిన తరువాత ఇలాంటి ఆలోచనేమిటి మీకు అని నవ్వురట షర్మిష్ట. భారతరత్నతో పాటు ఏ నిర్ణయమైనా ప్రధాని సలహాను రాష్ట్రపతి పాటించడం ఆనవాయితీ. 2015లో నరేంద్ర మోదీ భారతరత్న గురించి ప్రణబ్ దగ్గర ప్రస్తావించారు. మాజీ ప్రధాని, బీజేపీ రాజకీయ దిగ్గజం, కవి అటల్ బిహారీ వాజపేయి పేరును మోదీ రాష్ట్రపతి ఎదుట ఉంచారు. ఆయన వెంటనే అంగీకరించినా, మరొకరికి కూడా ఇవ్వడం సలహా ఇచ్చారు. దానితో మదన్ మోహన్ మాలవీయకు (మరణానంతర పురస్కారం) కూడా ప్రకటించారు.

ఆర్థికాంశాలలో సీడీ దేశ్ ముఖ్యమం ప్రణబ్ ఆదర్శంగా భావించేవారు. రోజుకు 16 గంటలు పనిచేసే అలవాటు ఉన్న వారాయన. ఇందిర హయాంలో ఒకసారి బాబూ జగ్జీవన్ రామ్ ను ఎవరో అడిగారట. మీ మంత్రిమండలిలో ఎవరు ఉత్తమ మంత్రి అని. అందుకు జగ్జీవన్ ప్రణబ్ పేరు చెప్పారట. ఎందుకు అని మళ్లీ అడిగితే, ఆయన పైళ్లు చదువుతారు అని సమాధానమిచ్చారట. ప్రణబ్ కు అన్ని పార్టీలలోను అభిమానులు ఉండేవారు. బీజేపీలో చాలామందితో పాటు అరుణ్ జైట్లీ అన్నా ఆయనకు ఎంతో అభిమానము. ఆయన కూడా ఆర్థికశాఖ నిర్వహించారు. ఏ మంత్రి పైళ్లన్నీ చదువుతాడో అతడికే శాఖ మీద పట్టు ఉంటుంది. గౌరవం ఉంటుంది అని సలహా ఇచ్చారట.

- జాగృతి డెస్క్

'ప్రజా జీవనంలో చర్చ కొనసాగుతూనే ఉండాలి!'

నాటి ఆరెస్సెస్ కార్యక్రమంలో ప్రణబ్ ముఖర్జీ

రాష్ట్రీయ స్వయంసేవక సంఘ తృతీయ వర్ష సంఘ శిక్షా వర్గ ముగింపు కార్యక్రమంలో భారత మాజీ రాష్ట్రపతి ప్రణబ్ ముఖర్జీ ముఖ్య అతిథిగా పాల్గొనడం దేశ రాజకీయాల్లో పెను సంచలనాన్ని సృష్టించింది. మీడియా సంస్థలన్నీ ఒక్కసారిగా నాగ్ పూర్ లోని రేశిమీ బాగ్ సంఘస్థాన్ పై దృష్టి సారించాయి. మొత్తం ముగింపు కార్యక్రమాన్ని ప్రత్యక్ష ప్రసారం చేయడమే కాదు, గంటల కొద్దీ సమయం కేటాయించి విశ్లేషించాయి.

ఈ ప్రచారాన్ని రాష్ట్రీయ స్వయంసేవక సంఘం కోరుకోలేదు. ప్రచారం కోసం ప్రయత్నించ లేదు. కేవలం ఆరెస్సెస్ నిరంతరం దుమ్మెత్తి పోయడమే ధ్యేయంగా బ్రతుకుతున్న కుహనా సెక్యూలర్ రాజకీయ పార్టీలు, మీడియా సంస్థలు వారం పది రోజుల

ముందు నుంచే విమర్శల వర్షం కురిపించాయి. ప్రణబ్ దాను శాపనార్థాలు పెట్టేవారు కొందరైతే, తిట్టి పోసే వారు ఇంకొందరు. వీరందరి ప్రచారం ఫలితంగా ఆరెస్సెస్ గురించి పెద్దగా తెలియని వారికి, ఆరెస్సెస్ శిక్షణ కార్యక్రమాల గురించి తెలియని వారికి కూడా ఆసక్తి కలిగింది.

ప్రణబ్ ముఖర్జీ పరిణితి చెందిన రాజకీయ వేత్తగా, దూరదృష్టిగల నాయకుడిగా వ్యవహరించారు. ప్రజా జీవనంలో చర్చ కొనసాగాల్సిన అవశ్యకతను గుర్తించి, ఆరెస్సెస్ తో సైద్ధాంతికంగా భిన్నత్వం ఉన్నా కార్యక్రమంలో పాల్గొనేందుకు అంగీకరించారు. తద్వారా ఉన్నత విలువలకు ఆయన ప్రతీకగా నిలిచారు. ఆయన ఒకసారి అంగీకరించిన తరువాత తన నిర్ణయాన్ని పునస్సమీక్షించుకోలేదు. తద్వారా ఆయన ప్రజా జీవనంలో వరస్పర విరుద్ధమైన అభిప్రాయాలున్నా అందరూ కలిసి చర్చించుకోవాలని, సంవాదాన్ని కొనసాగించాలని ఆయన నిర్బంధంగా చెప్పారు. ప్రణబ్ ముఖర్జీ పూర్తిగా ఆరెస్సెస్ కార్యక్రమాలాగా మాట్లాడతారని సంఘం కూడా భావించలేదు. ఆశించలేదు. 'ఆరెస్సెస్ ఆరెస్సెస్సే. ప్రణబ్ దా ప్రణబ్ దాయే. ఆరెస్సెస్ ప్రణబ్ దా కాదు. ప్రణబ్ దా ఆరెస్సెస్ కారు' అని సరసంఘచాలక్ మోహన్ భాగవత్ తన ప్రసంగంలో స్పష్టంగా చెప్పారు.

ప్రణబ్ ముఖర్జీ ఆరెస్సెస్ సంస్థాపకులు డాక్టర్ హెడ్గేవార్ ను గొప్ప దేశభక్తునిగా అభివర్ణించారు. డాక్టర్జీ నివాసాన్ని సందర్శించారు. రేశంబాగ్ లోని డాక్టర్జీ, గురూజీ స్మృతి చిహ్నాల వద్ద పుష్పాంజలి సమర్పించారు. తన ప్రసంగంలో ప్రణబ్ దా ప్రజానీకం హింసాత్మక ప్రవృత్తినుంచి దూరంగా ఉండాలని హితవు చెప్పారు. కోపం, ఘర్షణ నుంచి సమరసత, సౌఖ్యాల వైపు వెళ్లాలని, ఈ ప్రయత్నంలో స్వయంసేవకులు వారధులుగా నిలబడాలని హితవు చెప్పారు. సమరసత, సౌఖ్యాల ఆధారంగానే ఒక సంతోషభరితమైన భారతదేశాన్ని నిర్మించడం సాధ్యమని అన్నారు. జాతి, జాతీయత, దేశభక్తి వంటి అంశాలపట్ల తనకున్న అవగాహనను పంచుకునేందుకు ఆరెస్సెస్ ఆహ్వానాన్ని అందుకున్నట్లు ఆయన చెప్పారు.

ప్రణబ్ దా ప్రసంగం జాతి, జాతీయత, దేశం, దేశభక్తి విషయాలపైనే ప్రధానంగా సాగింది. భారతజాతి నిర్మాణం, భారత జాతీయవాదం, పాశ్చాత్య జాతి నిర్మాణం, జాతీయవాదాలకన్నా భిన్నమైనదని, ఇది నాగరికతా పరమైన జాతీయతా వాదమని ప్రణబ్ దా ఉద్ఘాటించారు. రాజులు మారినా, రాజ్యాలు మారినా సాంస్కృతిక సమైక్యత అయిదు వేల ఏళ్లుగా కొనసాగుతూ వచ్చిందని అన్నారు. ఎంతో మంది జ్ఞానులు, ఋషులు, వ్యాపారుల ద్వారా భారతదేశం ప్రపంచ దేశాలతో సంస్కృతిని పంచుకుంది. సముద్రాలు దాటి వెళ్లిన హిందూ సంస్కృతి ప్రపంచానికి జ్ఞానభిక్ష పెట్టింది. దాదాపు 1800 సంవత్సరాలుగా నలంద, తక్షశిల, విక్రమశిల, వల్లభి, సోమాపుర వంటి ప్రాచీన విశ్వవిద్యాలయాల్లో ప్రపంచం నలుమూలల నుంచీ విద్యార్థులు వచ్చి జ్ఞాన సముపార్జన చేశారు. శాంతి, సమరసత, సౌఖ్యాల అవశ్యకత మన దైనిక జీవనంతో పాటు పాలక వ్యవస్థలో కూడా మార్పులు తేవాలి. దీనితోనే ఒక జాతీయత కలిగిన సంతోషకరమైన దేశాన్ని సాధించగలుగుతాం అని అన్నారు.

ఆరెస్సెస్ కార్యక్రమాలను విద్యార్థికులు, క్రమశిక్షణా యుతులు, దృఢసంకల్పం కలిగిన వారుగా ఆయన తన ప్రసంగం చివరి భాగంలో అభివర్ణించారు. ప్రణబ్ దా తాను చెప్పవలసిన విషయంలో ఏ మాత్రం రాజీ పడలేదు. ఒక గొప్పనేతగా ఆయన తన హోదాను నిలుపుకున్నారు. ఆయన తన హుందాతనాన్ని, వ్యక్తిత్వాన్ని కాపాడుకుంటూనే జాతీయ సామాజిక రాజకీయ జీవనంలో ఆరెస్సెస్ కి విస్తరించలేని పాత్ర ఉందని గుర్తించారు. సైద్ధాంతికంగా ఆరెస్సెస్ తో సంవాదం కొనసా గించాల్సిన అవసరాన్ని ఆయన స్పష్టంగా తెలియచెప్పారు.

నిజానికి ఈ దేశంలో నిరంతరం పెరుగుతున్న ఏకైక సంస్థ ఆరెస్సెస్ మాత్రమే. ఈనాడు దాదాపు అరవై వేల శాఖలు దేశవ్యాప్తంగా ఉన్నాయి.

దేశంలోని వివిధ రంగాల్లో 130కి పైగా అనుబంధ సంస్థలతో ఆరెస్సెస్ పనిచేస్తోంది. ఆరెస్సెస్ శాఖల్లో 80 శాతం శాఖలు గ్రామీణ ప్రాంతంలో ఉన్నాయి. స్వయంసేవకుల్లో అరవై శాతం మంది యువకులే. వనవాసీ, గిరిజన ప్రాంతాల్లో శరవేగంగా ఆరెస్సెస్ విస్తరిస్తోంది. కాబట్టి జాతి నిర్మాణంలో ఆరెస్సెస్ కి తిరుగులేని పాత్ర ఉందన్నది వాస్తవం. ప్రణబ్ ముఖర్జీ ఈ విషయాన్ని గుర్తించారు కాబట్టి అభిప్రాయ భేదాలున్నప్పటికీ ఆరెస్సెస్ తో సంవాదం కొనసాగించాలని గుర్తించారు.

కృతజ్ఞతలు : మోహన్ భాగవత్

సర సంఘచాలక్ మోహన్ భాగవత్ ఆరెస్సెస్ సంప్రదాయానికి భిన్నంగా ప్రణబ్ ముఖర్జీ కన్నా ముందు మాట్లాడటం విశేషం. ప్రణబ్ ముఖర్జీ వంటి మేధావి, అనుభవజ్ఞుడు దేశం నలుమూలల నుంచి వచ్చిన స్వయంసేవకులను ఉద్దేశించి మాట్లాడటానికి అంగీకరించినందుకు కృతజ్ఞతలు అని ఆయన తన ప్రసంగాన్ని ప్రారంభించారు. సంఘం భిన్నత్వంలో ఏకత్వాన్ని దర్శించడమనే భారతీయ పరంపరను కొనసాగిస్తోందని, ఈ దేశంలో పుట్టిన ప్రతి ఒక్కరు భారతవాసులేనని అన్నారు. ఆరెస్సెస్ తన శక్తిని సమాజాన్ని విడదీయడానికో లేదా విద్వంసాన్ని సృష్టించడం కోసమో ఉపయోగించదు. సంఘం

మాతృభూమి కోసమే పనిచేస్తుంది. సమాజ ఉన్నతి కోసమే కృషి చేస్తుందని భాగవత్ చెప్పారు.

ఆరెస్సెస్ కార్యక్రమాలకు ప్రముఖులు హాజరుకావడం కొత్తేమీ కాదు. గతంలో లోకనాయక్ జయప్రకాశ్ నారాయణ, జాకీర్ హుస్సేన్, ఎపీజే అబ్దుల్ కలామ్, ఎయిర్ మార్షల్ టిప్పిన్లు ఆరెస్సెస్ కార్యక్రమాల్లో పాల్గొన్నారు. అయితే ఆరెస్సెస్ ఏనాడూ ప్రచారాన్ని కోరుకోలేదు కాబట్టి వీటిని ప్రచారం చేసుకోలేదు. ఈసారి ప్రచారం కూడా కాంగ్రెస్,

కమ్యూనిస్టులే చేశారు. వారి పుణ్యమా అనే గతంలో ఏనాడూ లేని విధంగా సంఘశిక్షావర్గ ముగింపు కార్యక్రమానికి ప్రచారం వచ్చింది. లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి కుమారుడు సునీల్ శాస్త్రి, సుభాష్ చంద్రబోస్ మనుమడు అర్జున్ బోస్, బ్రేకింగ్ ఇండియా పుస్తక రచయిత రాజీవ్ మల్హోత్రా, పారిశ్రామిక వేత్త విశాల్ మఫతేలాల్, ప్రముఖ నటుడు, పుణె ఫిల్మ్ ఇన్స్టిట్యూట్ మాజీ డైరెక్టర్ గజేంద్ర చౌహాన్ తదితర ప్రముఖులు కూడా ఈ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్నారు. ★

దేశ ప్రయోజనాల కోసం నిరంతరం తపించే దేశభక్తుడిని కోల్పోయాం!

భారత మాజీ రాష్ట్రపతి డాక్టర్ ప్రణబ్ ముఖర్జీ పార్లమెంటులో వీడి వెళ్లారన్న వార్త దిగ్భ్రాంతిని కలిగించింది. ఆయనతో పరిచయం ఏర్పడిన స్వయం సేవకులకు ఆయన మరణం తీరని లోటు. రాష్ట్ర పత్రికా ఉన్న సమయంలో రెండుసార్లు, ఆ తర్వాత మూడు, నాలుగు సార్లు ఆయనను నేను కలిశాను. మొదటిసారిగా కలిసినప్పుడే ఆయన ఆత్మీయమైన, ఉదారమైన, సహజ ప్రవర్తనను చూసి ముగ్ధుడ నయ్యాను. భారత రాష్ట్రపతితో కాకుండా కుటుంబం లోని పెద్దతో మాట్లాడుతున్న అనుభూతి కలిగింది. ప్రతీ సందర్భంలోనూ ఆయన అందరితోనూ ఇలాగే వ్యవహరించిన తీరును నేను ప్రత్యక్షంగా చూశాను.

ఇక్కడ (నాగపూర్ లో) జరుగుతున్న సంఘ శిక్షావర్గ చూసేందుకు ఆయన వచ్చారు. ఇతర అతిథులు కూడా 10-12 మంది ఉన్నారు. వారందరితో పరిచయ కార్యక్రమం ఏర్పాటు చేసాం. అతిథులందరితో పాటు ప్రణబ్ దా కూడా వచ్చి కూర్చున్నారు. నిర్వాహకుడు విషయం ప్రస్తావించ బోయారు. ఇంతలోనే ఆయనే స్వయంగా నిల్చిని చూడండి! ఇక్కడ మనందరం పరస్పర పరిచయం కోసం వచ్చాం. నేను నాతో మొదలు పెడతాను అంటూ 'నేను ప్రణబ్ ముఖర్జీ గతంలో రాష్ట్రపతిగా పనిచేశాను' అని కూర్చున్నారు.

ఇది ఎవరు ఊహించలేని పరిణామం. అందరూ నిర్భాతపోయారు. మనసులోనే ఆయన సాధారణ శైలి, కలిసిపోయే తత్వాన్ని ప్రత్యక్షంగా గమనించారు. ఈ విధంగా అందరితోనూ కలిసిపోయే స్వభావం ఆయనది. ప్రణబ్ దా ఎంతో అనుభవజ్ఞుడు, పరిణితి చెందిన దార్శనికుడు. విశేషమైన విజ్ఞాన సంపద ఆయన సొంతం. అయినప్పటికీ సుదీర్ఘ జీవితానుభవం కారణంగా దాన్ని ఎక్కడ ఏ విధంగా ఉపయోగించాలో తెలిసిన విచక్షణ కూడా ఉంది. కాబట్టి ఆయన మనలాంటి వారందరికి మార్గనిర్దేశకుల్లో జ్యేష్ఠులు.

ఆయనతో ముచ్చటైస్తూ ఎంత సేపటి వరకు కూర్చున్నా ఇంకా కాసేపు ఉండాలనిపించేది. ఆయన సమక్షంలో నేను నా వ్యక్తిత్వాన్ని తీర్చిదిద్దుకుంటున్న అనుభూతి కలిగేది. సుదీర్ఘ రాజకీయ జీవితంలో విజయవంతమైన నాయకుడు. అన్ని రకాల రాజకీయ

ఎత్తుగడలు తెలిసిన వ్యక్తి. కానీ, ఈ రాజకీయాలకు అతీతంగా ఆయన ఎదిగారు. దేశ ప్రయోజనాల కోసం అందరిని స్వజనులుగా భావించారు. రాజకీయ భేదాభిప్రాయాలు ఉన్నప్పటికీ అందరిని తనవారుగా భావించే ఆయన స్వభావం, వ్యవహారం మనందరికీ సుపరిచితం. మనం ఒక గొప్ప విద్యావంతున్ని కోల్పోయాం. దేశ ప్రయోజనాల కోసం నిరంతరం తపించే ఒక దేశభక్తుడు దూరమయ్యాడు. అందరికీ సామాజిక, వ్యక్తిగత వ్యవహారాల్లో వివేకవంతమైన మార్గదర్శనం అందించే ఒక పెద్దవ్యక్తి మనమధ్య లేరు. ఆయన నిష్ఠాపూర్వక వల్ల కలిగే నష్టాన్ని ఎప్పుటికీ పూడ్చలేం. నా లాంటి చాలా మంది జీవితంలో ప్రణబ్ దా కొద్దిసేపు మాత్రమే వచ్చారు. కానీ ఆ జ్ఞాపకాలు శాశ్వతంగా మిగిలిపోతాయి. ఆయన జీవించి ఉండడం ఎంత అవసరమో మనకు ప్రతీసారి అనిపిస్తోంది. కానీ ఇది విధాత నిర్ణయం. దాన్ని ఎవ్వరు కాదనలేరు. ఆయన కుటుంబ సభ్యుల బాధలో పాలుపంచుకుంటూ, వారి ఆత్మకు సద్గతులు కలగజేయాలని వరమేశ్వరుని చరణాలను వేడుకుంటున్నాను.

- డాక్టర్ మోహన్ భాగవత్

సర సంఘచాలక్

రాష్ట్రీయ స్వయంసేవక సంఘ

14వ భాగం

“మీ చానెల్ పనిచేస్తున్న ఖాసిం తెలుసా? అతను పోయిన నెల్లో, అదే ఓల్డ్ సిటీలో అతని మీద అటాక్ జరగకముందు, కొన్ని పుస్తకాలు తెచ్చి ఇచ్చాడు. అతను రెగ్యులర్ గా ఇక్కడికి వస్తూంటాడు.” అన్నాడాయన.

లక్ష్మణ్, శివరాం ఆయనకి పుస్తకాలు అతికించడంలో సాయం చేశారు.

మాటల్లో కృష్ణయ్యగారు పెళ్లి చేసుకోలేదని పూర్తిగా సమాజసేవలో గడిపారని, ప్రస్తుతం వయస్సు మీద పడడంతో ఈ పుస్తకాలు సేకరించి లైబ్రరీలకి ఇచ్చే పనిలో ఉన్నారని తెలిసింది. అప్పట్నుంచి గౌరవం మరింత పెరిగింది. అప్పుడే శివరాంకి అన్పించింది. ఈ ప్రపంచంలో అజ్ఞాతంగా ఎందరో ఎన్నోరకాలుగా కృషి చేస్తోనే ఉన్నారు సమాజ అభ్యుదయానికి.

ఏ రోజుకారోజు సమాజ శ్రేయస్సు కోసం పనిచేస్తున్న ఉన్నారు. ఈ పుస్తకాలని చెత్తగా భావించి, విలువ లేకుండా చేయొచ్చు. అదే వాటిని గౌరవించి ఎవరికి వాటి అవసరం వుందో వారికి అందించ వచ్చు. చూపు మార్పుకుంటే ఆలోచన మారుతుంది.

ఆలోచనే ప్రపంచాన్ని మారుస్తుంది. అక్కర్లేని తన రూమ్ కి బయలుదేరాడు రెండు గంటల తరువాత.

శివరాం రూమ్ దగ్గరకి చేరేసరికి - రోడ్డుమీద రాకేష్ అతని కోసమే ఎదురు చూస్తున్నాడు.

“ఫోన్ బ్రె చేశాను. స్విచాఫ్ చేసి ఉండే.” అన్నాడు.

“స్విచాఫ్ కాదు. ఛార్జింగ్ లేదు... కొత్తగా వచ్చింది గదాక్ష్మి ఇంకా ఓ వద్దతిలో చార్జింగ్ చేసుకొనే అలవాటు కాలేదు.”

“ఆఫీసులో కూడా లేవు.”

“బైటక్..” అని చిక్కడపల్లికి వెళ్లిన వివరాలు చెప్పబోతుంటే వాటిని వినిపించుకొనే స్థితిలో లేనట్లు -

“ఈ నైట్ రూమ్ లో చిన్న పార్టీ ఉంది. మన ఆఫీసులో చెప్పాను. నీకు ఓపిక ఉన్నంతవరకు నైట్ డ్యూటీ

చెయ్యే! అక్కడే పడుకో!” అన్నాడు.

ఏ పార్టీ అనే వివరాలు అడిగే అవకాశం ఇవ్వలేదు.

కాకపోతే గాఢంగా రాకేష్ ఏదో సెంట్ కొట్టుకున్న వాసన శివరాం ముక్కు పుటాలని తాకింది!

* * *

“ఈసారి ఎవర్ని పట్టాడు?” అవతారం శివరాంని అడిగాడు. అవతారం రాకేష్ చేస్తున్న సినిమా డిపార్ట్ మెంట్ లో పనిచేస్తున్నాడు. అతనికి నైట్ డ్యూటీ వేశారు.

అర్థం కానట్లు చూశాడు శివరాం.

“అదే... ఆ రాకేష్ సినిమా అవకాశాలు ఇప్పిస్తానని జూనియర్ ఆర్టిస్టులని రూమ్ కి తెచ్చుకుంటాడా!” గుట్టు విప్పాడు.

“నాకేం చెప్పలేదు. ఏదో పార్టీ అని చెప్పాడు”

“విషయం తెలిస్తే నువ్వు ‘పోటీ’ వద్దావని చెప్పలేదేమో!” వెకిలిగా నవ్వాడు.

“పోటీ పడడటమేమిటి?” ఆ మాటల్లోని మర్మం అర్థమై, అసహ్యంతో కూడిన కోపంతో అన్నాడు.

“ఏ విషయానికైనా ఓ ‘లిమిట్’ ఉంటుంది. అది దాటకూడదు.” అవతారం దగ్గర్నుండి మరోవైపుకి వెళ్లిపోయాడు శివరాం.

అవతారం షాక్ తిని - రెండు నిమిషాల తరువాత - శివరాం దగ్గరకి వచ్చి

“నేరు జారాను బ్రదర్... గంజాయివనంలో తులసి మొక్కని గుర్తు పట్టడం కష్టం. నీలాంటివాళ్లు అరుదుగా ఉంటారు. ఐయామ్ సారీ!” అని భుజం మీద చెయ్యి వేసి ఏదో ఆలోచిస్తున్నట్టుగా సిగ్గు పడ్డా ఎదురుగానే ఉన్నాడు.

“ఏమిటో ఒక్కోసారి ఎదుటిమనిషి గురించి

ఏ మాత్రం తెలుసుకోకుండా

అతని ఉండే డ్రెస్

ప్రాంతం బట్టి

అక్కడ వాచ్ మెన్ లక్ష్మణ్ వైపు చూసి వలకరింపుగా నమస్కరించి- ఔట్ ముందుభాగంలో ఉన్న పుస్తకాల బండిల్స్ అందుకున్నాడు.

“ఎట్లా ఉన్నారు సార్...” అంటూ-

“బాగానే ఉన్నా. నువ్వెట్లా ఉన్నావ్?”

“బాగుణ్ణా సార్!” అన్నాడు.

శివరాం చేతిలో ఉన్న బండిల్స్ అందుకున్నాడు.

వాచ్ మెన్ రెండు చేతుల్లో బండిల్స్ పట్టుకుని గ్రౌండ్ ఫ్లోర్ లో ఉన్న వాటాలోకి నడిచాడు.

అతని వెనకే లక్ష్మణ్, శివరాం లోపలికి అడుగుపెట్టారు.

“రావయ్యా లక్ష్మణ్! రా...రా!” అన్నాడో మధ్య వయస్కుడు. ఆయనే లక్ష్మయ్య.

“విశ్వేశ్వరరావుగారు తెలుసుగా. ఆయనే పుస్తకాలు ఇచ్చారు. ఇంకా చాలా ఉన్నాయ్. ఫోన్ బ్రె చేశాను. అందలేదు.” లక్ష్మణ్ అన్నాడు.

“ఇక్కడ సిగ్నల్ ప్రాబ్లమ్ ఉందిలే...”

“మీరు ఉంటారో ఉండరో అని...”

“ఎక్కడికి వెళ్తానయ్యా... ఉంటే ఇక్కడే ఉంటాను... లేదంటే పుస్తకాలు తీసుకు రావడానికో, ఇవ్వడానికో వెళ్తాను.” అన్నారు చేతిలో ఉన్న పుస్తకానికి ‘గమ్’ రాస్తూ-

“పేజీలు చిరిగిపోయాయి. వాటిని అతికించను. టైండ్ చేస్తే ఎక్కువ కాలం ఉంటుందిగా.” అన్నాడాయన. టైడింగ్ కి సంబంధించిన మెటీరియల్ అంతా ఉండక్కర్లే.

“ఇతను శివరాం. ఆదర్శ చానెల్ లో పని చేస్తున్నాడు.” పరిచయం చేస్తున్నట్లు చూపెట్టాడు.

ఏవో అంచనాలు వేసి మాట్లాడేస్తుంటాం... నా జీవితంలో ఇది రెండోసారి... చాలా ఏళ్ల క్రితం... ఓ ఫ్రెండ్ ఓ కథక్ డ్యాన్సర్ని పరిచయం చేశాడు... ఆ డ్యాన్సర్ పరిచయం అయ్యాకా రెండోసారి, మూడోసారి అతను ఉంటున్న ఏరియా చెప్పాడు. నేను ఆ పేరు విన్న వెంటనే వెకిలిగా నవ్వాను... “ఏంటి సార్!” అనడిగాడు. నేను వెకిలితనంగానే ‘అది’ రెడ్డెలైట్ ఏరియా దగ్గరుందిగా అన్నాను. ఆ క్షణంలో ఏడుపు లాంటి నవ్వు నవ్వేడు. ఆ తరువాత నాతో ఎప్పుడూ మాట్లాడలేదు. ఇప్పుడతను చాలా ప్రసిద్ధి చెందాడు. ఏదైనా సందర్భంలో అతను ఎదురుపడినా ఏం మాట్లాడలేను. ఏదో తప్పు చేసిన వాడిలా అయిపోతాను. ఇదంతా ఎందుకు చెప్తున్నానంటే నీలాంటి వ్యక్తిని మిస్చేసుకోవడం ఇష్టం లేక!” అన్నాడు.

అప్పటికి రాత్రి పదకొండు గంటలు దాటింది. సాధారణంగా పదిన్నర వార్తలు అయిపోయాకా, ఏవో ఇంటర్వ్యూలు రిపీటెడ్ ప్రోగ్రామ్స్ వేస్తారు. గంటకోసారి ముఖ్యమైన హెడ్లైన్స్ చెప్తారు.

వీళ్ల చానెల్ కూడా అంతే -

“పదిలేయండి ఆ విషయం” అన్నాడు శివరాం

ఆకెళ్ల శివప్రసాద్

జీవన

సరళిలో
సంబంధమే
లేదు.

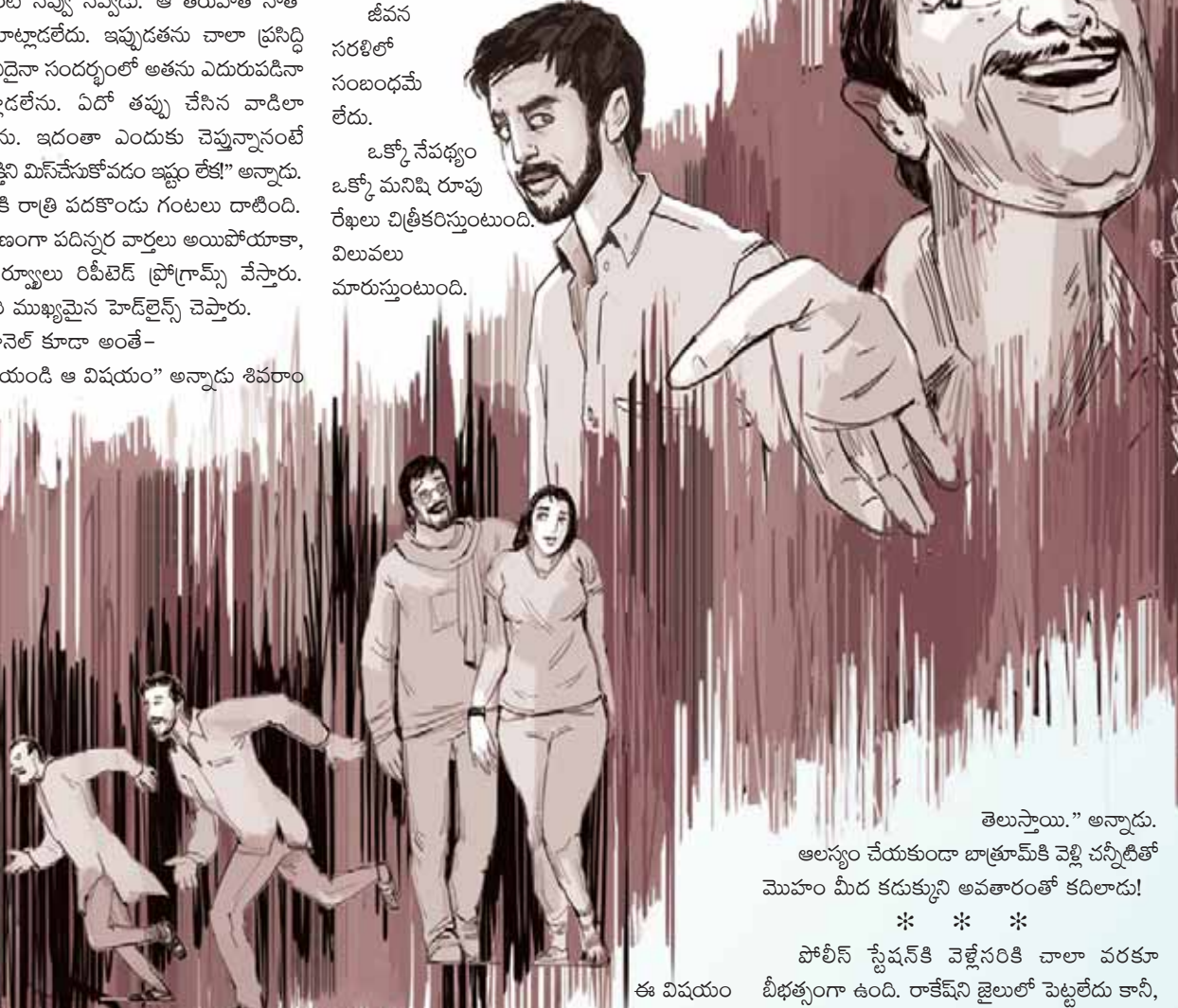
ఒక్కో నేపథ్యం
ఒక్కో మనిషి రూపు
రేఖలు చిత్రీకరిస్తుంటుంది.
విలువలు
మారుస్తుంటుంది.

వెళ్లాల్సి!” అన్నాడు అవతారం.

విషయం అడిగేలోపే చెప్పాడు -

“రాకేష్ని పోలీసులు తీసుకెళ్లారుట. అక్కడ్నించి అతడే ఫోన్ చేశాడు” “ఎందుకు?”

“ముందు పద... అక్కడికి వెళ్లాకా వివరాలు

తెలుస్తాయి.” అన్నాడు.

అలస్యం చేయకుండా బాట్రూమ్కి వెళ్లి చన్నీటితో మొహం మీద కడుక్కుని అవతారంతో కదిలాడు!

* * *

పోలీస్ స్టేషన్కి వెళ్లేసరికి చాలా వరకూ బీభత్సంగా ఉంది. రాకేష్ని జైలులో పెట్టలేదు కానీ, అంతకన్న ఘోరంగా అవమానిస్తున్నారు. రాత్రి నుండి నిలబెట్టే ఉంచారు.

శివరాంకి తెలిసిన విషయమేమిటంటే - రాకేష్ తనని చానెల్కి పంపాకా ‘కుమారి’ అనే జూనియర్ ఆర్టిస్టుతో ఆ రాత్రి ‘ఎంజాయ్’ చేద్దామనుకున్నాడు. ఆమెకి తనకి తెలుసున్న సినీ నిర్మాతతో చెప్పి ‘ఛాన్స్’ ఇప్పిస్తానన్నాడు.

ఛాన్స్ ఇవ్వడానికి ముందే ‘సుఖం’ ఇవ్వాలని కోరుకున్నాడు.

ఆమె కూడా నరేనంది. ఏర్పాట్లు అన్నీ చేసుకున్నాడు.

(సశేషం)

ఈ విషయం
కొన్ని గంటల

తరువాత భయంకర వాస్తవ
రూపంలో శివరాం ముందుకు వచ్చింది!

* * *

“శివరాం... శివరాం...” నిద్రలో ఉన్న శివరాం, అవతారం తట్టి లేపేసరికి ఉలిక్కిపడి లేచాడు.

రాత్రి ఒంటిగంట దాటాకా విజిటర్స్ రూమ్లో ఉన్న సోఫాలో పడుకున్నాడు.. చాలా సేపటికి నిద్రపట్టింది.

“ఏమైంది?” అన్నాడు బద్ధకంగా లేస్తూ. ఎదురుగా అవతారం.

“పద. ఆర్జెంటుగా బంజారాహిల్స్ పోలీస్ స్టేషన్కి

ఏమనాలో తెలిక.

అవతారం మరోసారి సిగ్గుపడ్డా

అక్కడ్నించి వెళ్లిపోయాడు.

అప్పుడే లక్ష్మణ్ గుర్తుకు వచ్చాడు శివరాంకి.

దాదాపుగా రాకేష్ని, లక్ష్మణ్ని ఒకే వయసు అనిస్తుంది. కానీ ఎంత వ్యత్యాసం?

మేలు చేసిన వారికి కృతజ్ఞులమై ఉండడం కనీస ధర్మం. ఉపకారులు ప్రత్యుపకారాన్ని ఆశించకపోయినా వారి ఉదారతను గుర్తించడం లబ్ధి పొందినవారికి ఉండవలసిన లక్షణం. అది నాగరక సంస్కారం. మనసుకు సంతోషాన్ని కలిగించే అనుభూతి. అది మనిషిని ఉన్నతుడిగా నిలుపుతుంది. కృతజ్ఞతాభావానికి సంబంధించి పురాణాలలో అనేక గాథలు ఉన్నా ఆ గుణం శ్రీరాముడిలో రాశి పోసుకుందని రమణీయమైన రామాయాణంలోని అనేక ఘట్టాలు చెబుతున్నాయి. రామచంద్రుడు సాక్షాత్తు పరమాత్ముడే అయినా 'ఆత్మానాం మానుషం మన్యే' అన్నట్లు తనను ఒక మానవమాత్రునిగానే భావించుకున్నాడు. అందరిలో తాను ఒకడిగా, అందరికోసం తాను అన్నట్లుగా మెలిగాడు. మానవతా విలువలకు, కృతజ్ఞతా భావానికి నిలువెత్తు నిదర్శనంగా నిలిచాడు. ధర్మగుణం, కృతజ్ఞతాభావం ఆభరణాలుగా కలిగినవాడు. వాల్మీకి ఆయనను వర్ణిస్తూ ధర్మజ్ఞశ్చ, కృతజ్ఞశ్చ, 'రామో విగ్రహవాన్ ధర్మః' అన్నాడు.

శ్రీరాముడి కృతజ్ఞతాభావం

అవతార పురుషుడు శ్రీరాముడు అడుగడుగునా కృతజ్ఞతను ప్రదర్శించాడు. ఇతరుల నుంచి వంద అపకారాలు ఎదురైనా పట్టించుకోని ఆయన ఎవరి వల్ల ఏ చిన్న ఉపకారం పొందినా ఎంతో సంతోషి చెంది, కృతజ్ఞత చాటేవాడట. మంచిపాలన అందించడాన్ని కర్తవ్యంగా కాకుండా తనను ఆదరించిన ప్రజానీకానికి కృతజ్ఞతగానే తలపోశాడు.

సీతావియోగంతో దారితెన్నూ తెలియక క్షోభ పడుతున్న రామలక్ష్మణులకు శబరి ఆతిథ్యం ఇచ్చి,

హనుమ, సుగ్రీవుల గురించి చెబుతుంది. ఆ మాటసాయానికే పొంగిపోయాడు దయాసముద్రుడు రాముడు. 'దిక్కుతోచక పరితపిస్తు మౌన దిశానిర్దేశం చేసిన నీవు చల్లని నదీమతల్లివై మానవళిని తరింపజేస్తావు' అని వరమిచ్చాడు. అది ఆయనకు గల కృతజ్ఞతా భావానికి ఒక నిదర్శనం. సీతాపహరణ సమయంలో రావణుడిని ఎదిరించి నేలకూలిన జటాయువును చూసి దుఃఖంతో చలించిపోయాడు రాఘవుడు. సీతాపహరణం కంటే జటాయువు నా కోసం మరణించడమే ఎంతో బాధ కలిగిస్తోంది లక్ష్మణా! అని విలపించాడు. రెక్కలు తెగి నేల కూలిన జటాయువు అంతిమ శ్వాసకు ముందు 'నాయనా నేను మీ తండ్రికి స్నేహితుడను' అని పరిచయం చేసుకుంది ('పతృ మా వద్ధి వమస్యం పితూరాత్మనః').

వనవాసం కారణంగా అయోధ్యలో తండ్రి దశరథుడికి అగ్ని సంస్కారానికి నోచుకోని శ్రీరాముడు, అడవిలో జటాయువుకు భక్తిశ్రద్ధలతో ఆ కార్యం నిర్వహించాడు. తండ్రి స్నేహితుడిలో తండ్రిని చూసుకు న్నాడు. పక్షి పట్ల కృతజ్ఞతాభావంతో పాటు పితృభావంతో తన కర్తవ్యం నిర్వహించాడు.

సీతామాత క్షేమ సమాచారాన్ని తెలిపిన హనుమతో 'నీవు నాకు గొప్ప మేలు చేశావు. నీవు చేసిన సహాయానికి నేను ఏ

విధంగా ప్రత్యుపకారం చేయగలను? అయినా నా సర్వస్వం అనదగిన గాఢాలింగనాన్ని అందిస్తున్నాను, స్వీకరించు' ('ఏవ సర్వస్వభూతో మే పరివృంగో హనూమతః...') అంటూ హనుమను ఆలింగనం చేసుకున్నాడు. సీతమ్మ జాడను తెలియజెప్పడం స్వామికార్యంలో భాగంగానే భావించాడు అంజనేయుడు. కానీ దానిని మహోపకారంగా పరిగణించాడు శ్రీరాముడు. తనకు పెద్దదిక్కుగా పరిగణించుకునే సుగ్రీవుడు యుద్ధంలో రావణుడితో తలపడి తీవ్రగాయాల పాలైనప్పుడు కలత చెందాడు. 'నా ప్రాణం కంటే సీతే ముఖ్యం' అనుకునే సీతావల్లభుడు ఈ సందర్భంలో 'సీత కంటే ఆమె జాడ గురించి ప్రయత్నించిన సుగ్రీవుడే ముఖ్యం' అంటాడు. వాలిసుగ్రీవుల ఘర్షణలో సుగ్రీవుడికి సహకరించిన నాడు తనకు ఎలాంటి శారీరక ఇబ్బంది కలగలేదని, కాని తన కారణంగా ఇప్పుడు మిత్రుడు గాయపడ్డాడనే ఆవేదన ఆయన మాటలలో వ్యక్తమవుతుంది. స్నేహధర్మానికి, కృతజ్ఞతకు ఆయన ఇచ్చిన విలువ అది.

బాల్యం నుంచి... ప్రత్యేకించి వనవాసకాలంలో తనను అంటిపెట్టుకొని, సర్వసఖాలు త్యాగం చేసిన తమ్ముడు లక్ష్మణుడంటే ప్రీతి. అనుజుడికి ఆశీస్సులే కాని అభివాదం కూడదన్న సంప్రదాయాన్ని అనుసరించి వాత్సల్యాన్ని చూపాడు. 'పచ్చే జన్మలో నీకు తమ్ముడిగా పుట్టి సేవ చేసుకుంటాను' ని కృతజ్ఞతను ప్రదర్శించాడు. వనవాసం పేరిట తండ్రిమాట నిలబెట్టేందుకు, రాక్షస సంహారానికి

అవకాశం కలిగించిన పినతల్లి కైకమ్మకు కృతజ్ఞతలు తెలిపాడు. దుష్టనంహారం తన ఘనతగా భావించలేదు. అందుకు ప్రేరణ ప్రాణాధికంగా పెంచిన పినతల్లి అని మరువలేదు.

రావణ సంహారం తర్వాత, 'రామా! నీ దర్శనం మాకు ఆనందం కలిగించింది. నీకు ప్రీతి కలిగించేందుకు ఏం చేయమంటావు' అని దేవేంద్రుడు అడిగినప్పుడు 'నా కోసం యుద్ధంలో చనిపోయిన వానరవీరులను తిరిగి బతికించు. క్షతగాత్రులకు స్వస్థత చేకూర్చు. వానరులు ఉండే చోట్ల సర్వకాలాల్లో మధురఫలాలు, కందమూలాలు అందుబాటులో ఉండేలా, అక్కడి నదులు స్వచ్ఛజలాలతో నిర్మలంగా ప్రవహించేలా వరం ఇవ్వు' అని కోరాడు. 'జననీ జన్మభూమిశ్చ స్వర్గాదపీ గరియసీ' అని దేశభక్తిని ఎలుగెత్తి చాటింది రామాయణం. లంకానగరం సౌందర్యాన్ని చూసి మురిసిన లక్ష్మణుడు కొంతకాలం అక్కడ ఉండిపోదామన్నప్పుడు, శ్రీరాముడు చెప్పిన ఈ హితవాక్యం తరతరాలకు దేశభక్తిని, మాతృభక్తిని ప్రేరేపించే తారక మంత్రమైంది. పుట్టినగడ్డ పట్ల మాతృభక్తితో కూడిన కృతజ్ఞతాభావం ఇమిడిఉంది.

'యథా రాజా తథా ప్రజాః' అన్నట్లు పాలకుడిని బట్టి పాలితులు ఉంటారు. గుణవంతులు, జ్ఞానవంతులు, శీలవంతులు ఆచరించిన శ్రేష్టమైన పనులనే సామాన్యులూ అనుసరిస్తారని భగవద్గీతలో శ్రీకృష్ణుడు చెప్పిన మాటలు రామాయణ కాలంలోనే ఆచరణలో ఉన్నట్టు కనిపిస్తుంది. నాటి పాలకులు కష్టాలు, మనస్తాపాలు అనుభవించారే కానీ ప్రజానీకానికి ఏ లోటూ రాలేదు. ఆనందమయ జీవితం గడిపారు. తమను నమ్మిన ప్రజలను కంటికి రెప్పలా కాపాడుకోవాలన్నదే ఆ పాలకుల ప్రథమ ప్రాధాన్యం. మానవత్వ విలువలు, నైతికత, సమాజం పట్ల బాధ్యత గల వారు ఆదర్శజీవనులు, ఉత్తమ పాలకులు అనిపించుకుంటారు. అవి లోపించిన వారు 'ఉత్త' పాలకులుగానే మిగిలిపోతారు. మొదటి కోపకు చెందిన వారు భావితరాలకు దైవం అవుతాడు. రెండవ రకం వారు అసూర సమానులుగా మిగిలిపోతారు.

గంగాతీరంలోని శృంగిబేరపురాధిపతి గుహుడు మునిరూపంలో ఉన్న రాముని చూసి చింతించి, తన రాజ్యాన్ని ఇవ్వజూపాడు. అతని ప్రేమాభిమానాలకు కరిగిపోయిన దాశరథి, 'మిత్రమా! నీ సుహృద్భావానికి కృతజ్ఞతలు. పితృవాక్య పరిపాలకుడిగా వనవాస దీక్ష స్వీకరించాను. నువ్వు సమకూర్చు గలిగే భోగభాగ్యాలు వద్దు. కానీ గుర్రాలకు మేత మాత్రం ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను' అంటాడు. గుహుడి రాజ్య వితరణ యోచనను మృదువుగా తిరస్కరించి జీవకారుణ్యాన్ని చాటాడు. పశుగ్రాసం కోసం నిర్దేశించిన నిధులను కూడా ఆరగించే కలియుగ పాలకులకు ఆయన జంతుప్రేమ గురించి

సీతామాత క్షేమ సమాచారాన్ని తెలిపిన హనుమతో 'నీవు నాకు గొప్ప మేలు చేశావు. నీవు చేసిన సహాయానికి నేను ఏ విధంగా ప్రత్యుపకారం చేయగలను? అయినా నా సర్వస్వం అనదగిన గాఢాలింగనాన్ని అందిస్తున్నాను, స్వీకరించు' ('ఏష సర్వస్వభూతో మే పరిష్కంఠో హనుమతః...') అంటూ హనుమను ఆలింగనం చేసుకున్నాడు. సీతమ్మ జాడను తెలియజెప్పడం స్వామికార్యంలో భాగంగానే భావించాడు ఆంజనేయుడు. కానీ దానిని మహాపాపకారంగా పరిగణించాడు శ్రీరాముడు.

తెలియదనుకోవాలా?

రామచంద్రుడి వనవాసానికి ముందు... రాజ్యభారాన్ని రామునికి అప్పగించి విశ్రాంతి తీసుకోవాలనుకున్న దశరథుడు ప్రజాభిప్రాయం కోసం ప్రత్యేకంగా సభను ఏర్పాటు చేసినప్పుడు సదస్యులంతా ఆయన నిర్ణయాన్ని ఏకగ్రీవంగా బలపరిచారు. 'వినయశీలి, మృదుస్వభావి, రుజువర్తనుడు, స్థిరమనస్కుడు, నకల విద్యాపారంగతుడు, మహావీరుడైన రాముడు పట్టాభిషిక్తుడై భద్రగజంపై అయోధ్యపురవీధులలో విహరించే దృశ్యాన్ని

వీక్షించాలని ఉవ్విళ్లూరుతున్నాం' అనీ చెప్పారు. వాస్తవానికి రాజరికవ్యవస్థలో పెద్ద కుమారుడికి వంశానుగతంగా లభించే అధికారమే. కానీ ప్రజాభిప్రాయాన్ని మన్నించిన పాలన అది. ప్రజాభిమానానికి రాముని మనసు కదిలిపోయింది. వనవాసదీక్షా సంతరం పట్టాభిషిక్తుడైన రాముడు కృతజ్ఞతాపూర్వక పాలన సాగించాడు. తనను ఆదరించిన ప్రజకు పాలకుడు సర్వకాలసర్వావస్థలలో అండగా ఉండాలని నిరూపించాడు. అందుకే నేటికీ 'రామరాజ్యం' అనే నానుడి స్థిరపడి పోయింది. ★

'జన్యు-2020' హాస్యో హాస్యకావ్యం హాస్య హాస్యకావ్యం

రాజుకు నచ్చినట్లు పాలన చేయటం అంటే ఏకస్వామ్యం. అది ప్రజా శ్రేయస్సుకు వ్యతిరేకం. సంస్థాగత పాలన ఉండాలి అనేవాడు చాణక్యుడు. ఏ నిర్ణయమైనా తీసుకోవటానికి అమాత్యుల మండలి ఉండేది.

రాజ్యాన్ని జనపదాలుగా విడగొట్టారు. ఒక్కొక్క జనపదానికి ఒక్కొక్క రాజు ఉండేవాడు. అతను దుర్భేద్యమైన కోటలో ఉండేవాడు. ప్రజల నుండి వసూలు చేసిన శిస్తులు కర్షణల రూపంలో కోశాగారంలో నిలువ ఉండేవి.

రాజోయే కరవు కాలానికి ముందే సన్నద్ధంగా ఉండాలనేది చాణక్యుని సిద్ధాంతం. అందుకే దేశం అంతా విశాలమైన చెరువులు తవ్వించారు. కాలువలు తవ్వించి దూర ప్రాంతాలకు నీరు తరలించారు. రెండు మూడు సంవత్సరాలకు సరిపడా తిండి గింజలు పండించి నిలువ ఉంచేవారు.

గనులు తవ్వించి లోహాన్ని వాడటం విస్తృతం చేశారు. బండ్లు తిరగటానికి వీలయ్యే రహదారులు రాజ్యమంతా నిర్మించారు. పాటలీపుత్రం నుండి తక్షశిల వరకు విశాలమైన రహదారిని నిర్మించారు. వ్యాపారానికి ప్రోత్సాహం ఇచ్చారు. విదేశీ

వ్యాపారాన్ని వ్యవస్థీకృతం చేశారు.

నాలుగు లక్షల మహా సైన్యం రాజ్య రక్షణలో నిమగ్నమై ఉంది. వారికి ప్రతి నెల జీతాలు రొక్కం రూపంలో అందేవి. నాలుగు లక్షల కాల్బలం కాక, నాలుగు వేల గజబలం, నలభై వేల అశ్వబలం ఉన్నాయి.

ఆయుధాలు ప్రభుత్వ పర్యవేక్షణలో రూపొందిస్తున్నారు. ప్రభుత్వం కాక మరెవరూ ఆయుధాలు తయారుచేయకూడదని నిషేధం విధించారు.

“ఈ ఉన్నతికి కారణం మీరే. పేరుకే నేను చక్రవర్తిని. కష్టమంతా మీదే” అనేవాడు చంద్రగుప్తుడు చాణక్యునితో.

“ఆకాశం అందం చూడాలంటే పౌర్ణమి రోజే చూడాలి. చంద్రుడు లేని రోజు ఆకాశం వెలవెల బోతుంది. నాకా స్వాతంత్ర్యం ఇవ్వటం మీ గొప్పదనమేగా” అనేవాడు చాణక్యుడు.

“నాకు మీరు జ్ఞానం ఇచ్చారు. పేరు ఇచ్చారు. రాజ్యం ఇచ్చారు. ఇంకొకటి ఇవ్వమని ప్రార్థిస్తున్నాను” అన్నాడు చంద్రగుప్తుడు.

“నీకు ఇవ్వగలిగింది నా దగ్గర ఏముంది చంద్రగుప్తా?”

“ఇప్పటినిది అడగనులే గురువర్యా”

ఇద్దరు చాలా రోజుల తరువాత మనసు విప్పి నవ్వుకున్నారు.

“అడుగు చంద్రా! ఏం అడగదలచుకున్నావో అడుగు. ఇవ్వగలిగింది అయితే ఇస్తాను” అన్నాడు చాణక్యుడు.

“బిందుసారుడికి పట్టాభిషేకం చేద్దామనుకుంటున్నాను.”

ఆశ్చర్యపోయాడు చాణక్యుడు. “బిందుసారుడికి ఇంకా వయసు ఉంది” అంటూ ఏదో చెప్పబోయాడు.

“ఆ వయసుకు నేను చక్రవర్తిని అయ్యాను.”

“నిజమే! కానీ, అది అవసరం.”

“ఇదీ అవసరమే ఆచార్యా! నేను ప్రాయోపవేశం చేయాలని నిర్ణయించుకున్నాను” అన్నాడు చంద్రగుప్తుడు.

“చంద్రగుప్తా” పెద్దగా అరిచాడు చాణక్యుడు. “జీవించటానికి ఇచ్చలేని వారు, జీవితంలో సాధించటానికి ఏమీ లేని వారు స్వచ్ఛందంగా ప్రాణం విడిచే ప్రక్రియ అది. నీకు ఆ అవసరం ఏమీ వచ్చింది?”

“మీరు చెప్పిన ఉదాహరణలే నాకు సరిగ్గా సరిపోతాయి. దుర్జర చనిపోయిన నాటి నుండి నాకు జీవితం మీద ఇచ్చ లేకుండా పోయింది. ఈ పదవిని ఒక శిక్షగా అనుభవించాను. ఇప్పుడు కొడుకు ఎదిగి వచ్చాడు. ఇక నన్ను ఈ జీవితం నుండి విముక్తి పొందనివ్వండి” అన్నాడు చంద్రగుప్తుడు.

ఆ తరువాత చాణక్యుడు ఎంత వారించినా చంద్రగుప్తుడు తన పట్టు వీడలేదు.

చంద్రగుప్తుడు బయటకు చెప్పకపోయినా, హెలెన్ ప్రస్తుత పరిస్థితికి కూడా తనే కారణం అని తనను తాను నిందించుకుంటూ రోజులు గడుపుతున్నాడతను. ఆ మానసిక వేదన అతనికి ప్రశాంతత లేకుండా చేస్తోంది. ఇంతకు ముందైతే తను లేకపోతే ఈ రాజ్యం ఏమవుతుందో అన్న ఒక బెంగ ఉండేది. ఇప్పుడు తన కొడుకు బిందుసారుడు తన కంటే సమర్థుడయ్యాడు. అందుకే కొడుకుకు రాజ్యం అప్పజెప్పి తను తప్పుకోవాలన్న కోరిక రోజురోజుకూ అధికమవుతోంది.

“అయితే ఆ పనేదో ఇద్దరం చేద్దాం. నువ్వు లేని ఈ లోకంలో నాకు మాత్రం జీవించే ఇచ్చ ఎలా ఉంటుంది?” అన్నాడు చాణక్యుడు.

“అప్పుడు నా కొడుకును ఎవరు చూసుకుంటారు?” అన్నాడు చంద్రగుప్తుడు. “ఇది చక్రవర్తిగా నేను మీకు ఇస్తున్న మొదటిదీ, ఆఖరిదీ అయిన ఒకే ఒక ఆజ్ఞ” అన్నాడతను.

ఇక మరోదారి లేక బిందుసారుడికి పట్టాభిషేకం ఏర్పాట్లు చేశాడు చాణక్యుడు.

వైభవంగా ఆ కార్యక్రమం పూర్తైంది.

బిందుసారుడు కన్నీళ్లతో వేడుకున్నా చంద్రగుప్తుడు తన నిర్ణయాన్ని మార్చుకోలేదు.

జైన సన్యాసులతో కలసి దేశాటనకు వెళ్లి పోయాడు. తన వెంట ఎవరినీ రానివ్వలేదు అతను. కొన్ని నెలల తరువాత కాలి నడకన దక్షిణ దేశంలోని శ్రావణబెణగోళ చేరుకున్న అతను దగ్గర్లోని చంద్రగిరి

పుట్టగంటి గోపీకృష్ణ

కొండమీద ఉన్న గుహలో ప్రాయోపవేశం ప్రారంభించాడు చంద్రగుప్తుడు.

ఇరవై అయిదు రోజుల తరువాత అతను పరమాత్మలో ఐక్యం చెందాడు.

* * *

మరో అయిదు సంవత్సరాలు గడచిపోయాయి.

చంద్రగుప్తునికి ఎంత సహకారం అందించాడో, అతని కొడుకు బిందుసారుడికి అంతే సహకారం అందించాడు చాణక్యుడు.

అయితే చాణక్యునిలో మునుపటి ఉత్సాహం లేదు. ఎనభై ఎనిమిది సంవత్సరాల వయసులో కూడా అతను ఆరోగ్యంగానే ఉన్నాడు. వృద్ధాప్యం కంటే అతన్ని నిరాసక్తత ఎక్కువ బాధిస్తోంది. అడిగాక రాజ్యం సజావుగా జరిగిపోతోంది. తను

చేయవలసిన మార్పులు కానీ, చేర్పులు కానీ ఏమీ కనిపించటం లేదు.

తనకు కూడా ముదిమి మీద పడుతోంది. మళ్ళీ అవకాశం వస్తుందో, రాదో, ఆఖరుసారి తక్షణిల వెళ్ళిరావాలనుకున్నాడు చాణక్యుడు.

అతను ఏర్పాటు చేసిన వ్యవస్థ ఎలాంటిదంటే, నిర్ణయాలు ఎవరికోసమూ అగకూడదు. అలాంటి నిర్ణయాల్లో ఒకటి 'తొంభై సంవత్సరాలు దాటిన వృద్ధులను కారాగారం నుండి విడుదల చేయాలనే నిర్ణయం'. అమాత్యుల మండలి సూచన మేరకు ఆ నిర్ణయం బిందుసారుడు తీసుకున్నాడు.

ఆ నిర్ణయం గురించి ముందే తెలిస్తే చాణక్యుడు ఎలా స్పందించే వాడో తెలియదు. కానీ అలా విడుదలైన బందీల్లో ఒకడు సుబంధుడని తెలిస్తే మాత్రం, అతని విడుదలను తప్పక అడ్డుకునేవాడు. సుబంధుడు ఒకనాటి మగధ రాజు గురువు.

చాణక్యుడి పరోక్షంలో సుబంధుడు విడుదల అయ్యాడు. సుబంధుడు చంద్రగుప్తుని మీద విషకన్యను ప్రయోగించిన నేరంలో దుశ్శేనుడు, రాక్షసనితో పాటు శిక్ష పడింది.

అన్ని సంవత్సరాలు కారాగారంలో గడిపినా అతని బుద్ధి మారలేదు. తన శిక్షకు, ఇన్నాళ్ల కారాగారానికి కారణమైన చాణక్యుడి మీద ఎలా అయినా పగ సాధించాలన్నది అతని కోరిక. కేవలం ఆ కోరిక కల్పించిన ఇచ్చా శక్తితోనే అతను ఇన్ని

రోజులు బ్రతికి ఉన్నాడు.

అతను కారాగారం నుండి బయటకు రావటం తోనే చాణక్యుడు ఎక్కడ ఉన్నాడో కనుక్కున్నాడు.

చాణక్యుడు ప్రస్తుతం పాటలీపుత్రంలో లేడని, తక్షణిలలో ఉన్నాడని తెలిసింది.

ఒక్క క్షణం కూడా ఆలస్యం చేయకుండా తన పావులు కదిపాడు సుబంధుడు. జరిగిన విషయాలనే చాణక్యునికి వ్యతిరేకంగా వాడుకోవాలనుకున్నాడు.

చక్రవర్తి బిందుసారుడిని కలవాలని అనుమతి అడిగాడు. రెండు తరాల క్రితం చక్రవర్తికి రాజగురవని తెలిసి బిందుసారుడు అనుమతి ఇచ్చాడు.

"మీకు ఒక విషయం చెప్పాలనుకుంటున్నాను. అది చాలా కటువుగా ఉండవచ్చు. కానీ నిజం మీకు

చెప్పకపోతే అది నాతోనే సమాధి అయ్యే అవకాశం ఉంది. అందుకే మీ ముందుకు వచ్చాను" అన్నాడతను.

"నిజం చెప్పటానికి అనుమతి ఎందుకు? చెప్పండి" అన్నాడు బిందుసారుడు.

"ఇది మీ తల్లిగారి మరణానికి సంబంధించిన విషయం" అన్నాడు సుబంధుడు.

మరింత జాగ్రత్తగా ఆలకించటం మొదలు పెట్టాడు బిందుసారుడు.

అప్పుడు సుబంధుడు చెప్పటం మొదలు పెట్టాడు. చంద్రగుప్తుని ఆహారంలో రోజూ ఎలా విషం కలిపేవారో, అది తిన్న దుర్భర ఎలా అనారోగ్యం పాలయిందో, చనిపోబోతున్న ఆమె గర్భం నుండి ఎలా వైద్యులు బిందుసారుడిని రక్షించారో మొత్తం వివరించాడు.

“నమ్మలేను. ఇలాంటివి నిజంగా జరుగుతాయా?” అన్నాడు బిందుసారుడు అపనమ్మకంగా.

మరింత నమ్మకం కలిగేలా చెప్పాడు సుబంధుడు. అంతా చెప్పిన తరువాత, “ఇప్పుడర్థమైందా? మీ తల్లిగారి చావుకు కారణం ఎవరో?” అన్నాడతను.

“ఎవరు?” అన్నాడు బిందుసారుడు.

“ఇంకెవరు ఆ చాణక్యుడు”

“చాణక్యునికి మా అమ్మగారి చావుతో ఏమి అవసరం?”

“మీ అమ్మ చనిపోతే మహారాజు భవబంధాలు వదిలేస్తాడు. పేరుకు ఆయన రాజు కానీ అధికారాలన్నీ చాణక్యునివేగా”

“కానీ, మా తండ్రిగారికి సామ్రాజ్యం దక్కేటట్లు చేసిందే చాణక్యుడు కదా. మరి ఆయన అలా ఎందుకు చేస్తాడు?”

“అవన్నీ ఉత్తరే. తన ప్రాముఖ్యాన్ని పెంచుకోవటానికి చాణక్యుడు చేసుకున్న ప్రచారం అది.”

“ఆయన్ని రానివ్వండి. విచారిస్తాను” అన్నాడు బిందుసారుడు.

“అతన్నితక్షశిల నుండి బంధించి ఈడ్చుకు రమ్మనండి” కక్షను మాటల్లో ప్రదర్శిస్తూ అన్నాడు సుబంధుడు.

“వద్దు. ఆయన మా తండ్రిగారికి అప్పుడు. అంత

త్వరపడాల్సిన అవసరం లేదు. వచ్చిన తరువాతే విచారణ చేద్దాం” అన్నాడు బిందుసారుడు.

చాణక్యునికి చంద్రగుప్తునితో ఉన్న సాన్నిహిత్యం బిందుసారునితో లేదు. చాణక్య, చంద్రగుప్తుల బంధం ఏ పేరుకీ లొంగనిది. చాణక్యునిలో తండ్రిని, గురువుని, మంత్రిని దర్శించుకోగలిగిన భాగ్యశాలి చంద్రగుప్తుడు. అదే బిందుసారుడికి చాణక్యునితో అంత చనువు లేదు. పైగా ఇప్పుడు సుబంధుడు చెప్తున్న విషయం సామాన్యమైనది కాదు. తనకు అన్నీ ఇచ్చిన భగవంతుడు తల్లి ప్రేమకు దూరం చేశాడని ఇన్నాళ్లూ అనుకుంటున్నాడు బిందుసారుడు. అలా దూరం చేసింది భగవంతుడు కాదు, ఒక మానవుడు అని అనుమానం వచ్చినపుడు చక్రవర్తి స్థానంలో ఉన్న వ్యక్తి ప్రవర్తించే విధంగానే ప్రవర్తించాడు అతను.

* * *

చాణక్యుడు ఎంత వృద్ధుడైనా వ్యవస్థలకు వృద్ధాప్యం రాలేదు. అతని గూఢచారులు జరిగింది జరిగినట్లు తక్షశిలలో ఉన్న అతనికి చేరవేశారు.

జరిగింది తెలుసుకుని చాణక్యుడు బాధపడ్డాడు.

“గురువుగారూ మీ వెనుక మేమున్నాం. జరిగింది చెబుతాం. పదండి” అన్నారు అతని శిష్యులు.

“వెళ్లవచ్చు. అయితే, చక్రవర్తికి అనుమానం వచ్చింది. అది తీరాలంటే విచారణ తప్పనిసరి. ఏనాడో జరిగిన విషయానికి ఇప్పుడు సాక్ష్యం అంటూ

ఏమి ఉంటుంది? అతిమంగా నా నిర్దోషిత్యం చక్రవర్తి దయాదాక్షిణ్యాల మీద ఆధారపడుతుంది. ఒకవేళ బిందుసారుడు నన్ను నిర్దోషి అని ప్రకటించినా, సాక్ష్యం లేక నేరం ఋజువు కాలేదంటారు. ఒకవేళ దోషినని ప్రకటిస్తే, మచ్చ నా మీద పడదు. మా గురుశిష్యుల బంధం మీద పడుతుంది. ఒక దోషిని గురువుగా పెట్టుకున్న చంద్రునికి కూడా ఆ అపవాదు వర్తిస్తుంది. ఇదంతా అవసరమా? నేను ఏమైనా పరవాలేదు. నా చంద్రునికి మచ్చ ఉండకూడదు” అన్నాడు చాణక్యుడు.

“మరేం చేస్తారు?”

“నేనేం చేయాలో మార్గం నా శిష్యుడే చూపాడు. నేను కూడా ప్రాయోపవేశం చేస్తాను.” అంటూ తన నిర్ణయం ప్రకటించాడు చాణక్యుడు.

చాణక్యుడు ఒకసారి నిర్ణయం తీసుకున్న తరువాత దాని అమలుకు ఎప్పుడూ ఆలోచించడు. ఇప్పుడు కూడా అంతే చేశాడు. ఎవరు ఎంత చెప్పినా వినలేదు. తన నిర్ణయాన్ని వెంటనే అమలు చేశాడు. ప్రాయోపవేశం మొదలు పెట్టాడు.

* * *

“అతను నేరస్తుడనటానికి ఇదే ఋజువు” అన్నాడు సుబంధుడు బిందుసారునితో.

“అయి ఉండవచ్చు. ఆయనకు ఆయనే శిక్ష వేసుకున్నాడు. ఆయన్ని పిలిచి మనం సాధించేదేముంది?” అన్నాడు బిందుసారుడు.

“శిక్ష ఒకటే కాదుగా, లోకుల దృష్టిలో అతని పేరు ప్రఖ్యాతులు అలానే ఉండిపోతూ”

“మరేం చేయాలి?”

“అతన్ని బలవంతంగా అయినా ఇక్కడకు పిలిపించండి. అతను చేసిన తప్పులు ప్రజలందరికీ తెలిసేలా బహిరంగంగా విచారణ జరిపాలి. అప్పుడు మీరు శిక్ష విధించాలి. అలా అయితేనే మీ అమ్మగారి ఆత్మ శాంతిస్తుంది.”

ఏమీ మాట్లాడలేక పోయాడు బిందుసారుడు.

“చాణక్యుడు వృద్ధుడని ఆలోచిస్తున్నారేమో. నేను అంతకంటే ఎక్కువ వయసు ఉన్నవాడిని. కావాలంటే నన్ను ఆ పనికి పంపండి. అతన్ని తీసుకు వచ్చి మీ కాళ్ల ముందు పడేస్తాను” అన్నాడు సుబంధుడు.

బిందుసారుడు ఎటూ కాకుండా తల ఊపాడు.

దానిని అంగీకారంగా వరిగణించాడు సుబంధుడు.

* * *

తనను బంధించి తీసుకు వెళ్లటానికి సుబంధుడు బయలుదేరాడని చాణక్యునికి తెలిసింది.

“భయపడకండి. అతను వచ్చేవరకు నా ప్రాణం నిలవదు. అతను నా శవాన్ని ముట్టుకోగలడేమో. నన్ను కాదు” అన్నాడు చాణక్యుడు.

చాణక్యుని శిష్యులు అతని పరిస్థితికి కుమిలి పోతున్నారు.

Seva Bharathi
Kindling Hope & Happiness Around

www.sevabharathi.org

**COVID
MEDI-CARE
DOCTOR
ON-CALL**

040-48210101

కరోనా రోగుల క్షేమం కోసం సేవాభారతి 24 గంటల హెల్ప్ లైన్ (టోల్ ఫ్రీ) నంబర్ ను ప్రారంభించింది. సమాజంలోని అణగారిన వర్గాలవారు ఈ సదుపాయాన్ని ఉపయోగించుకోవచ్చు. కరోనా లక్షణాలతో బాధపడుతున్న వారు, హోం ఐసోలేషన్ లో ఉన్నవారు కూడా ఈ టోల్ ఫ్రీ నంబర్ కి కాల్ చేసి మా వాలంటీర్ వైద్యుల నుండి ఉచితంగా వైద్య సలహా/కౌన్సిలింగ్ పొందవచ్చు.

“బాధపడకండి. ఇది బాధపడవలసిన సమయం కాదు. జీవించినంత కాలం హుందాగా జీవించాను. మరణం కూడా అంతే హుందాగా స్వీకరిస్తాను” అన్నాడు చాణక్యుడు.

“ఆ సుబంధుడిని ఆనాడు ప్రాణాలతో వదిలి మీరు పెద్ద తప్పు చేశారు గురువు గారు” అంటూ రోదించారు అతని శిష్యులు.

నవ్వాడు చాణక్యుడు. “ఎవరి బుణం ఉంచుకోవటం నాకు ఇష్టం ఉండదు. పోతూపోతూ సుబంధునికి ఒక బహుమతి ఇవ్వాలనుకుంటున్నాను” అంటూ శిష్యుల చెవిలో ఏదో చెప్పాడు.

చాణక్యుని శిష్యులు అతను చెప్పిన ఏర్పాట్లు చేయటానికి వెళ్లిపోయారు.

నాలుగు రోజుల తరువాత ఆ ఏర్పాట్లు పూర్తయ్యాయి.

మరో రెండు రోజుల తరువాత సుబంధుడు తక్షణిల చేరుకున్నాడు.

అప్పటికే చాణక్యుడు మరణించాడు.

* * *

ఇంత ప్రయత్నం చేసినా చాణక్యుని గెలవలేక పోయానన్న క్రోధంతో ఊగి పోయాడు సుబంధుడు.

“చాణక్యుల వారు మీకు ఒక బహుమతి ఇచ్చారు” అంటూ ఒక పేటికను అతనికి అందచేశారు చాణక్యుని శిష్యులు.

“ఏమిటిది?” ఆశ్చర్యంగా అంటూనే ఆ పేటికను అందుకున్నాడు సుబంధుడు. “ఏమింది ఇందులో?” అన్నాడతను.

“తెలియదు, కేవలం మీరు మాత్రమే తెరచి చూడాలని చాణక్యుల వారి కోరిక” అంటూ పేటిక తాళం చెవిని కూడా ఇచ్చారు.

తాళం చెవితో పేటిక తాళం తెరిచాడు సుబంధుడు. పేటికలోపల మరో పేటిక ఉంది. దానికి కూడా తాళం వేసి ఉంది. ఆ తాళం చెవి అక్కడే ఉంది. ఆ పేటికని కూడా తెరిచాడు సుబంధుడు.

అలా ఒకదాని తరువాత ఒకటిగా పేటికలో ఉన్న పేటికలు తెరచుకుంటూ వెళ్లిన అతను ఆఖరుగా మిగిలిన ఒక చిన్న పేటిక తెరిచాడు.

అందులో ఒక చిన్న సీసాలో సుగంధ ద్రవ్యం ఉంది.

“నాకు సుగంధ ద్రవ్యాలు అంటే ఇష్టమని ఇది ఇచ్చిపోయాడా? ఈ చిన్న బహుమతితో నాకు జరిగిన నష్టం పూడుతుందనుకున్నాడా?” అంటూ సీసా మాత్ర తీసి వాసన చూశాడు సుబంధుడు.

అంతే!... అతని కళ్ళు పెద్దవయ్యాయి. ఊపిరి ఆడనట్లు ఉక్కిరిబిక్కిరి అవుతూ కూలిపోయాడు. రెండు నిమిషాలు అల్లాడిన అతని శరీరం అచేతనమైంది.

* * *

వేలాది విద్యార్థుల అశ్రునయనాల మధ్య చాణక్యుని అంత్యక్రియలు తక్షణిల విశ్వవిద్యాలయంలో జరిగాయి.

అతని స్మృతి చిహ్నం ఒకటి నిర్మించారు.

అక్కడ ఉన్న ఫలకం మీద ఇలా రాశారు.

‘సద్గు చేయకండి

అలసిపోయిన రాజగురువు నిద్రిస్తున్నారు.

ఆయనకు ఇష్టం లేకపోతే జగజ్జేత అలగ్నాండర్

ఒక్క అడుగు ఇటు వెయ్యలేక పోయాడు.

ఆయన చూపు ప్రసరిస్తే, ఆడుకుంటున్న కుర్రాడు

చక్రవర్తి అయ్యాడు.

అర్థశాస్త్రం రాసిన చేయి ఆయనదే

రాజనీతి నేర్పిన మన్సిష్ఠం ఆయనదే

విద్యార్థులకు ప్రియనేత్రం, నేరగాళ్లకు

సింహస్వప్నం

ఆదమరచి నిద్రపోతున్నారు.

ఎందరో కలలు కంటారు.

ఆయనా ఒక కల కన్నాడు.

అందరి కలలు తెల్లవారేపుటికి తేలిపోతాయి.

ఆయన కల మాత్రం అఖండ భారతమై ఇప్పటికీ వెలుగొందుతోంది.’

(సమాప్తం)

స్వర్గీయ ఎం.డి.వై. రామమూర్తి స్మారక నవలల పోటీ

స్వర్గీయ ఎం.డి.వై. రామమూర్తి స్మారకార్థం నిర్వహిస్తున్న
'నవలల పోటీ- 2020'ని ప్రకటిస్తూ జాగృతి జాతీయ వారపత్రిక
రచయితలకు ఆహ్వానం పలుకుతున్నది.

ప్రథమ బహుమతి
రూ. 25,000

ద్వితీయ బహుమతి
రూ. 20,000

సూచనలు :

- నవల 125-150 (ఎ4, 15 పాయింట్) పేజీలకు మించరాదు.
- ఒక రచయిత ఒక్క నవల మాత్రమే పంపించాలి.
- సాధ్యమైనంతవరకు డీజీపీ చేయించిన నవలలు పంపితే మంచిది.
- ఇతివృత్తం భారతీయ జీవన విధానానికి, విలువలకు అద్దం పట్టేదిగా ఉండాలి.
- నవల మీద రచయిత పేరు ఉండరాదు. హామీపత్రంలో మాత్రమే పేర్కొనాలి.
- తుది నిర్ణయం జాగృతి సంపాదకమండలిదే. దీని మీద ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలకు తావు లేదు.
- నవలలు పంపవలసిన చిరునామా : 3-4-228/4/1, కాచిగూడ, హైదరాబాద్- 500027.

నవలలు మాకు చేరవలసిన ఆఖరి తేదీ : 16 నవంబర్, 2020

తస్మాత్ జార్జ్

పోలాప్రగడ జనార్ధనరావు (జెన్నీ)

కోర్టు నుంచి 'సమను' అందుకున్నారు, రిటైర్డ్ డ్రిల్ మాష్టరు రామారావుగారు.

ముందర షాక్ అయి తర్వాత తేరుకున్నారు.

'తాను ఎటువంటి అసాంఘిక చర్యల్లో వేలెట్టలేదే? ట్రాఫిక్ రూల్స్ ఉల్లంఘించలేదే? ఎప్పుడూ ఏ ప్రాడ్ చెయ్యలేదే! మరి ఎందుకొచ్చింది ఈ కోర్టు సమను. అసలు ఎవరు పంపారు? ఎందుకు పంపారు?' అని కంగారు పడుతూ, ఆశ్చర్యమే అదుపు చేసుకుంటూ, కోర్టు నుంచి వచ్చిన కవర్ని చింపి చూశారు.

'సమను' పంపినవారు తమ ఫ్లాట్స్ వాచ్మెన్ వెంకటాద్రి. ఆ పేరు చూడగానే మాష్టరుకి కళ్లు తిరిగాయి. నోటమాట రాలేదు.

రామారావు మాష్టరు రిటైర్ అయ్యాక కొడుకూ, కోడలితో హైదరాబాద్ లో వుంటున్నారు. 'ఇన్వేషన్ ఎన్ క్లజర్' ఐదు ఫ్లోర్స్ లో, పదిహేను ఫ్లాట్స్ వున్న కాంప్లెక్స్. రిటైర్మెంటుతో వచ్చిన డబ్బుతో, కొడుకు కొంత హౌసింగ్ లోన్ పెట్టి ఓ ఫ్లాట్ కొన్నారు.

రామారావు మాష్టరు భార్య కాలం చేసింది. కూతురు భర్తా, పిల్లలతో అమెరికాలో వుంది. కొడుక్కి ఇంకా పిల్లలు లేరు.

ఫ్లాట్స్ లో వుండే పిల్లలందరూ తన మనవలే అనుకుంటారు ఆయన. అందరు పిల్లలూ తాతగారని పిలుస్తూంటే, సొంత మనవళ్లులా వాళ్లని అక్కన చేర్చుకుంటారు. తను ఆనందంగా వుంటూ అందర్నీ ఆనందంగా వుంచడమే ఆయన జీవితాశయం. ఉదయం యోగా చేసి, పూజ చేసుకుని, భగవద్గీత చదువుతారు.

ఫ్లాట్స్ లో ఎవరు కష్టంలో వున్నా చూడలేరు. చేతనయినంత సాయం చేస్తారు.

బ్యాంక్ కెళ్లి తన ఎకౌంట్ లోంచి డబ్బు డ్రా చేస్తే, క్యాషియర్ ఏమనుకుంటాడో అనుకునేటంత మొహమాటస్తుడు.

ప్రతిరోజు ఉదయం ఫ్లాట్స్ లో వున్న పిల్లలకి టెర్రస్ మీద యోగాసనాలు నేర్పుతూ వుంటారు. పిల్లల్ని ఉత్సాహపరచడానికి వాళ్లకి వ్యాసరచన, డిబేటింగ్, యోగాసనాల పోటీలు పెట్టి తన సొంత డబ్బుతో బహుమతులు ఇస్తూ వుంటారు.

"ఏమిటి మావయ్యగారూ! రిజిస్టర్ పోస్టు?" అంటూ కోడలడిగింది.

"ఏవో పెన్షన్ కాగితాల గురించి అమ్మా! అంటూ తేలిగ్గా తీసిపారేసారు కాని, అసలు ఏషయం మాత్రం ముల్లలా గుండెకు గుచ్చుకుంటూనే వుంది.

వాచ్మెన్ వెంకటాద్రి మంచోడే కాని తాగుడికి అలవాటుపడ్డాడు. ఫ్లాట్స్ లో

వున్నవాళ్లకి, చుట్టపక్కల వాళ్లకి బట్టలు ఇస్తే చేస్తూ వుంటాడు. సంపాదించినంతా వాడి బామర్రి అప్పారావుతో కలిసి తాగి తగలేస్తూ వుంటాడు. వాడి బావమర్రి ఓ ఎల్లో జర్నలిస్టు. విజ్ఞానం తక్కువ, క్రిమినల్ ఆలోచన ఎక్కువ.

వాచ్మెన్ భార్య నాలుగిళ్లల్లో అంటల్లు తోముతూ సంసారాన్ని ఈడ్చుకొస్తోంది.

వాడి ఒక్కగానొక్క కూతురు 'నీలిమ' మూగది, చెవిటిది. పాపం చదువులేదు.

'నీలిమ' ఏపుగా ఎదుగుతున్న అరటి పిలక.

గుణంలో తులసి మొక్క

మొగ్గలు తొడుగుతున్న మల్లెతీగ.

తెలివైనది. ముగ్గులు బాగా

పెడుతుంది. బొమ్మలు వేస్తుంది.

ప్లాట్స్లో వుండే వాళ్లందరూ, నీలిమ చేత ఇంటి పనులు చేయించుకుంటూ తృణమో, ఫణమో ఇస్తూ వుంటారు. తల్లి ఇవ్వద్దన్నా ఆ డబ్బులు తండ్రికే ఇస్తూ వుంటుంది.

రామారావు మాష్టారుకి తరచూ వాచ్మెన్ వెంకటాద్రి, బావమర్రి అప్పారావు డెరెక్షన్లో చెప్పిన కథల్ని చెప్పుకుంటూ వుంటాడు. ఆ కట్టుకథలకి కరిగిపోయి మాష్టారు అప్పుడప్పుడు డబ్బులిస్తూ వుంటారు.

వెంకటాద్రి, వాడి బావమర్రి ప్లాట్స్ టెర్రస్మీద రాత్రి పదిగంటలు దాటాక మందు కొడుతూ వుంటారు.

ఉదయం టెర్రస్మీద పిల్లలతో యోగాసనాలు చేయిస్తూ వుంటారు మాష్టారు. నీలిమ కూడా

ఆసనాలు నేర్చుకుంటూ వుంటుంది.

టెర్రస్మీద తాగి పడేసిన మందుబాటిల్స్, ఫ్లాస్టిక్ గ్లాసులూ, సిగరెట్టు పీకలు క్లీన్ చెయ్యమని వాచ్మెన్ వెంకటాద్రికి, మాష్టారు చాలాసార్లు చెప్పారు. మందు కొట్టకముందు క్లీన్ చేస్తానంటాడు, మందుకొట్టేసాక క్లీన్ చేసేసానంటాడు. వాడు క్లీన్ చెయ్యకపోతే, మాష్టారు చెయ్యబోతే నీలిమ అడ్డుపడి తనే చేసేది.

ప్లాట్స్ ఓనర్స్ కమిటీవారికి, ఈ విషయం తెలిసి వెంకటాద్రికి వార్నింగిచ్చి, ఉద్యోగంలోంచి తీసేస్తామంటే, మాష్టారే అడ్డుపడి, వాడిని దారిలో పెట్టడానికి ప్రయత్నించారు.

మాష్టారే కమిటీ వాళ్లకి చెప్పారని వెంకటాద్రి,

నా బలహీనతను ఆనరా తీసుకుని, ఏదో చెయ్యబోతున్నాడు. అది ఏమై వుంటుంది?' ఎంత ఆలోచించినా మాష్టారుకి అంతు చిక్కలేదు.

ఇంట్లోవాళ్లకి కోర్టు నమను విషయం తెలియనివ్వకుండా, మాష్టారు రహస్యంగా తన శిష్యులు లాయరు సూర్యారావుని కలిశారు.

మాష్టార్ని చూడగానే సూర్యారావు కుర్చీలోంచి లేచాచ్చి కాళ్లకి దండం పెట్టాడు. ఆయన కోర్టు సమను చేతిలో పెట్టారు.

“మాష్టారు! మీరేం కంగారు పడకండి. మెత్తగా వున్నవాడ్ని చూస్తే ఈలోకానికి మొత్తమద్దేస్తుంది. అవసరమైనప్పుడు పడగవిప్పకపోతే ఆదిశేషుడ్ని కూడా బురదపాము అనుకుంటుంది ఈలోకం. నేనున్నా మీరేం కంగారు పడకండి” అని చెప్పి కేసు వివరాలు ఎంక్వైరీ చేసాడు.

లాయరు ద్వారా ఆసలు విషయం విని మాష్టారుకి హార్డ్ ఎటాక్ వచ్చినంత వస్తేంది. ఒళ్లంతా చెమటలు పట్టాయి.

“మాష్టారు! మీరు గాబరాపడి ఆరోగ్యం పాడుచేసుకోకండి” అని భరోసా ఇచ్చి, కొన్ని కాగితాలు మీద సంతకాలు తీసుకుని, తన కార్లో ఇంటి దగ్గర దిగబెట్టాడు.

“మాష్టారు! పోలీస్ డ్రెస్స్, లాయరు కోటు మనుషులకి కుతూహలం కలిగించే ఫ్యాషిడ్రెస్సులు అందుగురించి నేను కార్లోంచి దిగను. ఏం అనుకోకండి. మీ కేసుని నేను గోప్యంగానే డీల్ చెయ్యడానికి ప్రయత్నిస్తా. నమస్తే” అంటూ సూర్యారావుకు వెళ్లిపోయాడు.

* * *

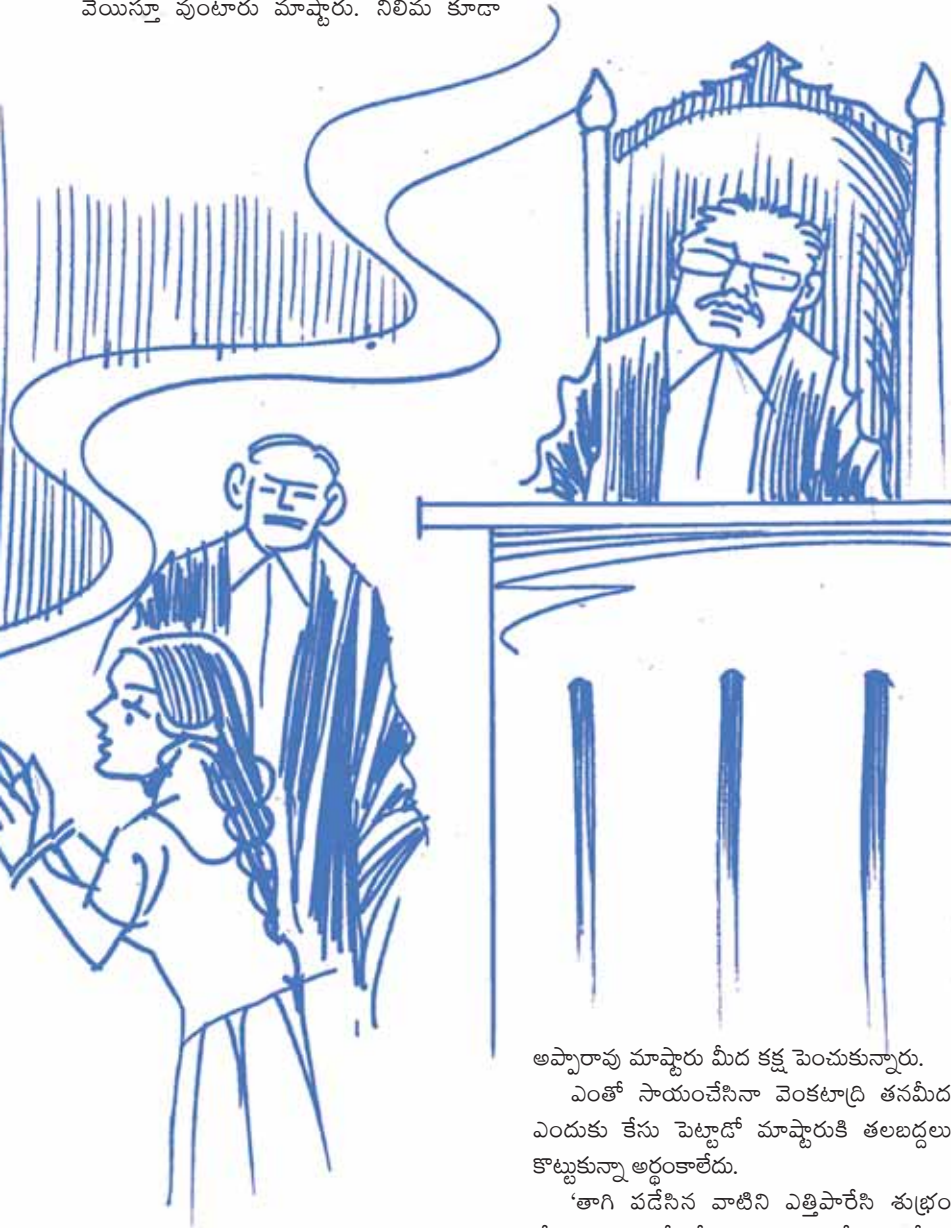
జీవితంలో మొదటిసారి కోర్టుబోనులో నుంచుని కళ్లమట్ట నీళ్లెట్టుకుంటూ, మాష్టారు భగవద్గీత మీద ప్రమాణం చేశారు.

సాక్ష్యాధారాలు సేకరించడానికి, జడ్జిగార్ని సమయం అడిగాడు, లాయరు సూర్యారావు.

కేసు వాయిదా పడింది.

వాచ్మెన్ వెంకటాద్రి, బావమర్రి అప్పారావుతో లాయరు సూర్యారావు ఆఫీసుకొచ్చారు. రెండులక్షలన్నీ కేసు విత్డ్రా చేసుకుంటాం. కోర్టు బయట సెటిల్ చేసుకుందాం. లేకపోతే చాలా పెద్ద గొడవ అవుతుందని బెదిరించారు. బేరమాడారు. మా మాష్టారు ఏ తప్పు చెయ్యలేదు. మీరే డబ్బుకోసం లేనిపోనివన్ని సృష్టిస్తున్నారు. అసలు మీకెందుకు ఇవ్వాలి డబ్బు అన్నాడు లాయరు సూర్యారావు. మేం చెప్పిన దానికి ఒప్పుకోకపోతే చాలా నష్టపోతారు. పరువుపోతుంది. తర్వాత ఎంత కాళ్ల బేరానికి వచ్చినా లాభం లేదంటూ గట్టిగా వార్నింగిచ్చి వెళ్లారు.

బ్లాక్మెయిల్ చేయడంలో అనుభవంలేనివాళ్ల బెదిరింపులు క్రిమినల్ లా కాచి వడబోసిన లాయరు సూర్యారావుని ఏం భయపట్టలేదు. చిరునవ్వు

అప్పారావు మాష్టారు మీద కక్ష పెంచుకున్నారు.

ఎంతో సాయంచేసినా వెంకటాద్రి తనమీద ఎందుకు కేసు పెట్టాడో మాష్టారుకి తలబద్దలు కొట్టుకున్నా అర్థంకాలేదు.

‘తాగి పడేసిన వాటిని ఎత్తిపారేసి శుభ్రం చేయమన్నందుకే కోర్టుకి వెళతాడంటే నమ్మలేను. ఇందులో ఏదో బలమైన కారణం వుండే వుంటుంది.

నవ్వుకుంటూ దొరికారు దొంగలని సంతోషపడ్డారు.

మరునాడు పేపర్లో 'రిటైర్డ్ టీచర్ రామారావు కామానాలు' అన్న హెడ్డింగ్ కింద ఆడపిల్లలకి ఆసనాలు నేర్పుతున్న నెపంతో ముద్దు పెట్టుకుంటు న్నాడు, ముట్టుకోకూడని చోట్ల ముట్టుకుని పైశాచిక కామానందాన్ని పొందుతున్నాడు. వాచ్మన్ కూతురు నీలిమను....' ఇంక చదవలేకపోయారు మాష్టారు. మనసు వికలమైయింది. మానసికంగా కృంగి పోయారు. తన కొడుక్కి, కోడలుకి, ఎవ్వరికీ తెలియకూడదని, తెలిస్తే పరువుపోతుందని, మాష్టారు భయపడినట్టే జరిగింది.

ఆ వార్త మాష్టారు సున్నితమైన గుండెను గాయపర్చింది. హార్డ్ ఎటాక్ వచ్చి కుప్పకూలి పోయారు. ఆయన కొడుకు హుటాహుటిన హాస్పటల్లో జాయిన్ చేసాడు. మీడియాకి సంబంధించిన వాళ్లు వివరాల కోసం హాస్పటల్కి వచ్చారు.

లాయరు సూర్యారావు, డాక్టర్ల సాయంతో వాళ్ల నెవ్వర్నీ మాష్టార్ని కాని, ఆయన కొడుకుని కాని కలవనవ్వలేదు.

'ఇన్వేషన్ ఎన్క్లోజర్' ప్లాన్స్ ఓనర్స్ ప్రెసిడెంటు, సెక్రటరీ, మాష్టార్ని చూడటానికి హాస్పటల్కి వచ్చారు. వాళ్ల పిల్లలు తాతగార్ని చూస్తామని ఏడిస్తే వాళ్లనీ తీసుకొచ్చారు. వాళ్లందరూ మాష్టారు దగ్గర యోగా నేర్చుకుంటున్నారు. ఆ సంగతి తెలిసి లాయరు సూర్యారావుకి ఓ ఆలోచన తట్టింది. అది ఆ ప్రెసిడెంట్కి, సెక్రటరీకి చెప్పాడు. వాళ్లు ఆయన ప్రపోజల్కి అభినందిస్తూ, సహకరిస్తామని ప్రామిస్ చేసారు.

* * *

మాష్టారు తొందరగానే రికవరయ్యారు. కోర్టులో కేసు వాదనలు మొదలయ్యాయి. డిఫెన్స్ లాయరు

'మాష్టారు మంచితనం ఆసారాగా తీసుకుని డబ్బుకోసం దుర్బుద్ధితో ప్లాన్ వేసి, తన బావ వెంకటాద్రి చేత కేసు పెట్టించిన అప్పారావుకి మూడు నెలల జైలుశిక్షతో పాటు మాష్టారు మీద పేపర్లో అవాకులు, చవాకులు రాసినందుకు జర్నలిస్టు అసోసియేషన్ మెంబర్షిప్ రద్దు చెయ్యమని ఆర్డరు వేయడమైంది. తాగుడికి బానిసై, చెప్పుడు మాటలు విని కేసుపెట్టిన వెంకటాద్రికి ఇది ప్రథమ తప్పుగా భావించి క్షమించడమైనది. రామారావు మాష్టారు నిర్దోషి అని తీర్పు చెప్పడమైనది.'

సూర్యారావు, మాష్టార్ దగ్గర యోగా నేర్చుకుంటున్న పిల్లలందర్నీ విట్నెస్గా ప్రవేశపెట్టాడు.

"మేం ఆసనాలు బాగా వేస్తే, మాష్టారు మా నుదట మా అమ్మలా ముద్దుపెట్టుకుని, మాకు చాక్లెట్ ఇస్తారు తాతగారు" అంటూ సాక్ష్యాం చెప్పాడు.

"యువర్ హానర్. వాచ్మెన్ వెంకటాద్రి, ఆయన బావమర్రి అప్పారావు నా ఆఫీసుకి వచ్చి మాట్లాడినవన్నీ సి.సి.కెమెరాలో రికార్డ్ చేసాను. వాటిని పెన్డ్రైవ్లో భద్రపరిచా. అవి విట్నెస్గా సబ్మిట్ చేయ్యడానికి అనుమతి ఇవ్వల్సిందిగా కోరుతున్నా."

"పరిమిటెడ్."

మాష్టారును ఏం క్రాస్ ఎగ్జామ్ చెయ్యలేదు.

మాష్టారే పిల్లలతో తనకున్న అనుబంధం గురించి జడ్జిగారికి చెప్పి కన్నీళ్లు పెట్టుకున్నారు.

నీలిమని క్రాస్ ఎగ్జామ్ చెయ్యబోతుంటే

"యువర్ హానర్ నీలిమ డమ్ అండ్ డెఫ్.

చదవడం, రాయడం రాదు. బొమ్మలు బాగా వేస్తుంది. ఈ కేసు విషయంలో నీలిమ వేసిన బొమ్మను విట్నెస్గా ప్రవేశపెట్టడానికి అనుమతి కోరుతున్నా" అన్న లాయర్ సూర్యారావు రిక్వెస్ట్ "ప్రాసీడ్" అన్నారు జడ్జి గారు.

శ్రీరామునికి రెండు చేతులు జోడించి నమస్కరిస్తున్న బొమ్మ అది. 'ఈ బొమ్మకి ఈ కేసుకి సంబంధం ఏమిటి?' అన్నట్లు జడ్జిగారు నీలిమకేసి చూసారు.

ఆయన అనుమానాన్ని గ్రహించి, కోర్టులో కూర్చున్న రామారావు మాష్టారి దగ్గరకి నీలిమ పరుగెత్తుకెళ్లి దండంపెట్టి ఇదీ మా అనుబంధం అన్నట్లు ఆయన కాళ్లని కళ్లకు అడ్డుకుంది. అక్కడే వున్న తండ్రి వెంకటాద్రి నడ్డిమీద గబగబా గుద్ది మాష్టారుకి దండం పెట్టించి భోరుమని ఏడ్చింది.

కోర్టు హాల్లో వున్న జనం చప్పట్లు కొట్టారు. క్రాస్ ఎగ్జామ్లో వాచ్మెన్ వెంకటాద్రి "మా బావమర్రి మాట విని డబ్బులొస్తాయన్న ఆశతో కేసుపెట్టాను సార్. మాష్టారు సానా మంచోరు. నా ఉద్యోగం పోతూంటే ఆయనే సానాసార్లు కాపాడారు. నేను సెత్త కథలు సెబితే నిజమేనని నమ్మి డబ్బులిచ్చారు. నేను తాగుబోతు యెదవని మన్నించండి సారూ!" అంటూ జడ్జిగారికి దండం పెట్టాడు.

జడ్జిగారు జెడ్జిమెంటు ఇచ్చారు.

'మాష్టారు మంచితనం ఆసారాగా తీసుకుని డబ్బుకోసం దుర్బుద్ధితో ప్లాన్ వేసి, తన బావ వెంకటాద్రి చేత కేసు పెట్టించిన అప్పారావుకి మూడు నెలల జైలుశిక్షతో పాటు మాష్టారు మీద పేపర్లో అవాకులు, చవాకులు రాసినందుకు జర్నలిస్టు అసోసియేషన్ మెంబర్షిప్ రద్దు చెయ్యమని ఆర్డరు వేయడమైంది.

తాగుడికి బానిసై, చెప్పుడు మాటలు విని కేసుపెట్టిన వెంకటాద్రికి ఇది ప్రథమ తప్పుగా భావించి క్షమించడమైనది.

రామారావు మాష్టారు నిర్దోషి అని తీర్పు చెప్పడమైనది.

ఎదుగుతున్న ఆడపిల్లల్ని అభినందించేటప్పుడు, ఆశీర్వాదించేటప్పుడు, మన సాంప్రదాయాన్ని, సాంస్కృతిని మర్చిపోకూడదు.

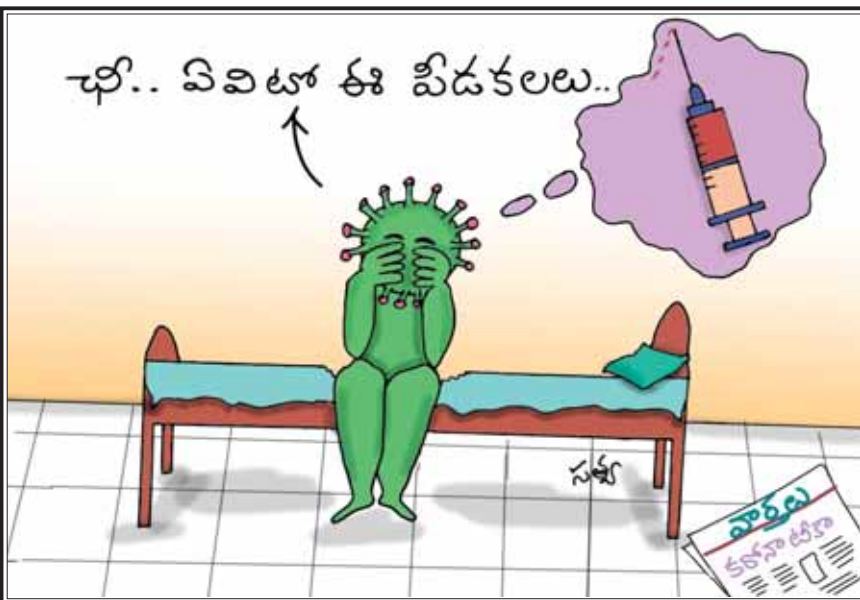
ఈ కేసు అందరికీ కనువిప్పు కావాలి.

ఓ మార్గదర్శనం కావాలి.

ఓ హెచ్చరిక అవ్వాలి.

తస్మాత్ జాగ్రత్త.

ది కోర్టు ఈజ్ యడ్డెరెన్ట్."

అసలు నిజం

శంఖారావంతో సానుకూల ప్రభావం

దేవాలయాల్లో, ముఖ్యమైన ఉత్సవాలు, శోభాయాత్రలు, శుభకార్యాల సమయంలో శంఖాన్ని పూరిస్తారు. ఇది ఇతర నాదాలతో ముఖ్యంగా ఘంటానాదంతో దేవతా పూజ చేస్తున్నప్పుడు లయబద్ధంగా నాదం చేస్తారు. విగ్రహ దైవం చుట్టూ కుడి నుండి ఎడమవైపు దీపాన్ని చూపుతున్నప్పుడు లేదా మంగళహారతి ఇస్తున్నప్పుడు కానీ శంఖారావాన్ని వినిపిస్తారు. ఇలా హారతుల సమయంలో శబ్ద, దృశ్య దివ్య అనుభవాన్ని భక్తులు అనుభూతి పొందుతారు. శంఖం నుండి ఉత్పన్నమయ్యే శబ్దం మంగళకరమైన, దివ్యమైన 'ఓం' కారంలో ధ్వనిస్తుంది. శంఖారావాన్ని బహిరంగంగా (యుద్ధాన్ని) ఏదైనా ప్రకటిస్తున్నప్పుడు వినిపించడం పూర్వకాలంలో పాటించే ఆచారం. పౌరాణికగాథల్లో, మహాభారతంలోని కురుక్షేత్ర సంగ్రామ సమరంలో శంఖానాదం వర్ణన అందరికీ తెలిసిందే. ఒక్కో వీరుడు ఉపయోగించే శంఖానికి ఒక్కొక్క విశేషమైన పేరుతో పిలవడం ఆ కథల్లో విన్నాం. శంఖాన్ని చక్కగా శుభ్రపరిచి, కొన్ని జెడలాలతో నిల్వచేసి ప్రాధాన్య క్రమంలో వాడుతారు. శంఖానికి ఉన్న జెడలీయ గుణాల కారణంగానే వివిధ సందర్భాల్లో ఉపయోగించే వారని పురాణాల్లో ఉంది. అయితే ఈ శంఖారావ శబ్దం మానవ మెదడులో ప్రకంపనలు సృష్టించి, అనుకూల ప్రభావాన్ని కలుగజేస్తుందని ఆధునిక శాస్త్ర పరిశోధనల్లో తేలింది. అందుకే మన పూర్వీకులు యుద్ధసమయాల్లో శంఖాన్ని పూరించి, సమరానికి సన్నద్ధం అయ్యేవారన్న విషయం దీనితో నిరూపితం అవుతోంది. ★

మంచిసూర్గం

మాట-మౌనం

పంచేంద్రియాలు కలిసి మనస్సును విషయాల వైపుకు తిప్పుతాయి. అప్పుడు ఏర్పడే భావపరంపర మౌనాన్ని భంగపరుస్తుంది. అందుకే మౌనం అలంకారప్రాయం కాదు. అంగీకారమూ కాదు. పౌరుషపదజాలాన్ని నియంత్రించే పరిపూర్ణత కలిగిన ఆలోచనా విధానానికి తొలిమెట్టు. దాని నుంచి సాత్వికత ఏర్పడుతుంది. ఆ స్వభావం మంచి చెడులను నిర్దేశిస్తుంది. ప్రమాదరహితంగా చరించే విధానాన్ని సూచిస్తుంది. ముందు చూపును కలిగి ఉంటుంది. భవిష్యత్తును ఊహిస్తుంది. కారణాకారణాలను తృటిలో విశ్లేషిస్తుంది. మనోఫలకంపై దృశ్యాదృశ్యాలను ఆవిష్కరింపచేసే శక్తిని పొందేటట్లు చేస్తుంది. అందుకే యోగులు, ఋషులు, మౌనధారణ చేస్తారు. మౌనాన్ని అభ్యసించాలి. అధ్యయనం చెయ్యాలి. దైనందిన జీవితం ఆటపోట్లకు ఆలవాలం. ప్రతికూల పరిస్థితులు ఎదురైనప్పుడు, సందిగ్ధావస్థలో ఉన్నప్పుడు, విరుద్ధ విషయాలను చర్చిస్తున్నప్పుడు మౌనం గట్టున పడవేసే ఆయుధమని పెద్దల భావన. ప్రశాంతమైన పరిసరాలు మౌనధారణకు తోడ్పడతాయి. అయితే అవసరమైన వేళల్లో మౌనధారణ అగచాట్లు తెస్తుంది. మౌనం దివ్యాయుధం. సందర్భ శుద్ధిగా ప్రయోగించినప్పుడే అది లక్ష్యాన్ని భేదిస్తుంది. లేకపోతే అపారాలను సృష్టిస్తుంది. ★

సంప్రదాయం - శాస్త్రీయత

మాతృదేవోభవ

మానవ సంబంధ బాంధవ్యలన్నింటిలోనూ మాతాబిడ్డల సంబంధం విశిష్టమైంది. ఆత్మీయతకు, అనుభూతికి, ఆర్థికతకు, అర్పణకు ఆనవాలు "అమ్మ". ప్రేమ, త్యాగం, సేవ, సహనానికి మరోపేరు "అమ్మ". సృష్టి, స్థితి, లయలకు కారకులు బ్రహ్మ, విష్ణు, మహేశ్వరులు. స్థితి లయలకు మూలకారణం సృష్టి. ఆ సృష్టించేది బ్రహ్మ. బ్రహ్మ ఉపకరణాలకు అన్నింటికీ కేంద్రబిందువు "అమ్మ". ఆమెలో బ్రహ్మ అంతే లేకపోతే సృష్టి జరిగే అవకాశం లేనేలేదు. అందుకే 'న మాతూః పరదైవతమ్' అని శ్లాఘిస్తారు. జన్మనిచ్చిన తల్లి, పోషణ భారం వహించే తండ్రి, ప్రతీ శరీరధారికి తొలిదైవాలని, వారిని మొదట సేవించాలని హిందూ సంప్రదాయం ఉద్దేశిస్తుంది. శిశువు ఆరోగ్యంగా పుట్టేందుకు నవమాసాలు ఆహార నియమాలు పాటించా, చక్కటి బిడ్డకై భగవంతుణ్ణి ప్రార్థిస్తుంది. వికారాల్ని ఇబ్బందుల్ని భరిస్తూ, ప్రసవ వేదననుభవిస్తూ జన్మనిస్తుంది. తన రక్తాన్ని పాలుగా మార్చి పోషిస్తుంది. బిడ్డను చూసి మురిసిపోతుంది. ఆనందంతో తబ్బిబ్బు అవుతుంది. తల్లి ప్రేమ అనూహ్యం, అనిర్వచనీయం. ప్రతీ ప్రసవం స్త్రీకి పునర్జన్మే అయినా తల్లి కాకుండా ఉండటాన్ని ఇష్టపడదు. కనుకనే, తల్లికి ఉత్తమ స్థానం ఇచ్చారు. 'మాతృదేవోభవ' అని కీర్తిస్తున్నారు. సన్యాసం పుచ్చుకున్న వ్యక్తికి అందరు సమస్కరించడం సంప్రదాయం. పూర్వాశ్రమంలో తండ్రి అయినా సన్యాసాశ్రమం స్వీకరించిన కుమారునికి సాష్టాంగ నమస్కారం చేయవలసిందే. లోకంలో అన్ని బంధాలు త్యజించి సన్యాసం స్వీకరించిన వ్యక్తి తల్లికి మాత్రం తానే సమస్కరించాలి. తల్లి స్థానం అంతటి గొప్పది. సనాతనధర్మం సన్న్యాసయినా, గృహస్థుడైనా కన్నవారిని సాక్షాత్తు దైవాలగా భావించి, వారికి సముచిత స్థానాన్నిచ్చి గౌరవించడం అత్యున్నత ధర్మంగా అభివర్ణించింది. మహాభారతంలో యక్షుడు యుధిష్ఠరుని భూమికంటే గొప్పదేదని ప్రశ్నించాడు. దానికి 'మాతా గురుతరా భూమే!' మాతృమూర్తి పృథ్వి కంటే గొప్పదని, విలువైనదని, ఉన్నతమైందని సమాధానమిచ్చాడు. ఎందుకంటే 'నాస్తి మాతృ నమో గురుః!' పరమాత్ముని సృష్టికి మరల ప్రతిసృష్టిని చేసే దివ్యమైన శక్తులను భగవంతుడు తల్లికి ప్రసాదించాడు.

★

ఆ తల్లిని శ్రద్ధతో పోషించడం దేవతలను సేవించడంతో సమానమని ఉపనిషత్సూత్రాలు అంటున్నాయి. తల్లి శ్రద్ధామూర్తి. ఆమె చల్లని నీడలో శాంతి లభిస్తుంది. తల్లిని సేవించేవారు మాతృదేశాన్ని ప్రేమిస్తారు. మాతృదేశానికి ప్రాధాన్యతనిస్తారు. ప్రతీఒక్కరి తల్లితండ్రులు తమ బిడ్డలవల్ల ధన్యత పొందాలని, వారి ప్రేమ వాత్సల్యంతో ఆనందంగా జీవించాలని కోరుకుంటారు. తల్లితండ్రుల మనస్సులకు సంతోషం కలిగేటట్లు జీవించడం, వారిని సేవించడం, గౌరవించడం, వృద్ధాప్యంలో పోషించడం, ఆదరించడం, మన సంప్రదాయంలో ప్రధానమైంది. మాతృత్వం అంటే భౌతికంగా ఓ బిడ్డకు జన్మనివ్వడం కాదు. మాతృభావన భౌతికస్థాయికి మించింది. సాక్షాత్తు ఆ జగన్మాతే వాత్సల్యం, దయ, శాంతి, శ్రద్ధ, ప్రేమ, త్యాగం, ఓర్పు మొదలగు సమస్త సద్గుణాల రూపంతో స్త్రీ హృదయంలో దాగి ఉందని, లోకంలోని స్త్రీలందరిలోనూ ఆమె అంశ ఉందని దేవి మహాత్మ్యంలో వర్ణించారు. అందుకే పై సద్గుణాలతో శోభిల్లే స్త్రీలందరూ మాతృస్వరూపులే. సాక్షాత్తు శక్తి స్వరూపిణి అయిన జగన్మాతలే! ★

(అ)ప్రయోజనం

వసుంధర

శ్రీపతి మా ఆయన. అభ్యుదయ భావాలతో కథలు రాస్తాడని పేరున్న రచయిత. దిన, వార, మాస పత్రికల్లో ఎక్కడో ఓచోట తరచూ కనిపిస్తాడు. ఆయనకి అభిమానులున్నారు. తరచూ ఫోన్లోనా, కొందరితో చాలాసేపే మాట్లాడతాడు. కొందరితో మాత్రం, “నిజానికి కథ నేను వ్రాసింది కాదు. మా ఆవిడ వ్రాస్తే తుదిమెరుగులు దిద్దానంతే! మీ అభినందనలు నేరుగా తనకే అందజెయ్యండి” అని నాకు ఫోనిచ్చేస్తాడు.

మొదటిసారి ఫోనిచ్చినప్పుడు ఆయన్ని కోపంగా చూసి, విసుగ్గా ఫోనందుకున్నాను. కానీ అవతలి వ్యక్తి అదే పనిగా నన్ను పొగడ్డలతో ముంచెత్తుతుంటే, మురిసిపోయాను. కథ నేను వ్రాయకపోయినా కూడా సంతోషంగా అనిపించింది. ఫోన్యొక్క, “ఇన్నేళ్లుగా ఒళ్లు హూనం చేసుకుని సేవిస్తున్నాను. మాటవరసకి ఒక్కసారైనా నువ్వు కానీ, నీ పిల్లలు కానీ నన్నో మంచి ముక్కన్నారా? ఆ అమ్మాయి చూడు, తనకు నచ్చే కథ వ్రాశానని ఎంతలా పొగిడిందో! ఫోను నాకివ్వకుండా నువ్వు వివాల్సింది. ఎదుటివాళ్లని ఎలా మెచ్చుకోవాలో నేర్చుకునేవాడివి” అని ఆయన్ని గదమాయించాను.

“పోనీ తను పొగిడిందిగా - సంతోషించక నామీద విరుచుకుపడ్డం దేనికి?” అన్నాడాయన.

“సంతోషించడానికి ఆ కథ నే రాశానా ఏమన్నా? తన పొగడ్డలన్నీ నీకే. ఎదుటివాళ్లని బొత్తిగా మెచ్చుకోని మనిషికి ఇన్ని పొగడ్డలా - అని నాకు ఒళ్లు మండింది కూడా! అయినా నువ్వు ఫోను నాకెందుకిచ్చినట్లు?” అని కాస్త కసిరాను.

“ఎందుకంటే...” అని గొంతు సవరించి, “కథ బాగోగులు చర్చించేవాళ్లతో ఎంతసేపు మాట్లాడినా ఓ ప్రయోజనం. ఉత్తినే బాగుందనడానికి, పది సెకన్లు చాలుగా. నచ్చింది, గ్రేట్, ఇలాంటి కథ జీవితంలో చదవలేదు అంటూ అటు తిప్పి, ఇటు తిప్పి ఒకే మాటని పాపుగంటసేపు వినడం నావల్ల కాదు. ప్రయోజనం లేని పనికి నేను విముఖుణ్ణి నీకు తెలుసు. కానీ వాళ్లు అభిమానంతో ఏదో అంటున్నప్పుడు మధ్యలో కట్ చెయ్యడం మర్యాద కాదని ఏదో వంకన ఫోను నీకిస్తున్నాను. పొగడ్డలు నీకిష్టం. అర్థాంగిగా ఆ పొగడ్డలందుకునే అర్హతా నీకుంది. అలా వాళ్లు మనసారా అభిమానాన్ని ప్రకటిస్తారు. నువ్వు మనసారా సంతోషిస్తావ్” అన్నాడాయన.

అంటే పొగడ్డలు నాకిష్టమని తెలుసు. నేను మనసారా సంతోషించాననీ పసి కట్టేశాడు. ఇక - ప్రతి పనికి ప్రయోజనముండాలన్న ఆయన సిద్ధాంతమైతే నాకు స్వాస్థ్యభవమే.

ఆయన గవర్నమెంట్ కంపెనీలో ఆఫీసరు. ఆయన సమర్థతకు ముచ్చటపడి, డిపార్టుమెంటుకి హెడ్ చేస్తానన్నారు కంపెనీవాళ్లు. వద్దనేశాడు. అదేమంటే, “హెడ్నైతే ప్రయోజనముండాలిగా! ప్రస్తుతానికి నా పని చేసుకుంటున్నాను. హెడ్నైతే నా కిందవాళ్ల పని బాధ్యత కూడా నాదే అవుతుంది. పోనీ అంటే జీతం అదే!” అన్నాడు.

అప్పుడు మా పక్క క్వార్టర్లో ఉండే ఆయన కొలిగ్ రామారావు హెడ్ అయ్యాడు. అప్పట్నుంచీ ఆయన ఇంటికి రావడం లేదు. సెలవు రోజుల్లో కూడా ఆఫీసుకెదురుతున్నాడు. “శ్రీపతి అన్నయ్య తెలివైన పని చేశాడు” అని రామారావు భార్య నా దగ్గర బాధ పడేది.

రామారావు మాత్రం, “మనం పని చెయ్యడం కాదు. మనకింద పనిచేసేవాళ్లుంటే ఆ కిక్కి వేరబ్బా” అని తన హోదాకి మురిసిపోయేవాడు.

జీతం పెరగలేదని

అధికారం వద్దనుకున్న మా ఆయనకి - డబ్బుమీదా మోజుందనుకుందుకు లేదు.

ఆయన కథకి హక్కులు కొనుక్కుని, ఓ దర్శకుడు సినిమా తీశాడు. అది పెద్ద హిట్టయింది. దాంతో ఆయన్ని ఇద్దరు ముగ్గురు దర్శకులు కథారచనకు సినిరంగంలోకి ఆహ్వానించారు.

“నేను రాసిన కథ నచ్చితే సినిమాగా తియ్యండి. సినిమాకు కథ రాయమని అడగొద్దు” అన్నాడాయన.

“కథ కొనుక్కుంటే పదిస్తాం, పాతికిస్తాం. అంతా వేలలోనే. మరి నేరుగా సినిమాకి రాస్తే లక్షలే లక్షలు” అని వాళ్లు ఎర చూపినా ఆయన తన మాటమీదే నిలబడ్డాడు.

అందుకు నేను దెబ్బలాడితే, “సామాజికంగా కథకి గొప్ప ప్రయోజనముంది. అది సమకాలీన చరిత్రని ప్రతిబింబిస్తుంది. వర్తమాన, భావితరాల్ని ఆలోచింప జేస్తుంది. మన సినిరంగంలో కథ ప్రాతీనల్లా,

మినరల్లా, విటమిన్లూ ఉన్న వంట దినుసులాంటిది. దాంట్లో పోషక విలువలున్న వదార్థాలన్నీ మాయమయ్యేంతలా వ్రై చేసి, ఏ దినుసైనా తన ఉనికిని కోల్పోయేటంతలా సినీమసాలా దట్టించి ప్రేక్షకులకి వడ్డించడం సినిరంగంలో రివాజు. కథ వల్ల నేననుకున్న ప్రయోజనం అక్కడ సిద్ధించదు” అని బదులిచ్చాడు.

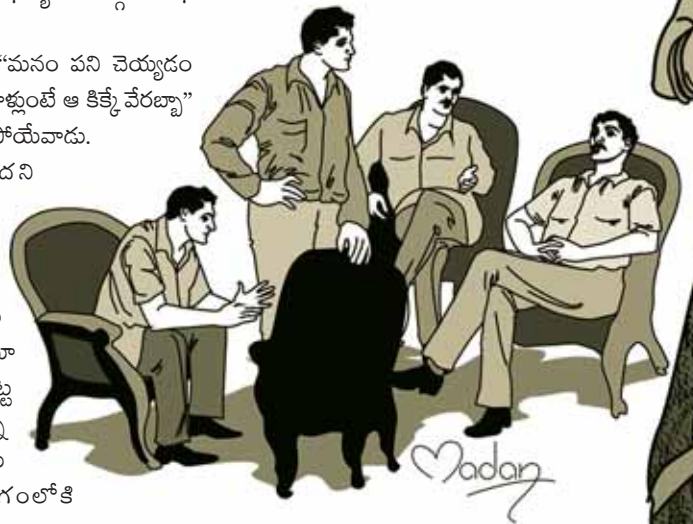
ఏ పని చెయ్యాలన్నా ఆయన పుట్టకూ, జిహ్వకూ కావాల్సిందొక్కటే - అది ప్రయోజనం. నా వరకూ చెయ్యగలిగింది - ఒకటి: ఆయన కథలకి వచ్చే ఫోన్లలో పొగడ్డలకు సంతోషించడం. రెండు: “శ్రీపతి అన్నయ్య తెలివైన పని చేశాడు” అని ఏ సినీకథారచయిత భార్యయినా నాతో అంటుండేమోనని ఎదురుచూడడం.

రెండోదింకా జరుగలేదు కానీ - మొదటిదాని విషయంలో ఇంకా ఇంకా కొత్త అనుభవాలు ఎదురవుతున్నాయి.

* * *

“ప్రభావతీ, ఏడు దాటింది. ఇక లే” - మంచి నిద్రలో ఉన్న నన్ను కుదిపి మరీ లేపాడు మా ఆయన.

“ఆదివారం. పనిమనిషి సీత కూడా రానంది. కాబట్టి సెలబ్రేషన్ డే. ఎనిమిది దాటేక లేస్తానని రాత్రే చెప్పానుగా పతీ!” గునుస్తూ మళ్లీ పడుకున్నాను.

“కుదరదు. తొమ్మిదికల్లా మనింటికి ఐదుగురు అతిథులొన్నాన్నారు. నీ ఫేవరేట్ డిష్ టమేటాబాత్తో వాళ్లని ఇంప్రెస్ చెయ్యాలి” అన్నాడాయన.

“అతిథులంటే - చుట్టాలా, ఫ్రెండ్స్?” అన్నాను చిరాగ్గా.

“ఇద్దరూ కాదు - నలుగురు అభిమానులు, మన నర్సింహం” అన్నాడాయన.

నర్సింహం ఆయన బాల్యమిత్రుడు. కర్ర విరక్కుండా, పాము చావకుండా జరగాల్సిన

వినిపించాడు కానీ, మొహం చూసి పట్టేశాను - తెగ సంబర పడిపోతున్నాడని!

వచ్చిన నలుగురూ వెళ్లేముందు ఆయనకు తలో కవరూ ఇచ్చారు. ఆయన్ని సత్కరించడానికి వాటిలో డబ్బు పెట్టారా అనుకున్నా కానీ, అసలు విషయం వాళ్లే చెప్పారు. వాటిలో వాళ్లు ప్రాసిన కథలున్నాయిట. చదివి అభిప్రాయంతో పాటు నిక్కొహ మాటంగా తప్పొప్పులు కూడా చెప్పమన్నారు.

నాకప్పుడా కథలు చల్లకోసం దాచిన ముంతల్లా కనిపించాయి.

‘ప్రతి విషయానికీ ప్రయోజనం గురించి ఆలోచించే మా ఆయన వాటిని చదవడానికి ఒప్పుకుంటాడా?’ అనుకున్నాను కానీ, మారు మాటాడకుండా ఒప్పుకున్నాడు. “అభిప్రాయం చెప్పాలంటే కథని శ్రద్ధగా చదవాలి. అందుకు నాకు మీరు రెండు వారాలు గడువివ్వాలి. ఈలోగా నన్ను కంటాక్ట్ చెయ్యద్దు. ఆ తర్వాత నేనే మీకు ఫోన్ చేస్తాను. ఐతే నేను చెప్పేది కేవలం నా అభిప్రాయం. తీర్పు కాదు” అన్నాడు.

అభిమానులు నలుగురూ సరేనని వెళ్లిపోయారు. నర్సింహం ఒక్కడే మిగిలాడు. మా ఆయన అతడితో, “గురూ! నువ్వు నాకో నాయం చెయ్యాలి. ఓ వారమాగి నువ్వు ఈ నలుగుర్ని కలుసుకుని, ‘వాళ్లిచ్చిన కథలన్నీ పరమచెత్త’ అని నీ దగ్గర అన్నట్లు చెప్పు” అన్నాడు.

అది తనకి కొత్తేం కాదన్నట్లు నవ్వి సరేనని వెళ్లిపోయాడు నర్సింహం.

ఆశ్చర్యమేసింది నాకు. ఆయన కథలెందుకు తీసుకున్నట్లు? తీసుకున్నాక చదవాలి కానీ, చదవకుండా పరమచెత్త అనడం సబబా? అలాగని వాళ్లతో శత్రుత్వం తప్ప ఆయన సాధించిందేముంది? ఇంకెప్పుడూ వాళ్లు తనకి కథలివ్వకుండా చెయ్యడమా? ఏదేమైనా ఈ మొత్తం వ్యవహారం

“అవతలివాళ్లు మన సలహా కోరుతున్నారా, మననుంచి పొగడ్తలు ఆశిస్తున్నారా అన్నది తెలుసు కుందుకే నేను నర్సింహాన్ని ఉపయోగించుకున్నాను. పొగడ్తలు మాత్రమే కోరేవాళ్ల రచనలు చదవడం వల్ల నా సమయం వృథా. వాళ్లకి నా సలహాలూ వృథా. అందుకనే నేను ముగ్గురి రచనలు చదవలేదు. ఆ సందర్భంలో నా వల్ల మనసు నొచ్చుకున్నవాళ్లకి ఈరోజు వాళ్లకి కావాల్సిన పొగడ్తలిచ్చి ఉపశమనం కలిగించాను....”

వల్ల ఏ విధమైన ప్రయోజనమూ నాకైతే కనపడలేదు. ఏదో వంక పెట్టి కథలు తీసుకోకుండా ఉండాల్సిందని పించింది.

ఉండబట్టలేక నా అభిప్రాయం ఆయనకు చెప్పాను. ఆయన నవ్వి, “నర్సింహం కబురు తెచ్చేదాకా కాస్త వేచి ఉండు” అన్నాడు.

ఆయన దగ్గర సరైన సమాధానం లేదనీ, పొగడ్తల ఊబిలో ఇరుక్కుని బయటపడ్డానికి అప్పటికప్పుడు తనకి తోచింది చేశాడనీ నాకనిపించింది.

వారం గడిచేక నర్సింహం నివేదిక వచ్చింది.

మా ఆయన అభిప్రాయం విన్న ఓ అభిమాని, “నాలుగు కథలు పడగానే, ఆ శ్రీవతి తనో పెద్ద రచయిత ననుకుంటున్నాడా? నా కథ పరమచెత్తయితే వాడి కథ పరమ పరమ చెత్త. కలవడానికి వెళ్లినప్పుడు తన కథలు ప్రస్తావించడం మర్యాద అని, కష్టపడి ఆ చెత్త కథలు చదివాను. చదివినవాణ్ణి ఊరుకున్నా సరిపోయేది. వాణ్ణి ఇంద్రుణ్ణి చంద్రుణ్ణి చేసేశాను. దాంతో కళ్లు మరింత నెత్తికెక్కినట్లున్నాయి. పోనీలే, మళ్లీ ఇలాంటి బుద్ధితక్కువ పని చెయ్యకుండా ఇదో గుణపాఠం నాకు” అన్నాట్టు. మరో ఇద్దరు కూడా ఇంచుమించు అలాగే మా ఆయన్ని దూషించి, మళ్లీ

తన మొహం చూడబోమని అన్నారుట.

గోపాలం అనే ఓ అభిమాని మాత్రం, “కథల్లోనూ, వ్యక్తిగానూ కూడా శ్రీవతిగారి నంస్కారం గమనించాను. ఆయన నా కథని పరమచెత్త అని ఉంటే కనుక, అందుకు కారణం తెలుసుకుని, నా లోపాలు సవరించుకునేందుకు ఆయన సలహా తీసుకుంటాను” అన్నాట్టు.

ఒక్క గోపాలం అలాగన్నా, మిగతా ముగ్గురి చేతా మా ఆయన తీరికూర్చుని మాటలు పడ్డాడని మనసుకి కష్టం తోచింది. ఇదంతా కోరి తెచ్చుకున్నాడని, మా ఆయనమీద కొంత చిరాకూ వేసింది. ఐతే, మా ఆయన మాత్రం నిమ్మకు నీరెత్తినట్లు కనిపించాడు.

మరో వారం గడిచేక మా ఆయన తన అభిమానులు ముగ్గురికీ ఫోన్ చేసి, “నిజం చెబుతున్నా. మొదటిసారి మీ కథ చదవగానే అపరివక్యం అనిపించింది. ఎందుకైనా మంచిదని రెండోసారి చదివితే, ఏదో స్పార్కు ఉందనిపించింది. మూడోసారి చదివాను. చాలా బాగుంది. నాలుగోసారి చదివితే అద్భుతం. ఒక్క గోపాలంగారికి తప్ప మిగతావాళ్లకి నా సలహాల అవసరం లేదు. మీకు నా అభినందనలు” అని చెప్పాడు. తర్వాత గోపాలంకి ఫోన్ చేసి, “కథ బాగుంది. ప్రోత్సహించతగ్గ రచయిత మీరు. ఓసారి మా ఇంటికొస్తే కథ గురించి మాట్లాడుకుందాం” అన్నాడు.

ఇదంతా ఏంటని ఆయన్నడిగాను.

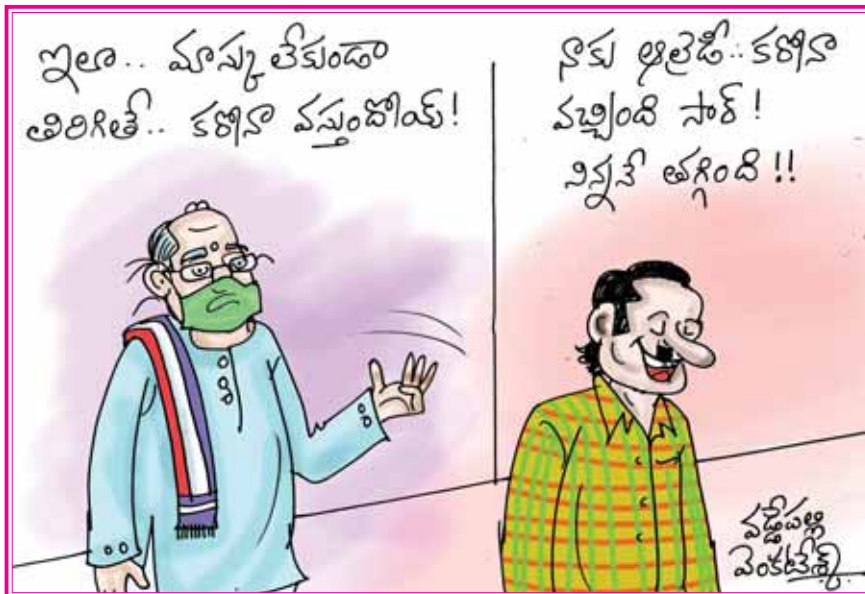
“అవతలివాళ్లు మన సలహా కోరుతున్నారా, మననుంచి పొగడ్తలు ఆశిస్తున్నారా అన్నది తెలుసు కుందుకే నేను నర్సింహాన్ని ఉపయోగించుకున్నాను. పొగడ్తలు మాత్రమే కోరేవాళ్ల రచనలు చదవడం వల్ల నా సమయం వృథా. వాళ్లకి నా సలహాలూ వృథా. అందుకనే నేను ముగ్గురి రచనలు చదవలేదు. ఆ సందర్భంలో నా వల్ల మనసు నొచ్చుకున్నవాళ్లకి ఈరోజు వాళ్లకి కావాల్సిన పొగడ్తలిచ్చి ఉపశమనం కలిగించాను....”

ఆయనింకా ఏదో చెప్పబోతుంటే ఆపి, “అడుసు తొక్కనేల? కాలు కడుగనేల?” అన్నాను.

ఆయన నవ్వి, “సమాజానికి మంచి రచయితల అవసరముంది. కొత్తగా రచనలు చేసేవారికి, అప్పటికే రచయితలైనవారు ప్రోత్సాహమివ్వాలి. ఇప్పుడు నాకు నలుగురిలో ఓ గోపాలం దొరికాడు. అదీ అడుసు తొక్కి కాళ్లు కడుక్కోవడం వల్ల ప్రయోజనం” అన్నాడు.

అప్రయోజనమైన పని చెయ్యకూడదు. ప్రయోజనమున్న పని మానకూడదు. అదీ మా ఆయన సిద్ధాంతం. ఈ సిద్ధాంతాన్ని తేలికగా తీసుకోకూడదని అప్పుడు నాకనిపించింది.

ఆ తర్వాత నుంచి సీత గురించి ఆయన దగ్గర గొణగడం తగ్గించాను.

చిన్నుద్ర జ్ఞాన స్వరూపానికి సంకేతం

పరమేశ్వరుని తత్వాన్ని ఆయన అర్థాంగి అయిన పార్వతి కన్నా బాగా అర్థం చేసుకున్న వారెవరూ లేరు. అందుకు కారణం ఆమెకు పరమశివుడు నిరంతరం చేసిన బోధనలే. సతీదేవిగా తన తండ్రి దక్షునికి ఆమె శివుడి గొప్పతనాన్ని వివరించింది. నవవిధి నాయకుడైన కుబేరునికి అంత ఐశ్వర్యాన్ని అనుగ్రహించిన ఈశ్వరుడు ప్రజలకు వైరాగ్యాన్ని, అశాశ్వత జీవనాన్ని గుర్తు చేయటానికి భస్మధారిగా, కపాలికుడిగా చరిస్తాడని దక్ష ప్రజాపతికి బోధించింది. అలాగే సతిగా అవతారం చాలించి పార్వతిగా జన్మించింది. శివుడి కోసం తపస్సు చేస్తూ 'అపహ్లా'గా వాసికెక్కింది. ఆమెను శివుడు పరీక్షించాలని బ్రహ్మచారి వేషాన్ని ధరించి వచ్చాడు. శివుడిని (తనని తాను) అపహాస్యం చేసినప్పుడు కూడా ఆమె శివుడి వేషధారణను, సర్వజ్ఞతను వివరిస్తూ ఆయన ప్రశ్నలకి సమాధానం చెప్పిన తీరు అద్వితీయం.

మూడు కన్నుల 'విరూపాక్షుడ'ని బ్రహ్మచారి శివుడిని పరిహాసం మాడాడు. మూడవ నేత్రమైన జ్ఞాన నేత్రమే ఆయన సౌందర్యం. అది అందరికీ జ్ఞానాన్ని పంచుతుందని పార్వతి జవాబు చెప్పింది. అలాగే పాములు, కపాలం, జంతు చర్మాలు, ఎముకలు, విభూతి ధరిస్తాడని బ్రహ్మచారి ఎగతాళి చేసాడు. అవన్నీ ప్రజలకు జగత్తంతా మిథ్య, చివరకు మిగిలేది ఎముకలు, కపాలం, విభూతి (బూడిద) అని తెలపటానికి శివుడు ధరిస్తాడని సవివరంగా చెప్పింది. పశు, పక్షు, మృగ, మానవ, దేవాసుర గంధర్వు లెవరైనా తనకు సమానమేనని తెలుపటమే ఆయన

జంతు చర్మాలని, నాగుపాములని ధరించటంలోని అంతర్యం అని తెలిపింది. ఈ విధంగా బ్రహ్మచారి వేషంలో శివుడు తనకు పెట్టిన పరీక్షలో పార్వతిదేవి విజయవంతంగా నెగ్గింది. ఆ విషయమే వాయుదేవుడు నైమి శారణ్యంలోని మునులకి వివరించాడు. వేషధారణతోనే కాక తన మాటలు, మౌనంతో ఎన్నో విషయాలు ఎందరికో బోధించిన ఈశ్వరుడు, పరమ గురు స్వరూపుడు.

మేరు పర్వతంపై దక్షిణ ముఖంగా కూర్చుని, పరమ విరాగులై సనక సనందన సనత్కుమార, సనత్కుజాతులనే ఋషులకు జ్ఞాన ప్రబోధను చేసిన శివుడు గురు స్వరూపుడిగా 'దక్షిణామూర్తి' అనే నామంతో పూజలందుకుంటున్నాడు. ఒకప్పుడు సనకసనందనాదులు తమకు తగిన గురువు దక్షిణామూర్తి అని నిశ్చయించుకుని ఆయన వద్దకు వచ్చారు. జ్ఞానబోధ చేయమని పదేపదే ప్రదక్షిణ నమస్కారాలు చేసి మోకాళ్లపై నిలచి ప్రార్థించారు. శివుడు వారిని శిష్యులుగా స్వీకరించి, చిన్నుద్ర ధరించి వారికెన్నో విషయాలు బోధించాడు. 'చిన్నుద్ర' అనగా బొటన వ్రేలిపై చూపుడు వ్రేలుని నిలిపి ఉంచటం. బొటన వ్రేలుని భగవంతుడిగానూ, చూపుడి వ్రేలిని జీవుడిగానూ భావించి కలిపి, మిగిలిన మూడు వ్రేళ్లను అహంకార, భ్రమ, చెడు ప్రవృత్తులుగా భావించి దూరంగా పెట్టాలనేదే ఈ ముద్ర అర్థం. చిన్నుద్ర జ్ఞాన స్వరూపానికి సంకేతం.

సనక సనందనాదులకూ, నందీశ్వర, గణపతి, కార్తీకయులకు లక్ష శ్లోకాలలో 'శివ మహా పూరాణం'గా

తన పరమేశ్వర, మహేశ్వర, ఈశ్వర, రుద్ర, లింగ స్వరూపాల గురించి, పరమేశ్వర తత్వాన్ని బోధించిన మహాగురువు పరమేశ్వరుడు. అలాగే శ్రీరాముడికి రామ రావణ యుద్ధ సమయాన ఆయన చేసిన ఉపదేశమే 'శివగీత'గా ప్రఖ్యాతి చెందింది. పార్వతికి విష్ణు సహస్రనామ సూక్ష్మరూపమైన శ్రీరామ తారక మంత్రం, లక్ష్మీ అష్టోత్తర శత నామం మొదలైన స్తోత్రాలనూ ఉపదేశించిన పరమ గురువు శివుడు. బ్రహ్మ విష్ణులకు ప్రణవ, వంచాక్షరీ మంత్రాలను ఉపదేశించింది ఆ మహాదేవుడి! ★

ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానానికి శీలం ముఖ్యమని కేసోపనిషత్తు చెబుతుంది. పుస్తకజ్ఞానం, పాండిత్యం వల్ల ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానసంపద లభించదు. మానవుడు శీలవంతుడు అనిపించుకోవాలంటే మంచి- చెడు, ధర్మ-అధర్మ విచక్షణ కలిగి నడచుకోవాలి. విచక్షణ కలిగిన హృదయంలోనే ఆధ్యాత్మికతకు చోటు ఉంటుంది. ఎవరిలో కల్లాకపటంలేదో, ఎవరికి వక్రబుద్ధిలేదో వారికే ఆధ్యాత్మికత సాధ్యమవుతోందని పెద్దల వచనం.

బ్రహ్మసాక్షాత్కారమంటే పరిపూర్ణమైన, శాశ్వతమైన ఆనందాన్ని పొందడం. ఇంద్రియాలను తృప్తిపరిచే అల్పవిషయాలు తాత్కాలిక, అశాశ్వతమైన ఆనందాన్ని మాత్రమే ఇస్తాయి. స్వార్థబుద్ధిని విడిచినప్పుడే ఆ మనసు నిర్మలమవుతుంది. మానవునికి ధార్మిక చింతన

అవసరం. వాక్కు గోవు కంటే పవిత్రమైంది. మంచి వాక్కు వలన శీల, సంపదలు కలుగుతాయి. దానం వలన భోగం కలుగుతుంది. వృద్ధులను సేవించడం వల్ల

శీల సంపదే

బుద్ధిమంతులవుతారు. అహింస వలన దీర్ఘాయువు సిద్ధిస్తుంది.

పద్యాలు సూర్యుని చేత ప్రకాశవంతమైనట్లు, మనిషి ఉత్తమగుణాల చేత ప్రకాశవంతుడై కీర్తిని పొందుతాడు. శాస్త్రీయ, లౌకిక కర్మలను అనుభవించు, నీవు ఆచరించే తపస్సు, దాన, హోమకర్మలను నాకు అర్పించు. ఇలా చేస్తే

కర్మబంధనాల నుండి నీవు జీవన్ముక్తిని పొందుతావని శ్రీకృష్ణుడు భగవద్గీతలో చెప్పాడు. దానధర్మాలతో పాటు త్యాగం కూడా అవసరం. శిథి చక్రవర్తి, బలి తమ ప్రాణం పోతుందని తెలిసినా కూడా సత్యాన్ని, ధర్మాన్ని వీడలేదు. త్యాగశీలురైనారు. ఇతరులకు ఏది ఇస్తే, అదే తిరిగి భగవంతుడు మనకు ప్రసాదిస్తాడు. ఈ ధార్మిక సూత్రాన్ని ఎప్పుడు మరచిపోకూడదు. అందుకే పరులకు ఏమిచ్చినా మంచివి, ఉపయోగపడేవే ఇవ్వాలి. అవసరం లేనివి ఇతరులకు ఇస్తే అది దానం అనిపించుకోదు. అలా చేయడం ధర్మం కాదు. ధర్మబద్ధంగా సంపాదించిన ధనం పాత్రులైన వారికే దానం చేయాలి. అపాత్రులకు చేయరాదు. పాత్రులైన వారికి ఇవ్వకపోయినా నష్టం లేదు కానీ, అపాత్రులకిస్తే కీడే జరుగుతుంది. ★

‘ప్రకృతిని కాపాడుకుందాం!’

న్యూఢిల్లీ : ఆగష్టు 30న లక్షలాది కుటుంబాల సభ్యులు ప్రకృతి మాతకి కృతజ్ఞతలు తెలుపుతూ ప్రకృతిని పరిరక్షిస్తామని ప్రతిజ్ఞ చేశారు. రాష్ట్రీయ స్వయంసేవకసంఘ పర్యావరణ పరిరక్షణ విభాగం, హిందూ ఆధ్యాత్మిక సేవాసంస్థల సంయుక్త ఆధ్వర్యంలో ఆదివారం ఉదయం 10 నుండి 11 వరకు ప్రకృతి వందన కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించారు. ఈ కార్యక్రమం వర్షపువల్ రూపంలో జరిగింది. కార్యక్రమంలో భాగంగా కుటుంబ సభ్యులందరూ ఇంట్లో, సమీపంలోని తోటలో, చెట్టు, మొక్క ముందు కూర్చుని హరితి నమస్కరించి నమస్కరించారు. భారతదేశంలోని 582 చోట్లా ప్రకృతి వందన కార్యక్రమం జరిగింది. ఇవే కాకుండా ప్రపంచంలోని 15 దేశాలకు చెందిన ప్రజలు ఈ కార్యక్రమంలో భాగస్వాములు అయ్యారు. హెచ్ఎస్ఎన్ఎస్ఎఫ్ నుంచి వచ్చిన సమాచారం ప్రకారం ప్రకృతి వందన కార్యక్రమానికి 12 లక్షలకుపైగా కుటుంబాలకు చెందినవారు ముందుగా తమ పేర్లు నమోదు చేసుకున్నారు. రిజిస్ట్రేషన్ లేకుండా నేరుగా అదే రోజున వేలాది కుటుంబాలు పాల్గొన్నట్లు నిర్వాహకులు తెలిపారు. ఈ కార్యక్రమాన్ని వివిధ సోషల్ మీడియా వేదికలపై ప్రత్యక్ష ప్రసారం చేశారు.

ప్రధాని సందేశం

ప్రధానమంత్రి నరేంద్ర మోదీ తన సందేశంలో పర్యావరణ పరిరక్షణ మన సంస్కృతి మౌలిక సూత్రం అని అన్నారు. ఈ సందర్భంగా 130 కోట్లమంది భారతీయుల కృషిని ఆయన కొనియాడారు. ప్రజలలో అవగాహన కలిగించేందుకు నిరంతరంగా చేస్తున్న ఇలాంటి ప్రయత్నాలను, నిర్వాహకుల చొరవను ప్రధాని ప్రశంసించారు. జీవ వైవిధ్యాన్ని పరిరక్షించేందుకు చేస్తున్న ప్రయత్నాల పట్ల సంతోషం వ్యక్తం చేశారు. ఈ సందేశంలో ప్రస్తుతం నిర్వహిస్తున్న కార్యక్రమ తీరును, కృషిని ప్రశంసిస్తూ నిర్వాహకులను ప్రధాని అభినందించారు.

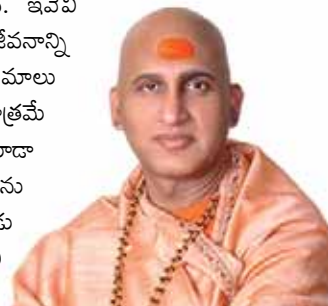
మనం ప్రకృతిని దేవుడిగా భావిస్తాం.

ఇతర దేశాల్లో అలా కాదు !

- మహామండలేశ్వర్ స్వామి
అవేదశానంద గిరిజీ మహారాజ్

సన్యస్థామలమైన, మోక్షాదాయని, భారతదేశపు రుపులను ధ్యానిస్తూ, అందరిని హృదయపూర్వకంగా అభినందించారు. మనం ప్రకృతిని దేవుడిగా భావిస్తాం. ఇతర దేశాల్లో అలా కాదు. అగ్ని, గాలి,

నీరు, భూమి, అంతరిక్షం, ఆకాశం, నక్షత్రాలను దేవతలుగా కొలుస్తాం. ఇక్కడ చెట్టు దేవతే. గణపతి పూజలో గడ్డి (గరిక)తో మొదట పూజిస్తాం. పండ్లు, పువ్వులు, మూలికలు, వనంలో లభించే ఔషధాలు, తులసి అవి లేకుండా మన జీవితం సాగదు. మన పండుగలు, ఉత్సవాలు, పుష్కర స్నానాలు నదుల ఒడ్డున చేస్తాం. మన సంస్కృతిలో తర్పణాలు, అర్పించడం, సమర్పించడం అనే ఈ మూడు పదాలు ఉన్నాయి. అవన్నీ నదీ తీరాల్లోనే జరుగుతాయి. మనం ప్రకృతిని ప్రేమిద్దాం. అది మనకు ప్రాణాధార శక్తిని ప్రసాదిస్తోంది. జీవితాలను నిలబెడుతుంది. ఔషధాలు ఇస్తుంది. ఇవేవీ లేకుండా మానవ జీవనాన్ని ఉపసంహరించేది. నియమాలు కేవలం భక్తులకు మాత్రమే కాదు. భగవంతుడు కూడా అనేక నియమాలను అనుసరించాడు. నేడు మనమందరం వాటిని గౌరవిద్దాం. సమస్త

మానవాళికి అన్ని విధాలుగా మేలు చేయాలని భగవంతున్ని ప్రార్థిస్తూ, మీ అందరికీ శుభాశీస్సులు అంటూ ముగించారు.

భారతదేశం శతాబ్దాలుగా ప్రకృతి పరిరక్షణ సందేశాన్ని ప్రపంచానికి ఇచ్చింది

- ఆధ్యాత్మిక ధర్మ గురువు శ్రీశ్రీశ్రీ రవిశంకర్

పరమాత్ముడు ప్రకృతిలో లీనమై ఉన్నాడని అన్నారు. ఏ విధంగానైతే సువృషలలో నూనే ఉంటుందో అలాగే విశ్వ వ్యాప్తంగా పరమేశ్వరుడు ఉన్నాడు. ప్రకృతిని పూజించడం అంటే పరమేశ్వరుడిని పూజించడమే అని తెలిపారు. మనమందరం ప్రకృతిని సంరక్షించుకోవడం అత్యంత అవసరమన్నారు. శతాబ్దాలుగా భారతదేశం ప్రపంచానికి ఒక సందేశాన్నిచ్చింది. ఇక్కడి పర్వతాలు, నదులు, వృక్షాలలో భగవంతుడు ఉన్నాడు. సూర్యుడు, చంద్రుణ్ణి దేవతలుగా కొలుస్తాం. జీవ జంతువుల్లో, తోటి మానవుల్లో భగవంతుణ్ణి దర్శించాలి. ఈ సుందరమైన ప్రకృతి మన అందరిది. దీన్ని సంరక్షించే బాధ్యత కూడా మనదే. కనుక ప్రతీ ఒక్కరం ప్రకృతిని సంరక్షించేందుకు ప్రతిసారీ పూనుదాం. ఇలా వర్షావరణ దృష్టికోణంతో ప్రపంచంలోనే ఒక ఆదర్శపంథమైన దేశంగా భారత్ ఉద్భవిస్తుంది. మూఢ నమ్మకాలతో కాదు. ఆరాధన భావంతో ప్రకృతిని పూజిస్తాం. ప్రకృతి పట్ల మనకు గల భావాత్మక బంధాన్ని హృదయంలో నిలిపి ఉంచుదాం. దాని స్వచ్ఛతకు భంగం వాటిల్లకుండా చూద్దాం. అప్పుడే ప్రకృతిని రక్షించగలం. మన దేశంలో లక్షలాది గ్రామాలు ఉన్నాయి. ప్రతి గ్రామంలోని చెరువులు స్వచ్ఛమైన, పవిత్రమైన నీటి

వనరులుగా మారితే, దేశంలో ఎక్కడా నీటి సమస్యలు తలెత్తవు. ఆత్మగౌరవాన్ని మేల్కొల్పడానికి స్వావలంబనను సాధించాలి. అది పొందాలంటే మనం ఆత్మగౌరవాన్ని మేల్కొల్పాలి. ఆత్మగౌరవం భారతీయ సంస్కృతిలో ఒక భాగం, దానిని మనం గుర్తించి గౌరవించాలి. ప్రతి ఇంట్లోనూ తులసి మొక్కను పెంచుతాం.

అదేవిధంగా ఐదు మొక్కలను నాటండి. ఇవి మన జీవితకాలం సమాప్తం అయిన తర్వాత కూడా బతుకుతాయి. అప్పుడు మనం అమరత్వాన్ని పొందుతాం. ప్రతి గ్రామాన్ని పవిత్రంగా చేయండి. అభివృద్ధి పరచండి. నగరంలోని ప్రతి వీధిని పరిశుభ్రంగా ఉంచండి. మొక్కలను సంరక్షించండి. ప్రకృతి పరిరక్షణకు మీరు చేస్తున్న కృషిని అభినందిస్తున్నాను. అందరికీ శుభాకాంక్షలు.

ప్రకృతిని సంరక్షించుకుందాం

రాష్ట్రీయ స్వయంసేవక్ సంఘ్ సర్ సంఘచాలాక్ డాక్టర్ మోహన్ భాగవత్

మన పూర్వీకులు మనం కూడా ప్రకృతిలో

భాగమేనన్న సత్యాన్ని అర్థం చేసుకున్నారని చెప్పారు. ఈ సృష్టిని సంరక్షించడం అందరి కర్తవ్యం. మనం ప్రాణాధారం కోసం సృష్టి నుండి ఏదో కొంత స్వీకరిస్తాం. మన పూర్వీకులు ఈ జీవన విధానాన్ని అర్థం చేసుకున్నారు. దానిని ఒక రోజుకు మాత్రమే పరిమితం చేయలేదు. జీవితాంతం దాన్ని భాగంగా చేసుకొన్నారు సంరక్షించారు. ఆధునిక విజ్ఞాన పరిజ్ఞానం ఇంకా వృద్ధి చెందక ముందే ఇక్కడ వేల సంవత్సరాల క్రితం సాయంత్రం వేళ చెట్టుని తాకవద్దని దేశంలోని నిరక్షరాస్యులకు కూడా తెలుసు. ఇక్కడ నాగ పంచమి, గోవర్ధన పూజలు చేస్తాం. తులసి వివాహం ఉంది. నేటికీ వీటిని నమ్మకంగా నిర్వహించుకుంటాం. ఈ సంస్కారాలను మనం పునరుద్ధరించుకోవాలి. భావి తరాలకు అందించాలి. అప్పుడే దీన్ని నూతన తరాలకు చెందినవారు నేర్చుకొంటారు. ఆ అనుభూతిని అస్వాదిస్తారు. మేం కూడా ఈ ప్రకృతిలో అవిభాజ్య అంగాలమని, ప్రకృతిని జయించడం కాదు. దాన్ని సంరక్షిస్తూ సజీవంగా ఉంచాలని గ్రహిస్తారని మోహన్ జీ ఉద్ఘోషించారు. ★

ఏబీవీపీ రాష్ట్ర పూర్వ అధ్యక్షులు మాగంటి రంగయ్య ఇకలేరు

ఏబీవీపీ రాష్ట్ర పూర్వ అధ్యక్షులు, సంఘ జ్యేష్ఠ కార్యకర్త డాక్టర్ మాగంటి రంగయ్య (70) అనారోగ్యంతో హైదరాబాదులోని సోమాజిగూడ యశోద ఆసుపత్రిలో చికిత్స పొందుతూ సెప్టెంబర్ 2న తుదిశ్వాస విడిచారు.

వరంగల్ జిల్లాకు చెందిన రంగయ్య కాకతీయ విశ్వవిద్యాలయంలో ఎమ్మెస్సీ చేస్తూ ఏబీవీపీలో చురుకుగా పాల్గొన్నారు. 1968లో తెలంగాణ ఉద్యమ సమయంలో ఆయన ఏబీవీపీని పటిష్ఠం చేయడానికి నిత్యం శ్రమించారు. పరిషత్ రాష్ట్ర పూర్వ అధ్యక్షులు, విద్యావేత్త గుజ్జుల నరసయ్యతో కలిసి వరంగల్లో ఏబీవీపీని తిరుగులేని శక్తిగా మలిచారు. కాకతీయ వైద్య కళాశాలలో కూడా పరిషత్ యూనిట్ మొదలుపెట్టారు. ఆ తర్వాత ఆయనకు కెమిస్ట్రీ లెక్చరర్ గా ఉద్యోగం వచ్చింది. సుమారు నలభై

సంవత్సరాల పాటు విద్యార్థి పరిషత్లో వరంగల్ విభాగ్ ఇంచార్జీగా, రాష్ట్ర కోశాధికారిగా, రాష్ట్ర

అధ్యక్షులుగా వివిధ బాధ్యతల్లో పనిచేశారు. 2002-2003లో రాష్ట్రీయ స్వయంసేవక్ సంఘ్ వరంగల్ మహానగర్ కార్యకారిణి సభ్యులుగా ఉన్నారు. అయోధ్య ఉద్యమ సమయంలో జరిగిన అనేక కార్యక్రమాలను జిల్లాలో ఆయన ముందుండి నడిపారు. ప్రతి ఏటా జరిగే గణేష్ నవరాత్రి ఉత్సవాల్లో తప్పనిసరిగా పాల్గొనేవారు. హనుమకొండ చౌరస్తాలో ఏర్పాటు చేసే వేదికపై నుండి నిమజ్జనానికి తరలివెళ్లే భక్తులను ఉద్దేశించి ప్రసంగించేవారు. 2006లో పదవీ విరమణ తర్వాత వనవాసి కళ్యాణ ఆశ్రమంలో బాధ్యత తీసుకొని గిరిజనుల సేవకు అంకితమయ్యారు.

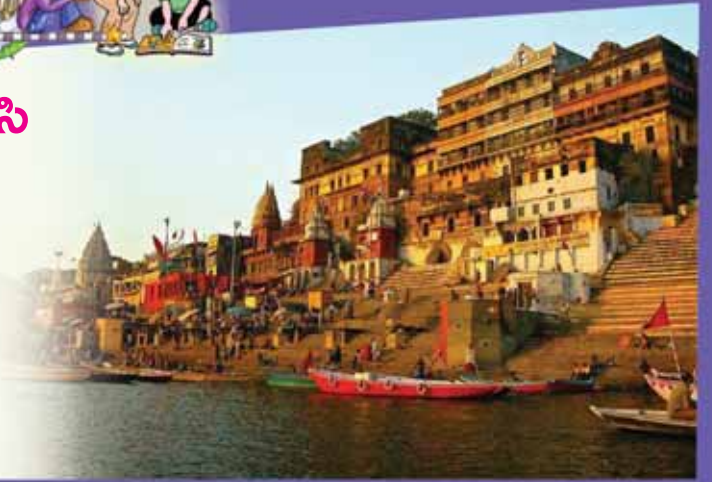
ఆయన భార్య డాక్టర్ మాగంటి అరుణ, రాష్ట్రీయ సేవక్ సమితి, ప్రాంత సంచాలిక. కుమారుడు డాక్టర్ అశ్వినీ, ఇద్దరు కుమార్తెలు హారతి, హరినీ ఉన్నారు. ★

తెలుసుకుందాం

వారణాసి

ఉత్తరప్రదేశ్ లో ఉంది. ప్రపంచ ప్రఖ్యాత పుణ్యక్షేత్రం. హిందువులకు పవిత్రమైనది. ఈ భూమి మీద తుదిశ్వాస వీడితే మోక్షం వస్తుందని భక్తుల విశ్వాసం. గంగ ఒడ్డున ఎనభై ఘాట్లు ఉన్నాయి. ఈ ఘాట్ల చరిత్ర కూడా విశిష్టమైనది. గంగా స్నానం పరమ పవిత్రమని భావిస్తారు. ఈ ఘాట్లలోనే రాత్రివేళ జరిగే గంగాహారతి గొప్ప ఆకర్షణ. కాశీ విశ్వేశ్వరుని దర్శనంతో పాటు గంగా హారతిని కూడా భక్తులు వీక్షిస్తారు.

కథ | చెడ్డవారితో స్నేహం ప్రమాదకరం!

అడవిలో ఉండే నక్క ఒకటి ఒకనాడు దారితప్పి ఊళ్లోకి వచ్చింది. అది దారి వెంబడి వెళుతుండగా ఒక కుక్క దానికి ఎదురువచ్చింది.

నక్క ఆ కుక్కను ఆశ్చర్యంగా చూస్తూ 'నీ మెడలో ఆ గొలుసు, బిళ్ల ఏమిటి?' అని ప్రశ్నించింది.

'ఓం అదా! నన్ను నా యజమాని పెంచుకుంటున్నాడు. వీధి కుక్కలతో పాటు నన్ను కూడా పట్టుకెళ్లి కాల్చివేయకుండా ఉండటానికి ఈ బిళ్లను నా మెడలో కట్టాడు.' అని కుక్క చెప్పింది.

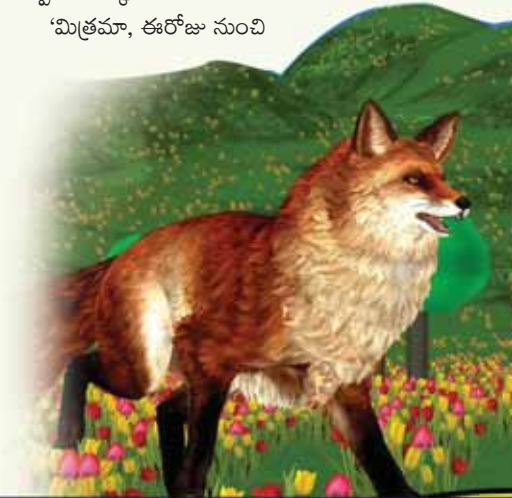
'ఆశ్చర్యంగా ఉందే!' అంది నక్క. 'నీవు అడవిలో ఉంటావు, కాబట్టి నీకు తెలియదులే. మా యజమాని చాలా మంచివాడు. నన్ను తన ఇంట్లో పెట్టుకొని ఉంచుకున్నాడు. నాకు మంచి మంచి రొట్టెలు, పాలు, మాంసం అన్నీ పెడతాడు. రోజూ వేడి నీళ్లతో స్నానం చేయిస్తాడు. నాకు తినడానికి పళ్లెం, పాలు తాగడానికి గిన్నె ఉన్నాయి. అంతేకాదు, పడుకోవడానికి మెత్తటి పరుపు కూడా ఉంది' అంది కుక్క గర్వంగా.

'అలాగా!' అంది నక్క ఈర్ష్యగా.

'అంతేకాదు, మా యజమాని దగ్గర బోలెడు

పిల్లలు కూడా ఉన్నారు. జాతివైరం మరచి మేమంతా సరదాగా ఆడుకుంటాము.' అని చెప్పింది కుక్క.

'మిత్రమా, ఈరోజు నుంచి

పద్యం

తన కోపమే తన శత్రువు

తన శాంతమే తనకు రక్షణ చుట్టంబో

తన సంతోషమే స్వర్గము

తన దుఃఖమే నరకమండ్రు తద్యము సుమతీ!

భావం : తనకు ఉన్న కోపమే తనకు హాని చేసే శత్రువు. తనలో ఉన్న శాంతగుణమే తనకు రక్షణగా ఉంటుంది. ఇతరుల దుఃఖాన్ని పోగొట్టటానికి తాను చేసే పనే తనకు బంధువు, చుట్టం. తనకు ఉండే సంతృప్తే స్వర్గం. అంటే సంతోషాన్ని కలిగించే చోటుతో సమానం. తనకు ఉన్న బాధే దుఃఖాలను, ఇబ్బందులను కలిగించే స్థానమని విజ్ఞులు చెబుతుంటారు.

శ్లోకం

వనాని దహతో వహ్నిః

సఖా భవతి మారుతః ।

స ఏవ దీపనాశాయ

కృతే కస్యాస్తి సాహ్యదమ్ ॥

భావం : అడవిలో వుట్టిన దావాగ్నికి గాలి స్నేహితుని వలె తోడవుతుంది. అదే గాలి, చిన్నదైన దీపం ఆరిపోవటానికి కారణం అవుతుంది. కాబట్టి బలంగా ఉంటే అందరూ మిత్రులవుతారు. బలహీనంగా ఉంటే అందరూ శత్రువులవుతారు.

జ త ప ర చం డి

ఇక్కడున్న పదాలకు పక్కనున్న పదాల్లో ఏవి సరిపోతాయో కనుక్కోండి.

మహాబలిపురం	తమిళనాడు
ఎల్లోరా గుహలు	మహారాష్ట్ర
కోణార్క్ సూర్యదేవాలయం	ఒడిశా
బొద్ధ స్తూపం	మధ్యప్రదేశ్

*కర్ణాటక-కర్ణాటక
రైష్ట్ర 'ఆంధ్ర-ఆంధ్రప్రదేశ్
గ్రామీణ 'గ్రామీణ-గ్రామీణ
'గ్రామీణ-గ్రామీణ : గ్రామీణ

భారత స్వాతంత్ర్య సమరయోధులు

రాస్ బిహారి బోస్

1886 మే 25న పశ్చిమబెంగాల్ రాష్ట్రంలో జన్మించారు. ప్రముఖ స్వాతంత్ర్యోద్యమకారుడు. భారత నేషనల్ ఆర్మీలో సభ్యుడు. స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో అత్యంత ధైర్య సాహసాలు ప్రదర్శించారు. ఆంగ్లేయులను ముప్పుతిప్పలు పెట్టారు. **1945 జనవరి 21న** మరణించారు.

జనరల్ నోరెడ్జ్

1. భారత క్రికెట్ కు ఇటీవల రిటైర్మెంట్ ప్రకటించిన ఇద్దరు దిగ్గజాలు?
2. ఇటలీ దేశ రాజధాని?
3. విక్రమ్ సారాభాయి అంతరిక్ష కేంద్రం ఎక్కడుంది?

(శ్రద్ధ) ౧౧౯౧౧౧౧౧౧౧౧౧౧౧౧ '౯ 'ఋషి'౪ 'ఋలై క్షౌర్య 'స్కృతి క్షౌర్య౧౧౧౧౧౧౧౧ 'T: యి.యి.యి.యి.యి.

మెడడుసు మేత

ఈకలు ఈరమ్మ,
ముళ్ల పేరమ్మ,
సంతకు వెళితే
అందరూ కొనేవారే?

యా-లై-లై-లై: యి.యి.యి.

మంచిమాట

నువ్వు ధైర్యంగా ఒక
అడుగు ముందుకు
వేస్తే.. విజయం పది
అడుగులు ముందుకు
వస్తుంది..

మనమిద్దరం స్నేహితులం. నన్ను మీ ఇంటికి తీసుకువెళ్లు.' అంది నక్క.
సరేనని కుక్క నక్కని ఇంటికి తీసుకెళ్లింది. యజమాని చూస్తే కొడతాడని నక్కను పెరట్లో చెట్టుచాటున దాచి తన రాట్టెలు, మాంసం దానికి

పెట్టసాగింది.

కుక్క తనకు చేస్తున్న అతిథి మర్యాదలకు సంతోషించాల్సింది పోయి తాను అడవిలో ఎండకు ఎండుతూ వానకు తడుస్తూ ఉంటే ఈ కుక్కకు ఇన్ని సౌకర్యాలు, ఇంత వైభోగమా అని అసూయ చెందింది నక్క.

'నీవాచ్చి చాలా రోజులైంది. మా యజమాని చూస్తే నిన్ను చంపేస్తాడు వెళ్లిపో' అంది కుక్క. 'మిత్రమా నిన్ను వదలి వెళ్లాలని లేదు.

ఇంకొక్కరోజు ఉండి వెళతాను' అంది నక్క.

మరుసటిరోజు అందరూ నిద్రపోతున్న సమయంలో నక్క పిల్లి పిల్లల్ని చంపి తిని ఎముకలను పడేసి వెళ్లిపోయింది. నమ్మకంగా ఉంటూ కుక్క ఇంత పని చేసిందనుకున్న యజమాని దాన్ని చితకొట్టి ఇంటి నుంచి తరిమేశాడు.

విందు.. వినోదం... పెండ్లి.. పేరంటం...

అన్నింటా మీ నేస్తం.

క్రేన్

వక్క పలుకులు

వీటికి సాటి మరేవి లేవు

www.craneindia.net

శ్రీరంగ సుబ్బారావు మరియు శ్రీమతి గృధ్ర లక్ష్మీదేవమ్మ

ఇవ్వుడు మీ కోసం సరికొత్త ప్యాకింగ్ లో సరికొత్త రుచులతో

TARA 9044

వారఫలాలు

2020 సెప్టెంబర్ 07 నుంచి 13 వరకు

సింహాంభట్ల సుబ్బారావు
6300674054

మేషం : అశ్విని, భరణి, కృత్తిక 1వ పాదం

పరిస్థితులు అనుకూలించి నూతనోత్సాహంతో ముందడుగు వేస్తారు. ఆదాయం పెరిగి అవసరాలు తీరతాయి. భూములు, వాహనాలు కొనుగోలు చేస్తారు. కొత్త కాంట్రాక్టులు ఎట్టకేలకు దక్కుతాయి. వ్యాపారస్తులకు పెట్టుబడులు సంతృప్తి నిస్తాయి. ఉద్యోగస్తులకు సమస్యల నుంచి విముక్తి. పారిశ్రామికవేత్తలు, కళాకారులు, రచయితలకు శుభవార్తలు. 12,13 తేదీల్లో వృథా ఖర్చులు. శారీరక రుగ్మతలు. సుబ్రహ్మణ్యష్టకం పఠించండి.

వృషభం : కృత్తిక 2,3,4 పాదాలు, రోహిణి, మృగశిర 1,2 పాదాలు

కొత్త కార్యక్రమాలు పూర్తి చేసేవరకూ విశ్రమించరు. ఆలోచనలు మరింత కలసివస్తాయి. వివాహ, ఉద్యోగయత్నాలు ఫలించి ముందుకు సాగుతారు. అస్తి వివాదాలు పరిష్కారదశకు చేరుకుంటారు. వ్యాపారస్తులకు పెట్టుబడులు సమకూరతాయి. లాభాలు సైతం తగినంతగా దక్కుతాయి. ఉద్యోగస్తులకు విధుల్లో ప్రతిబంధకాలు తొలగుతాయి. 8,9 తేదీల్లో దూర ప్రయాణాలు. శ్రీరామస్తోత్రాలు పఠించండి.

మిథునం : మృగశిర 3, 4 పాదాలు, ఆర్ద్ర, పునర్వసు 1,2,3 పాదాలు

అనుకున్న లక్ష్యాలు సాధిస్తారు. ఆదాయం మరింత సంతృప్తికరంగా ఉంటుంది. ఊహించని రీతిలో కొంత ధనప్రాప్తి కలిగే అవకాశాలు. ఒక సంఘటన ఆకట్టుకుంటుంది. ఇంటి నిర్మాణయత్నాలు ఎట్టకేలకు ఫలిస్తాయి. వ్యాపారస్తులకు పెట్టుబడులు సమకూరతాయి. ఉద్యోగస్తులకు కొత్త హోదాలు రాగలవు. 10, 11తేదీల్లో ఆకస్మిక ప్రయాణాలు. శారీరక రుగ్మతలు. శ్రీ కనకధారా స్తోత్రాలు పఠించండి.

కర్కాటకం : పునర్వసు 4వ పాదం, పుష్యమి, ఆశ్లేష

శ్రమకు ఫలితం దక్కించుకుంటారు. ఆపదలో ఉన్నవారికి ఆపన్నహస్తం అందిస్తారు. అదనపు రాబడితో ఉత్సాహంగా గడుపుతారు. ఆలోచనలు కొంత కలసివస్తాయి. ఆరోగ్యం కాస్త మెరుగుపడుతుంది. స్థిరాస్తి వివాదాలు పరిష్కార దశకు చేరతాయి. వ్యాపారస్తులకు అదనపు లాభాలు. ఉద్యోగస్తులు విధుల్లో అవాంతరాలు అధిగమిస్తారు. 9,10 తేదీల్లో వృథా ఖర్చులు. ప్రయాణాలు. శివాలయంలో 11 ప్రదక్షణలు చేయండి.

సింహం : మఖ, పుబ్బ, ఉత్తర 1వ పాదం

ఈవారం శుభదాయకమైన కాలమనే చెప్పాలి. ఆర్థికంగా క్రమేపీ బలపడతారు. ఆలోచనలు కార్యరూపం దాలుస్తాయి. చిరకాల కోరిక నెరవేరుతుంది. నిరుద్యోగులకు ప్రయత్నాలు అనుకూలిస్తాయి. వ్యాపారస్తులకు భాగస్వాముల నుంచి మరింత చేయూత అందుతుంది. ఉద్యోగస్తులకు కోరుకున్న మార్పులు ఉండవచ్చు. 7,8 తేదీల్లో ఆకస్మిక ప్రయాణాలు. ఆంజనేయ దండకం పఠించండి.

కన్య : ఉత్తర 2,3,4 పాదాలు, హస్త, చిత్త 1,2 పాదాలు

కొన్ని సమస్యలు, లేనిపోని ఖర్చులు మీదపడి ఉక్కిరిబిక్కిరి చేస్తాయి. అయితే క్రమేపీ వీటి నుంచి బయట పడతారు. నిరుద్యోగుల నిరీక్షణ కొంత ఫలించి భవిష్యత్తుపై భరోసా ఏర్పడుతుంది. వాహన, గృహయాగాలు. వ్యాపారస్తులు తగిన లాభాల కోసం ప్రణాళిక రూపొందిస్తారు. ఉద్యోగస్తులు విధుల్లో ఆటంకాలు అధిగమిస్తారు. 9,10 తేదీల్లో వ్యయ ప్రయాసలు. కాలభైరవాష్టకం పఠించండి.

తుల : చిత్త 3,4 పాదాలు, స్వాతి, విశాఖ 1,2,3 పాదాలు

ఎంతటి వారినినా వాగ్దాతీతో ఆకట్టుకుంటారు. అదనపు ఆదాయం సమకూరుతుంది. ఇంటి నిర్మాణయత్నాలు కొంతమేర ఫలించే సూచనలు. శుభకార్యాల నిర్వహణలో ప్రణాళిక సిద్ధం చేస్తారు. వ్యాపారులు అనుకున్న పెట్టుబడులు, లాభాలు పొందుతారు. ఉద్యోగులకు ఉన్నతాధికారులు అప్పగించిన బాధ్యతలు నెరవేర్చి ప్రశంసలు అందుకుంటారు. 12,13 తేదీల్లో వృథా ఖర్చులు. శ్రీకృష్ణష్టకం పఠించండి.

వృశ్చికం : విశాఖ 4వ పాదం, అనూరాధ, జ్యేష్ఠ

కొత్త కార్యక్రమాలు చేపట్టి విజయవంతంగా పూర్తిచేస్తారు. వాహనసౌఖ్యం. ఈ వారమంతా విజయాల వెంట నడుస్తారు. నిరుద్యోగులకు అనుకూల పరిస్థితులు. వివాహయత్నాలు మరింత ముమ్మరం చేస్తారు. వ్యాపారస్తులకు ఈతిహాధల నుంచి విముక్తి. ఉద్యోగులు పనిభారం తగ్గి కొంత ఊరట చెందుతారు. 11,12 తేదీల్లో ఆకస్మిక ప్రయాణాలు. రుణఒత్తిడులు. నృసింహస్తోత్రాలు పఠించండి.

ధనుస్సు : మూల, పూర్వాషాఢ, ఉత్తరాషాఢ 1వ పాదం

మిమ్మల్ని విమర్శించిన వారే ఆత్మవిమర్శతో మీ అభిప్రాయాలను గౌరవిస్తారు. ఆదాయం కొంత

మకరం : ఉత్తరాషాఢ 2,3,4 పాదాలు, శ్రవణం, ధనిష్ఠ 1, 2 పాదాలు

ఎంతటి కార్యాన్వేనా అత్యంత నేర్పుగా పూర్తి. ధనలాభం. దేవాలయాలు సందర్శిస్తారు. హఠాత్తుగా కొన్ని నిర్ణయాలు తీసుకుంటారు. మీ నిర్ణయాలు అందర్నీ ఆశ్చర్యపరుస్తాయి. వాహన యోగం. స్థిరాస్తి వివాదాలు పరిష్కారానికి చేరుకుంటాయి. వ్యాపారస్తులకు లాభాలు అందుతాయి. ఉద్యోగస్తులకు ఉన్నతస్థితి దక్కే సూచనలు. 7,8 తేదీల్లో వృథా ఖర్చులు. కుటుంబంలో సమస్యలు. లక్ష్మీస్తుతి మంచిది.

కుంభం : ధనిష్ఠ 3,4 పాదాలు, శతభిషం, పూర్వాభాద్ర 1,2,3 పాదాలు

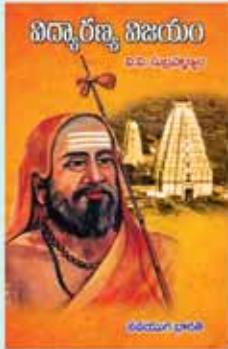
కొత్తగా చేపట్టిన కార్యక్రమాలను సజావుగా పూర్తి. సమస్యలు ఎదురైనా అవలీలగా పరిష్కారం. ఇళ్లు, వాహనాలు కొనుగోలు. ఆర్థిక విషయాలలో ఒడిదుడుకులు తొలగుతాయి. ఒక సంఘటన మిమ్మల్ని విశేషంగా ఆకట్టుకుంటుంది. ఉద్యోగులకు సంతోషకరమైన సమాచారం. రాజకీయవేత్తలు, రచయితలకు అహ్వానాలు. 9,10 తేదీలలో వ్యయ ప్రయాసలు. ఆదిత్య హృదయం పఠించండి.

మీనం : పూర్వాభాద్ర 4వ పాదం, ఉత్తరాభాద్ర, రేవతి

కష్టానికి తగిన ఫలితం కనిపించక నిరాశ చెందుతారు. ఆదాయం పెరిగినా ఖర్చులు కూడా పెరుగుతాయి. ఆకస్మిక ప్రయాణాలు. అస్తల విషయంలో ఒప్పందాలు రద్దు చేసుకుంటారు. నిరుద్యోగుల యత్నాలు ముందుకు సాగవు. ఉద్యోగులకు ఆకస్మిక మార్పులు. పారిశ్రామికవేత్తలు, కళాకారులకు పరీక్షాకాలమే. 10,11 తేదీల్లో శుభవార్తలు. ధనలాభం. కార్యసిద్ధి. సుబ్రహ్మణ్యష్టకం పఠించండి.

జాతీయ భావాలను మేల్కొల్పే ఉత్తమ సాహిత్యం మీరు తప్పక చదివి, పదిమందిచే చదివించదగిన పుస్తకాలు

వెల : ₹.200/-

వెల : ₹.250/-

వెల : ₹.250/-

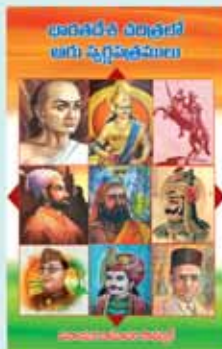
వెల : ₹.200/-

వెల : ₹.120/-

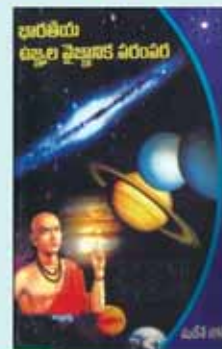
వెల : ₹.250/-

వెల : ₹.250/-

వెల : ₹.90/-

వెల : ₹.200/-

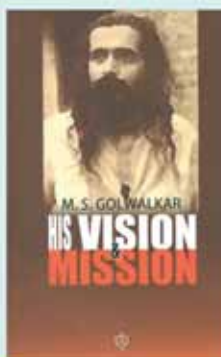
వెల : ₹.200/-

వెల : ₹.300/-

వెల : ₹.495/-

వెల : ₹.400/-

వెల : ₹.499/-

వెల : ₹.399/-

నవయుగ భారతి ప్రచురణలకై సందర్శించండి

సాహిత్య నికేతన్

3-4-852, కేశవనిలయం,
బర్మత్ పురా, హైదరాబాద్ -27
దూరవాణి : 040-27563236

సాహిత్య నికేతన్

విలూరురోడ్, గవర్నరుపేట,
విజయవాడ -2.
దూరవాణి : 9440643348

సాహిత్య నికేతన్

విశాఖపట్నం
సెల్ : 90000 66776

భారతమాత

బుక్ హౌస్
తిరుపతి
సెల్ : 92999 01355

వైద్యులు సైతం విశ్వసించేది

అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ నే

అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ జుట్టురాలడం,

చుండ్రుని అరికట్టడంలో

ప్రతిభావంతంగా ఉంటుందని

వైద్యులు సైతం నమ్ముతున్నారు.

డా॥ ధర్మేంద్ర దూబే,
ముంబయీ, మహారాష్ట్ర.

“అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ లో వాడే ప్రత్యేకమైన పదార్థాలు, జుట్టు మూలాలని పటిష్టం చేసి, చుండ్రు నుంచి సంరక్షిస్తాయి. సహజమైన జుట్టు రంగుని కొనసాగించడంలో సహకరిస్తుంది. అందుకే నేను నా పేషెంట్స్ కి అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ నే వాడమని సలహా ఇస్తాను. అలా వాడిన వారిలో తొంభై శాతం మందికి అనుకూల ఫలితాల్ వచ్చాయి.”

డా॥ ప్రశ్నీధ,
కోయంబత్తూర్, తమిళనాడు.

“అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ ని నేను నమ్ముతాను. ఎందుకంటే ఇది ఒక సహజ ఉత్పత్తి. అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ లో వాడే పదార్థాల వల్ల జుట్టు మూలాలకు రక్త ప్రసరణ పెరిగి జుట్టు పెరగడటమే కాక చుండ్రునీ అరికడుతుంది. జుట్టు పెరగడానికి కూడా అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ సత్ప్రయోగమైన పరిష్కారం అని నిరూపితమైంది. అలాగే మీరు అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ ని క్రమబద్ధంగా వాడడం వల్ల జుట్టు రాలిపోదు.”

డా॥ సుమనా నైల్,
చెన్నై, తమిళనాడు.

“ప్రతివారూ తాము ఉపయోగించే హెయిర్ ఆయిల్ ఎంపికలో చాలా జాగ్రత్తలు వహించాలి. అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ లో వాడే కల్తీలేని శుద్ధ కొబ్బరి నూనె వల్ల ఇది సురక్షితమైనదిగా నేను భావిస్తాను. ఇందులో లిప్టిడ్ పారాఫిన్ (LLP)లు ఉండవు. అలాగే జుట్టు రాలడానికి కారణమైన నిల్బ ఉండే రసాయనాలూ అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ లో ఉండవు.”

* Personal Opinion.

జుట్టురాలడాన్ని అరికట్టుతుంది
చుండ్రు నుంచి రక్షిస్తుంది

అశ్వినీ® **అశ్వినీ®**
హెయిర్ ఆయిల్ + అధునా™
అమ్మ షాంపూ

అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ ప్రతిరోజు అమ్మ షాంపూ వారానికి మూడుసార్లు వాడడం వల్ల జుట్టు రాలడం తగ్గుతుంది.

Customer Care Toll Free Number : 18008435599

e-mail : customercare@aswini.com | www.aswini.com